

Afgørelser – Reg. nr.: 00696.00

Fredningen vedrører: Hald Sø

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 05-02-1942, 12-05-1942,
10-01-1949, 18-02-1949, +

Fredningsnævnet 27-07-1939

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 5/2 1942 (Ofn - 390/39) om stadfæstelse med ændringer af
- - Kendelse af 27/7 1939 (nævn - 854/39) og
- - Kendelse (tillæg) af 30/6 1941 (nævn - 854/39) om fredning, land=skab, naturvidenskab, status quo, bevarelse af lyng, bevarelse af løvtræer, delvis forbud mod bebyggelse, delvis plejebestemmelser, off. færdsel af stier og delvis i skove.
- Kendelse (tillæg) af 12/5 1942 (Ofn - 390/39) om påtaleret for Danmarks Naturfredningsforening.
- Kendelse (tillæg) af 11/2 1964 (Ofn 390/39) om stadfæstelse af
- Kendelse af 22/10 1962 (nævn) om dispensation fra fredningen og om suppl. fredning, kildevældsområder.
- Kendelse af 24/11 1964 (Ofn - 390/39) om supplerende fredning (stadfæstelse af nævnskendelse af 23/4 1964).
- Kendelse af 9/11 1971 (Ofn -390/39) om stadfæstelse af
- Kendelse af 12/8 1970 (nævn) om afvisning af suppl. fredning, udvidelse af off. adgang (citeret fuldt uf i ofn k. af 9/11 1971)
- Kendelse (tillæg) af 10/1 1949 (Ofn - 390/39) om tilladelse til anlæg af vej. - OPHÆVET (se indh. fort. side 2)
- Kendelse (tillæg) af 18/2 1949 (Ofn-390/39) om tilladelse til be= varelse af ulovligt opført staldbygning og om krav om slørende beplantning.
- - Kendelse (tillæg) af 25/4 1949 (Ofn - 390/39) om tilladelse til fredmførelse af højspændingsledning.
- Kendelse (tillæg) af 12/1 1956 (Ofn - 390/39) om tilladelse til anlæg af parkeringsplads.
- - Kendelse (tillæg) af 10/6 1965 (Ofn - 390/39) om ændring af fred= ningsbest. ved skovbrug.
- Kendelse af 25/10 1974 (nævn - 36/74) om tilladelse til tilbyg= ning (tilladelse bortfaldet ved afg. af 3/5 1983).
- Kendelse (tillæg) af 5/11 1976 (Ofn - 390/39) om tilladelse til anlæg af idrætsanlæg.
- Afgørelse af 3/5 1983 (nævn - 14/83) om tilladelse til opførelse af carport.

Se også REG. NR.: 05374.000 OBS

- Oversigtskort med tekst.

INDHOLDSFORTEGNELSE FORTSAT

- Afgørelse af 10/6 1985 (nævn - 21/85) -tilladelse til opstilling af iltningsanlæg.
- Afgørelse af 26/8 1985 (nævn - 46/85) - tilladelse til nedlæggelse af dambrug og retablering af området og til plejeforanstaltninger.
- Afgørelse af 18/11 1985 (nævn - 13/85) - afslag på ønske om till. til omlægning af markareal.
- Kendelse af 16/6 1969 (ofn - 390/39) om godkendelse af linieføring for amtsvej. Ophævelse af kendelse af 10/1 1949 og ændring af
- Kendelse af 8/12 1967 (nævn) om godkendelse af linieføring for amtsvej.
- Afgørelse af 21/9 1987 (nævn - 62/87) - tilladelse til indretning af arboret (i skovafdeling 518).
- - Afgørelse af 11/10 1988(nævn - 30/88) - tilladelse til overdækning ved kiosk m.v.
- - Afgørelse af 7/3 1991 (nævn - 3/91) - afslag til udskiftning af rækværk på to broer.
- - *Afgørelse af 15/10 1991 (ofn - 390/39) - stad = fæstelse af afg. af 7/3 1991.*
- Afgørelse af 28/11-1991 (nævn 52/91) - tilladelse til etablering af borestad (matrnr. 1fu).
- - Afgørelse af 7/4 1992 (nævn - 12/92) - tilladelse til tilbygning til spejderhytte.
- - Afgørelse af 13/4 1992 (nævn - 50/91) - godkendelse af projekt til renovering af vejbroer - jfr. ofn-afg. af 15.10.91.
- Afgørelse af 13/4-94 (nævn3/94) - till. til graverfaciliter.
- Afgørelse af 25. august 1994 (nævn 8/93 - afslag på ansøgning om indretning af kelder.
- Afgørelse af 1.3.1995 (nævn 5/95) - tilladelse til arealoverførsel og at det overførte areal udgår af fredningen.

REG. NR.

00696.000

HALD SØ

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Afgørelse af 01.02.96 -(Kirkemint. - 525-75/96)
Afslag spredning af aske over de fredede Dollerup
Bakker
- Afgørelse af 27.09.1996 (nævn 36/96) - Tilladelse til op-
stilling af tipi/skurvogn på Hald Skovpart.
- Afgørelse af 21.01.1997 (nævn 1/97) - Tilladelse til oprensning
og udvidelse af vandhul på matr.nr. 16 o Lysgård by, Lysgård.
- Afgørelse af 09.06.1997 (nævn 11/97) - Tilladelse til opstilling
af tipi og skurvogn ved Hald Ege.
- Afgørelse af 23.11.1997 (nævn 32/97) Tilladelse til at opstille en
,mast på Hotel Skovpart ved Hald Ege.

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 5/2 1942) ~~5~~ + enkelte suppl.

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende
matrikelnumre:

Lysgård By, Lysgård: 14a, 14b, 15a, 15c, 16a, 16b, 16c, 16d, 16h,
16l, 16k, 17.

~~Bisballe By, Lysgård: 14a, 16b.~~

Over Katballegd, Lysgård: 2b, 3a, 3b.

Knækkenborggd, Lysgård: 1e.

Over Thestrup, Lysgård: 1a, 1d, 1e, 1h, 2a, 3a, 3b, 3c, 3e, 4d.

Neder Thestrup, Lysgård: 1a, 1d, 1t.

Dollerup By, Dollerup: 1c, 1f, 1q, 2f, 2g, 2h, 2m, 2n, 3a, 3c, 3f,
3i, 3k, 3l, 3m, 3p, 4a, 4c, 4e, 4l, 4m, 6c,
6n, 7a, 7b, 7c, 7i.

Fallesgårde, Dollerup: 7a, 8a.

Hald Hgd, Dollerup: 1a, 1b, 1c, 1d, 1t, 1u, 1v, 1x, 1y, 1z, 1æ, 1ø,
1ab, 1ax, 1cr, 1df, 1dø.

Almind By, Almind: 4f, 5a, 6a, 7b, 7f, 8a, 9a.

Vranum By, Almind: 1a, 1c, 1g, 1k, 1n, 1o, 2d, 2e, 2f, 3a, 3h, 3i,
3l, 4b, 4c, 16a, 16c.

Mostgård ~~Halle~~, Almind: 2c, 2d, 2e, 2f, 2g, 2h, 2i, 2k, 3, 4, 5.

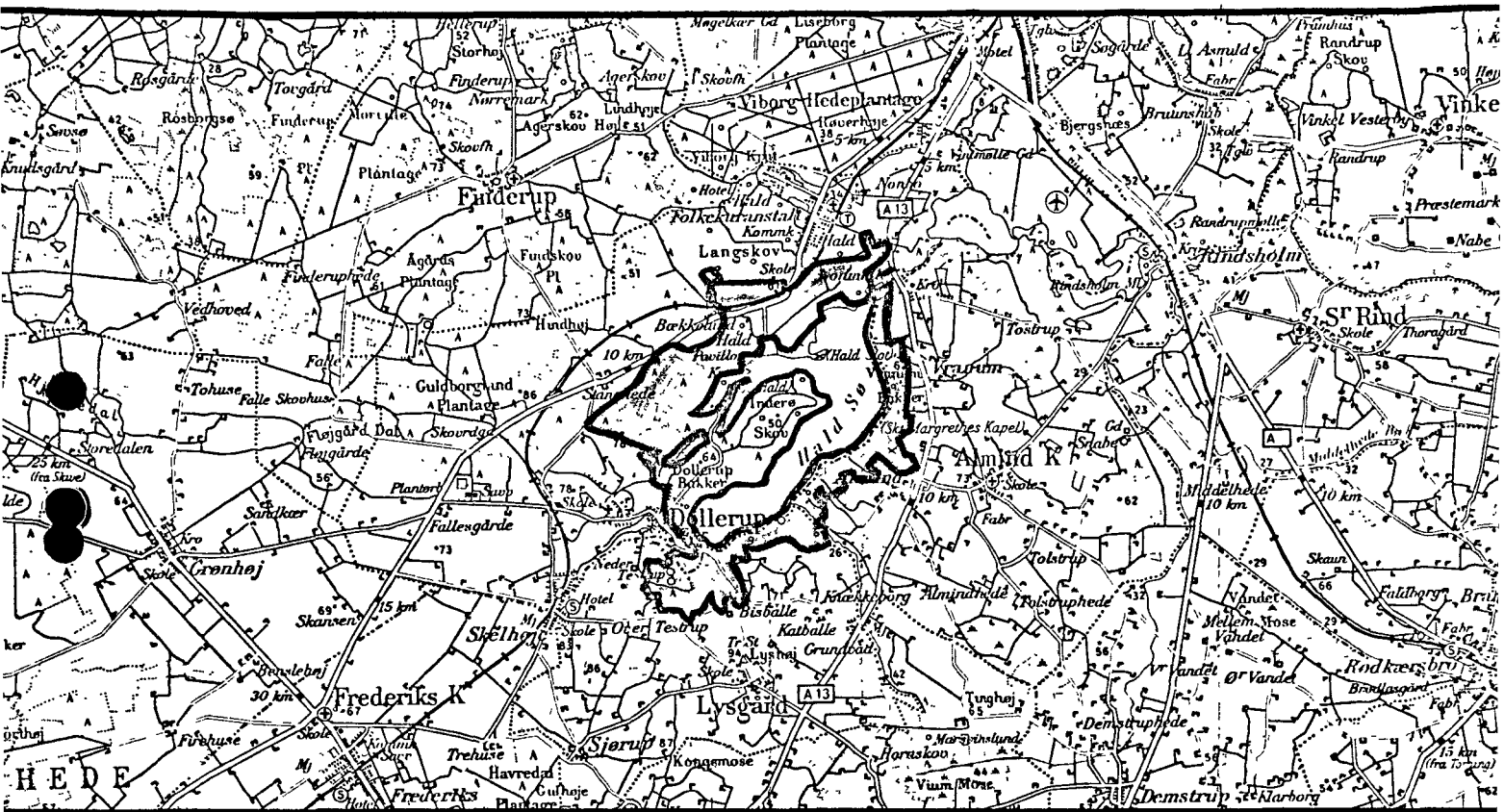
+ 1fu Hald Hgd, Dollerup (12/1 1956)

1ø Neder Thestrup, og 14c, 15e Lysgård By, Lysgård (11/2 1964)

14e, 14d, 15e, 15m Lysgård By, Lysgård (9/11 1971)

Lokalitet : Hald sø og omgivelser.

Kommune : Viborg.

1:100.000

J.nr. : 1600-5/72 44-1/63 Fr.nr. : P 5 - 1600 Fr. 3.

Areal : ca. 695-ha.

Fredet: FDK 14.7.1928
FDK 1.8.1931
FDK 18.12.1937
FNK 27.7.1939Formål : Sikring af naturskønne
og videnskabeligt værdi-
fulde arealer.FNTK 30.6.1941
OFNK 5.2.1942
(12.5.1942)Indhold : Der henvises til:
Oversigtskort 1:10.000 fra
1972 og redegørelse (samme
dat.) i ringbind mærket
P 5 - 1600 Fr. 3.OFTK 10.1.1949
" 18.2.1949
FDK 28.4.1950
FTDK 30.5.1951
FNK 13.6.1953
FTDK 19.7.1955
OFTK 12.1.1956
FDK 25.3.1963
OFTK 11.2.1964
" 24.11.1964
" 10.6.1965
OFNK 16.6.1969
FNK 12.8.1970
OFTK 12.2.1971
OFNK 9.11.1971

Ejer : staten og private.

Påtaleret : se bagsiden.

Påtaleret 1600 Fr. 3.

FN: FDK 14.7.28, FDK 1.8.1931, FDK 18.12.1937, FNK 27.7.39,
FNTK 30.6.41, OFNK 5.2.42 (12.5.42), FDK 28.4.50,
FTDK 30.5.51, FDK 25.3.63, OFTK 11.2.64, OFTK 24.11.64.

DNFF: FDK 14.7.28, FDK 1.8.31, OFNK 5.2.42 (12.5.42),
FTDK 30.5.51, OFTK 11.2.64.

Landbrugsmin.: FDK 18.12.37.

M 2109 REG. NR. 696
27/7-39

KENDELSE

afsagt den 27. Juli 1939 af

Fredningsnævnet for Viborg Amtsraadskreds

i

Sagen angaaende Fredning af Arealer omkring

Hald Sø.

854 af 39

KENDELSE

afsagt den 27. Juli 1939 af

Fredningsnævnet for Viborg Amtsrådsreds

i

Sagen angaaende Fredning af Arealer omkring

Hald Sø.

Spørgsmaalet om Bevaring af de naturskønne Omraader omkring Hald Sø har gennem længere Tid — allerede før Fremkomsten af Naturfredningsloven af 1917 — været fremme ved Drøftelse i Tidsskrifter og Dagblade, ligesom det har været drøftet i Danmarks Naturfredningsforenings Aarsskrifter 1925—26 og 1928—29.

Ved Skrivelse af 17. Maj 1934 er Spørgsmaalet af Danmarks Naturfredningsforening indbragt for Fredningsnævnet for Viborg Amtsradsreds.

I Indstillingen, der er bilagt med et betydeligt Billed- og Kortmateriale, gøres der nøje Rede for de Forhold, der motive- rer en Fredning set fra et landskabeligt æstetisk Synspunkt, ligesom der med Støtte af Videnskabsmænd fra Ind- og Udland paa geologisk, botanisk og geografisk Omraade redegøres for, at en Fredning af naturvidenskabelige Grunde er paakrævet. Endelig henvises der til, at der i Egnen om Hald Sø paa forskellige Steder findes Forekomster, der vil begrunde en Fredning ud fra historiske Betragtninger.

Der gives i Indstillingen, der er suppleret med en Skrivelse af 10. December 1935, Forslag til de Servitutter, der efter For- eningens Mening er hensigtsmæssigt at belægge de forskellige Omraader med til Opnaaelse af Fredningens forskellige Øjemed.

Forslaget kan herefter inddeles i følgende Grupper:

- 1: Omraaderne paa Bakkerne Øst og Syd for Søen, der i det væsentlige ønskes bevaret i deres nuværende Tilstand, sær- lig fredet mod Bebyggelse, Beplantning og Opdyrkelse og med Adgang for Offentligheden gennem den saakaldte »Ka- peldal« til Søen.
- 2: Ravnsbjerg Lyngbakker og Stanghede, der ønskes bevaret paa samme Maade som Arealerne under Nr. 1 og med Fjer- nelse af selvsaaet Naaletræsbevoksning.
- 3: Bøgeskoven paa Inderøen, der ønskes bevaret som Bøgeskov.

- 4: Forskellige mindre Træbevoksninger paa den vestlige og nordlige Side af Søen, der ønskes bevaret, delvis med Adgang for Offentligheden.
- 5: Egeskovomraader — Lille og Store Traneskov, der ønskes bevaret som saadanne.
- 6: En Del Markomraader paa Hald Hovedgaard, der — særlig af Hensyn til Udsigten — ønskes sikret mod Bebyggelse.
- 7: Forskellige Færdselsrettigheder for Almenheden.

Forslagene er i de to fornævnte Skrivelser nærmere udformet saaledes:

I. Servitut angaaende Omraaderne paa Bakkerne Øst og Syd for Hald Sø gaaende ud paa:

- a. at Omraaderne skal bevares i deres nuværende Tilstand og ingensinde maa bebygges hverken varigt eller midlertidigt og ej heller beplantes eller opdyrkes,
- b. at Lyngen ikke maa afdrives eller afbrændes, men at Ejeren har Ret til Slaaning af Lyng til Ejendommens Brug,
- c. at Bevoksning af Løvtræer ikke maa afdrives som Løvtræsomraader, og at Bevoksninger af Eg bevares,
- d. at der ikke paa Omraaderne maa anbringes Lysmaster, Reklamemaster, Telefonpæle eller lignende, der kan virke forstyrrende for Udsynet,
- e. at der i Grænseomraaderne af de fredede Arealer efter Fredningsnævnets nærmere Forskrift kan foretages mindre Plantninger tilsigtende at bryde Overgangen til det bagved liggende Land.
- f. Hvor der forefindes Naaletræsplantager, har Ejeren Ret til almindelig Hugst til Brug og Ret til Plantning til Fornyelse af Bevoksningerne.
- g. Der tillægges Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad Vejen gennem Kapeldalen fra Landevejen til Søen (Matr. Nr. 4 f, 5 a, og 6 a af Almind) og paa den græsbevoksede Del af Matr. Nr. 14 a og 15 a af Lysgaard, som ligger mellem den offentlige Vej og Hald Sø, dog at Færdsel med løse Hunde ikke maa finde Sted.
- h. I Kapeldalen maa Stedet, hvor det tidligere Kapel har været beliggende, ikke paa nogen som helst Maade forstyrres, og Udgravning af de mulige Fundamenter skal ske under Nationalmuseets Vejledning.

II. Servitut angaaende Ravnsbjerg Lyngbakker og Stanghede gaaende ud paa:

- a. at Omraaderne skal bevares i deres nuværende Tilstand og ingensinde maa bebygges hverken varigt eller midlertidigt og ej heller beplantes eller opdyrkes,
- b. at Lyngen ikke maa afdrives eller afbrændes, men at Ejeren har Ret til Slaaning af Lyng til Ejendommens Brug,
- c. at der ikke paa Omraaderne maa anbringes Lysmaster, Reklamemaster, Telefonpæle eller lignende, der kan virke forstyrrende for Udsigten,
- d. at der i Grænseomraaderne for de fredede Arealer efter Fredningsnævnets nærmere Forskrift kan foretages mindre Plantninger tilsigtende at bryde Overgangen til det bagved liggende Land,
- e. at det paalægges Ejerne at lade Gran og Bjergfyr fjerne, at fjerne Skovfyrrene i det Omfang, det er nødvendigt, for at Omraadernes Karakter af Lynghede bevares, dog at særligt karakteristiske Skovfyr bevares, og at borthugge Opvækst af Gran og Fyr mindst een Gang hvert femte Aar,
- f. at der tillægges Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad nærmere anviste Stier, dog at Færdsel med løse Hunde ikke maa finde Sted.

III. Servitut angaaende Bøgeskoven paa Inderøen med Bestemmelse om, at der paa Arealet kun maa foretages den for Skovens Levedygtighed fornødne Udtynding efter Udvisning af Statens Tilsynsførende med private Skove i Viborg Amt, og at Ejerne, forsaavidt Kulturforanstaltninger paa Arealet maatte blive fornødne, er pligtige at foretage saadanne bestaaende i Genfrembringelse af Bøg, saaledes at Skoven bevares som Bøgeskov. Desuden en Bestemmelse om, at Hejrekolonien fredes.

IV. Servitut angaaende følgende mindre Omraader:

- a. Slugten fra Stanghede mod Hald Sø til Bækkelundvejen.
- b. Et med Skov bevokset Omraade strækkende sig fra Voldstedet til Gelbæk beliggende mellem Hald Sø og Vejen fra Bækkelund mod Ravnsbjerg.
- c. En Skraaning med Egetræer Nord for Gelbro Enge.
- d. En Slugt med Bøgebevoksninger paa Hald Marker ned mod Søen, almindelig kaldet »Frøerlund«.
- e. En mindre Banke med Egetræer Nordvest for Non Mølle.

- f. To Grupper af Egetræer Øst for Egeskovene ved Vejen gennem denne Skov mod Non Mølle.
- g. En Løvtræsbevoksning paa den vestlige Bred af den nordlige Del af Hald Sø omtrent udfor Kote 104 paa Kort Nr. 16, med Bestemmelse om, at Bevoksningerne paa disse Omraader bevares som Løvskov i samme Omfang som hidtil, samt Bestemmelse om Færdselsret vedrørende a, b og d.

V. Servitut angaaende Egeskovarealerne — Lille og Store Traneskov samt de paa Fredningsplanen angivne Dele af Langskoven — med Bestemmelse om, at Skoven bevares som Egeskov i samme Omfang som hidtil, og at Bevoksning af Bøg og Naaletræer fjernes efter forstmæssig Udvisning.

VI. Servitut angaaende visse Markomraader under Hovedgaarden Hald — som nærmere angivet paa Fredningsplanen — med Bestemmelse om, at disse Omraader ikke maa bebygges eller beplantes.

VII. Servitut angaaende Færdsel ad Markvejen fra Hald Hovedgaard mod Nordøst og fra denne Vej til Søen som vist paa Fredningsplanen og Kort 15 og videre langs Søbredden til Hald Ruin og derfra til Markvejen ved Hovedgaarden.

Sagen har været forelagt Naturfredningsraadet, der efter en Besigtigelse har afgivet Erklæring af 26. Oktober 1937.

Raadet udtaler:

»Raadet kan i det hele slutte sig til den Indstilling af 17. Maj 1934, som Danmarks Naturfredningsforening har tilstillet Nævnet, og hvori det stærkt fremhæves, at saavel de naturvidenskabelige som de kulturhistoriske Hensyn i ligesaa høj Grad som de landskabelige taler for, at en Fredning af Arealerne omkring Hald Sø kommer til at omfatte **Landskabet som Helhed**. For denne Opfattelse er der i Indstillingen til Nævnet givet en meget udførlig og alsidig Motivering, som Raadet ligeledes kan tiltræde.

Yderligere kan Raadet fuldt ud slutte sig til de af en Række danske og udenlandske Geologer afgivne Udtalelser om Hald Omraadet som et af de i kvartærgeologisk Henseende mest interessante Landskaber i Nordeuropa.

Ogsaa med Hensyn til Omraadets Vegetationsforhold er det fra anden Side — og med Rette — udtalt, at hele denne Egn er af fremragende videnskabelig Værdi. Her mødes den ældgam-

le Form af Egeskov paa mager Bund med en af de vestligste, større rene Bøgeskove, der om end langsomt, men paa en særdeles tydelig og anskuelig Vis søger at erobre Egesamfundet hinsides Hald Søs Vande. Og her finder man desuden den smukkeste Kontrast mellem Egeskoven og den bakkede, ret frodige Hede, et af Udgangspunkterne for de klassiske Studier af P. E. Müller over Hededannelsen og Hedens Biologi. Endelig kan man her følge de ejendommelige Forskydninger, der finder Sted, hvor Heden paa visse Strækninger breder sig over gammelt Kulturland, medens den andetsteds angribes af en Indvandring af de til Egnen indførte Arter af Naaletræer (Skov-Fyr, Bjerg-Fyr og Gran).

Ogsaa i anden biologisk Retning byder Omraadet paa værdifulde Elementer. Selve Hald Sø med dens Dyreliv, Skovene med deres Fugle- og Insektverden og Heden med den dertil knyttede Fauna er for Øjeblikket og vil i Fremtiden være Studieobjekter af stor Værdi.

Alt i alt maa det siges, at Hald Omraadet, om det i Tide beskyttes ved passende regulerende Foranstaltninger, vil kunne faa stor og varig Betydning som Studieobjekt for videnskabelige Undersøgelser, ligesom det i pædagogisk Henseende vil blive et meget værdifuldt Ekskursionsfelt, ikke alene for Videnskabsmænd og for Skoleungdommen, men ogsaa for den store Almenhed, for Folket, som her møder ikke alene en stor landskabelig Skønhed, men — som ofte fremhævet — naturhistoriske og kulturhistoriske Værdier paa enestaaende Vis samlede indenfor en fælles Ramme.

Om de i ovenfor nævnte Indstilling fremsatte Forslag om Oprettelse af en Række Fredningsservitutter har Nævnet ønsket Raadets Udtalelse. Og efter nøje at have gennemgaaet de enkelte Servitutters Bestemmelser skal man tillade sig dertil at bemærke følgende.

Servitut 1, angaaende Omraaderne Øst og Syd for Hald Sø.

Ad Punkt 1. Efter »Tilstand og« indføjes: »som Følge deraf bl. a.«.

Dette Ændringsforslag tilsigter at fastslaa, at den følgende Sætning kun indeholder særlige Eksempler eller Udslag af Hovedreglen.

Ad Punkt 3. Der foreslaas følgende Redaktion: Bevoksninger af

Eg skal bevares som saadanne, og Løvtræsomraader skal iøvrigt bevares som naturlige Løvtræsbekvoksninger.

Ændringsforslaget tilsigter: 1) at fastslaa, at nuværende Egebekvoksninger ikke maa overgaa til Bekvoksninger af anden Art, og 2) for alle Løvtræarealer at fastslaa, at disse kun maa vedligeholdes og forøges ved Selvsaaing, hvorved man sikrer sig, at der ikke indføres fremmede Arter og Racer.

Bortset fra, at Bestemmelsen under Punkt 3, set i Forbindelse med Bestemmelsen i Punkt 1, udelukker Beplantning med Naaletræer, medfører Forslaget i den af Raadet ændrede Skikkelse ingen Ændring i Forhold til Ejersens hidtidige Anvendelse af Arealerne.

Ad Punkt 4. Efter »lignende« tilføjes: »eller i det hele anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for Udsynet eller skæmmende«.

Det foreliggende Forslag synes ikke helt fyldestgørende. Raadets Ændringsforslag tilsigter at give en mere omfattende og tilfredsstillende Redaktion i Overensstemmelse med, hvad Tilfældet er i andre Fredningssager.

Angaaende Servitutens Bestemmelse om **Naaletræsplantninger (Punkt 6)** foreslaar Raadet følgende Ændring: »Naaletræsplantninger indenfor det fredede Omraade skal i Tidens Løb fjernes. Selvsaaede Gran og Fyr fjernes mindst en Gang hvert 5. Aar«.

Raadet maa mene, at Tilstedeværelsen af Naaletræer er direkte mod Fredningens Hensigt. De vil ved deres Tilsløring af Landskabsformerne forhindre den Iagttagelse af de geologiske Forhold, som Fredningen netop skulde sikre. Yderligere vil de som et Fremmedelement modvirke Fredningens Værdi som Studie- og Demonstrationsobjekt. Endelig vil de paa adskillige og afgørende Punkter virke direkte skæmmende.

Udgifterne til den foreslaaede Fjernelse af selvsaaede Naaletræer kan sikkert ikke blive nævneværdig.

I denne Forbindelse skal man henlede Opmærksomheden paa, at den nordiske Skovkongres 1937 har vedtaget at rette en Opfordring til de nordiske Statsmagter om Bevarelse af Løvskovsarealer af særlig Interesse.

Servitut 2, angaaende Ravnshøj Lyngbakker og Stanghede.

Ad Punkt 1. Foreslaas ændret som tilsvarende Punkt i Servitut 1.

Ad Punkt 3. Foreslaas ændret som tilsvarende Punkt i Servitut 1.

Ad Punkt 5. Det forudsættes, at Nævnet paatager sig det for Bestemmelsens Gennemførelse nødvendige Skøn.

Servitut 3, angaaende Bøgeskoven paa Inderøen.

Bøgeskoven paa Hald Inderø er som den vestligste Bøgeskov paa Egnen af stor Interesse, navnlig i plantegeografisk Henseende, hvortil kommer den af Danmarks Naturfredningsforening fremhævede Betydning i landskabelig Henseende.

Raadet maa indtrængende anbefale, at Servitutten nærmere udformes saaledes, at al fremtidig Foryngelse af Skovens Bevoksninger, hvad enten disse i Øjeblikket bestaar af Bøg eller Naaletræer, sker med Bøg, undtagelsesvis med Eg, hvor Jordbundsforholdene kræver dette, idet der dog ikke skal være noget til Hinder for, hvor det er nødvendigt, at benytte Ammetræer eller Forkulturer af Birk eller El, samt at det bestemmes, at Foryngelserne udføres med Bøgeolden fra Hald Inderø og Agern fra Hald Egeskov.

Raadet foreslaar, at al Foryngelse af de nuværende Bøgebevoksninger foreløbig standses paa Grund af de senere Aars meget stærke Hugst.

Raadet formener, at Skovdriften iøvrigt bør være i Overensstemmelse med almindelig god Skovbrug og under Kontrol af Naturfredningsraadet med Bistand af Statens Tilsynsførende med de private Skove i Viborg Amt.

Paa given Foranledning skal Raadet dernæst udtale, at det under Forudsætning af almindelig god Skovbehandling ikke kan anses for nogen Nødvendighed at forynge Skovbevoksningerne med Gran.

Af Hensyn til de Erstatningskrav, der eventuelt kan rejses, ønsker Raadet at henlede Opmærksomheden paa Lov Nr. 164 af 11. Maj 1935, § 6, 2. Stk., idet det henstilles til Overvejelse for Nævnet, om der maatte foreligge Mulighed for gennem Anvendelse af denne Bestemmelse helt at undgaa Erstatningskrav. Hvis dette ikke er Tilfældet, skønner Raadet i hvert Fald, at der næppe vil være nogen Anledning til at yde Erstatning hverken for den ovennævnte Udsættelse af Bøgebevoksningernes Foryngelse, da et saadant Paabud skønnes at være i Overensstemmelse med almindelig god Skovdrift, eller for Bestemmelsen om, at

de spæde Granplantninger til sin Tid skal forynges med Bøg. Dette Paabud vil først faa Betydning om en meget lang Aarrække (50—70 Aar), og allerede af denne Grund synes der ikke at være Anledning til at yde Erstatning; hertil kommer, at det paa nærværende Tidspunkt vil være ganske umuligt at skønne over, hvilken økonomisk Betydning Paabudet til sin Tid vil faa. Der vil saaledes efter Raadets Skøn muligvis kun blive Spørgsmaal om Erstatning for Bestemmelsen om, at al Foryngelse skal ske med Bøg, for saa vidt angaar de Arealer, der nu bærer Bøg eller ældre Gran.

Iøvrigt henstiller Raadet til Overvejelse, om der ikke kunde være Grund til at undersøge Muligheden for, at Staten erhvervede Bøgeskoven i Analogi med den tidligere skete Erhvervelse af en væsentlig Del af Egeskoven. En saadan Ordning vilde efter Raadets Mening ubetinget være den bedste.

Servitut 4. For alle under a—f nævnte Arealer bør Servituttens udvides med Bestemmelser om: 1) at Arealerne ingensinde maa bebygges hverken varigt eller midlertidigt, 2) at der ikke paa disse Omraader maa anbringes Lysmaster o. s. v. (se Servitut 1, Punkt 4 i den af Raadet foreslaaede Affattelse), 3) og at Naaletræplantningerne i Tidens Løb skal fjernes samt at selvsaaede Fyr og Gran borttages mindst en Gang hvert 5. Aar.

For Omraaderne under a, b og d foreslaas det bestemt, at Bevoksningerne bevares som Løvskov, at Foryngelser udføres med Bøgeolden fra Hald-Eggen, og at Skovdriften iøvrigt bør være i Overensstemmelse med almindelig god Skovdrift og under Kontrol af Naturfredningsraadet med Bistand af Statens Tilsynsførende med de private Skove i Viborg Amt.

For Omraaderne under c, e og f foreslaas de nuværende Bevoksninger fredede saaledes, at Hugst og Foryngelse kun kan finde Sted med Naturfredningsraadets Tilladelse.

Som Motivering for disse Forslag skal anføres, at Raadet har ment det nødvendigt at foreslaa visse yderligere Servitutter til Værn for de her nævnte Arealer, i det væsentlige i Overensstemmelse med Servitut 1, Punkt 1 og 4. Dernæst har Raadet ment at maatte sondre mellem de forskellige Arealer, idet Fredningen formentlig falder i to Hovedgrupper, der maa ind under forskellige Regler.

Servitut 5, angaaende Egeskovarealerne — Lille og Store Traneskov samt de paa Fredningsplanen angivne Dele af Langskoven.

Raadet foreslaar de for Bøgeskoven paa Hald Inderø angivne Fredningsbestemmelser bragt i Anvendelse, idet det yderligere bestemmes, at kunstig Kultur med Bøg ikke maa foretages. Endvidere foreslaas de under Servitut 4 som fælles for de her omhandlede Arealer foreslaaede Servitutter indføjet ogsaa under Servitut 5.

Som Motivering for det ovenfor anførte Ændringsforslag bemærker Raadet, at det vil være i Strid med Fredningens Hovedhensigt at forlange den nuværende Bøg fjernet, og at forhindre Opvækst af selvsaaet Bøg.

Servitut 6, angaaende visse Markomraader under Hovedgaarden Hald.

Forslaget tiltrædes, dog at Bebyggelsesforbudet bør formes saaledes, at det baade gælder midlertidig og varig Bebyggelse. Endvidere maa det bestemmes, at der ikke maa anbringes Lysmaster o. s. v. (jfr. Servitut 1, Punkt 4).

Yderligere bemærkes, at Markomraadet ved Hald Teglgaard kan udgaa af Forslaget (jfr. Naturfredningslovens § 25). **Servitut 7**, angaaende Færdselsret ad Markvejen fra Hald Hovedgaard o. s. v.

Da nærværende Sag har været behandlet af det gamle Raad, har man ikke villet komme nærmere ind paa Færdselsbestemmelser. Men man undlader dog ikke at henlede Opmærksomheden paa, at der træffes regulerende Bestemmelser angaaende Færdselen paa det her omhandlede Areal.

Iøvrigt skal Raadet angaaende Fredningsbestemmelserne i Almindelighed udtale følgende.

1) Man maa anse det for at være nødvendigt, at der i Kendelsen udstedes Forbud mod Forurening af Hald Sø og dens Tilløb indenfor de fredede Omraader, saaledes at der ikke fremtidig maa ske nogen Ændring af de nu raadende Tilstande uden Naturfredningsraadets Tilladelse.

Til Begrundelse herfor skal Raadet anføre, at Hald Sø er en af de faa endnu tilbageværende oligotrofe (næringsfattige) Søer og den Dag i Dag henligger, som den har ligget siden Isens

Bortsmeltning, hvilket giver dens Bevarelse stor videnskabelig Betydning.

2) Raadet maa dernæst anse det for paakrævet, at der paa intet af de fredede Omraader foretages Gravning af Sten, Grus, Sand eller Ler udover det til Anvendelse paa den paagældende Ejendom nødvendige.

Til Motivering heraf skal anføres, at det foruden at være landskabeligt ødelæggende tillige vil give et misvisende Billede af de geologisk vigtige Terrænformationer, man gennem Fredningen netop har ønsket at bevare intakte, i Fald der anlægges Teglværker eller graves Sten, Grus, Sand eller Ler i større Maalestok.

De til Fredning indstillede Omraader omfatter de nedenævnte Matr. Nre. tilhørende de vedføjede Ejere og med Areal vedføjet tilnærmelsesvis baade i ha. og Tdr. Land, idet bemærkes, at Nævnet ikke paa Sagens nuværende Stadium har fundet at burde belaste Sagen med Udgifter til nøjagtig Afmærkning og Beregning ved Landinspektør. Arealerne er tilnærmelsesvis vist paa de i Sagen fremlagte Matrikulskort.

Løbe-Nr.	Kort Nr.	BY og SOGN	EJER	Servitut Nr.	Matr. Nr.	Areal ha. ca.	Areal Td. Ld. ca.
1	1	Vranum By, Almind Sogn	Ingemann Munksgaard	1	16a \	3,0	5,4
2	1	ibd.	Niels Peder Jensen	1	4b .	0,9	1,6
3	1	ibd.	Frede Pedersen	1	4c .	2,3	4,2
4	1	ibd.	Jens Jensen	1	3a, 3l	7,3	13,2
5	1	ibd.	Metha Petrea Refsgaard	1	3h, 3i \	1,7	3,0
6	1	ibd.	Jens Kristian Høgh	1	1c, 2d	13,0	23,5
7a	1	ibd.	J. P. Fog	1	2e \	0,6	1,0
7b	1	ibd.	H. Lyhne Andersen	1	1n, 2f	0,14	0,25
8	1	ibd.	Morten N. P. Nicolaisen	1	1g .	4,5	8,2
9a	1	ibd.	Sigurd Astrup	1	1k .	2,1	3,7
9b	1	Vranum By, Almind Sogn	F. D. F., Viborg	1	1o \	3,8	7,0
10	2	Almind By og Sogn	Enke Jensine P. M. Nielsen	1	4f	7,8	14,1
11	2	ibd.	Samme	1	5a	8,1	14,7
12	2	ibd.	Kristian Jensen	1	6a	8,5	15,4
13	2	ibd.	Carl Petersen	1	7b	8,2	14,9
14	2	ibd.	Vagner Sigvald Nielsen	1	7f \	1,2	2,2
15	2	ibd.	Carl Langvad	1	8a \	5,5	10,0
16	2	ibd.	Carl Johan Nielsen	1	9a \	6,2	11,2
17	3	Mostgaard-Mølle, Almind Sogn	Jens P. Jensen	1	2d, 2e	2,0	3,6
18	3	ibd.	Xenia Heiberg	1	2c, 2f, 2g, 2h, 2i, 2k, 3, 4 \	7,5	13,6
19	3	ibd.	Niels Jepsen	1	5 \	0,4	0,7
21	4	Over Katballegaard, Lysgaard	Jens Chr. Jensen	1	2b .	12,1	21,9
25	6	Lysgaard By og Sogn	Samme	1	16c \	3,3	6,0
22	4	Over Katballegaard, Lysgaard	Anders Christian Eriksen Østergaard	1	3a, 3b	9,7	17,6

Løbe-Nr.	Kort Nr.	BY og SOGN	EJER	Servitut Nr	Matr. Nr.	Areal ha. ca.	Areal Td. Ld. ca.
24	6	Lysgaard By og Sogn	Anders Christian Eriksen Østergaard	1	16b	7,4	13,4
23	5	Knækkenborggaard, Lysgaard	Jens Peter Emil Laursen	1	1e	0,2	1,5
26	6	Lysgaard By og Sogn	Jens Jensen og Jens Chr. Jensen	1	16d, 17	7,7	13,5
27	5	ibd.	Johs. Jørgensen	1	16a	0,8	1,5
28	6	ibd.	Niels Emil Nielsen	1	15b, 15c	7,2	13,1
30	6	ibd.	Søren Chr. Jørgensen	1	14a, 15a, 16b	32,5	58,9
31a	5	ibd.	Ole H P. P. Jacobsen	1	14b	0,5	1,0
33	7	Over Thestrup, Lysgaard Sogn	Samme	1	3e	0,4	0,7
31b	6	Lysgaard By og Sogn	Poul Chr. Justesen	1	16k	0,2	0,4
32	7	Over Thestrup, Lysgaard Sogn	Peder Pedersen	1	3a	0,2	0,3
34	7	ibd.	Jens Michael Jensen	1	3c	0,7	1,2
36	7	ibd.	Martin Andersen	1	1e	5,7	10,3
37	7	ibd.	A. C. C. Nørgaard	1	3b, 1d, 1h	3,8	7,5
38	7	ibd.	Jens Anthon Pedersen	1	2a	4,7	8,6
39	8	Neder Thestrup, Lysgaard Sogn	Jens Sigvald Clausen	1	1a	8,6	15,6
40	8	ibd.	Frk. Kristiane Kristensen	1	y	0,1	0,2
41	8	ibd.	Jens Andersen	1	1d	0,2	0,3
42	8	ibd.	Ingvard Chr. Christensen	1	1t	0,8	1,4
45	9	Dollerup By og Sogn	Dollerup Møllens Fabriker	—	7a	2,0	3,5
46	9	ibd.	Maegaard Ammitzbøll Nielsen	—	3p	0,4	0,7
47	9	ibd.	Niels Fr. Jensen	—	3a	1,2	2,1
48	9	ibd.	Holger Jensen	—	1q	0,7	1,3
50	9	ibd.	Fru Olga Jensen	—	1f, 7i	1,2	2,2

Løbe-Nr.	Kort-Nr.	BY og SOGN	EJER	Servitut Nr.	Matr. Nr.	Areal ha. ca.	Areal Td. Ld. ca.
11		Hald Hovedgaard, Dollerup Sogn	Fru Olga Jensen	—	1z, 1æ, 1ø, 1aa	19,5	35,2
49	9	Dollerup By og Sogn	Brd. G. og M. Ammitzbøll Nielsen	—	4l, 4m ✓	1,7	3,0
	9	ibd.	Holger Helger	2	7c !	3,8	6,9
52	9	ibd.	Anton Carl Christensen	2	6n, 4c, 6c ✓	7,3	13,2
53	9	ibd.	Søren P. Pedersen	2	4e	0,3	0,5
54	9	ibd.	Mariane K. Hansen	2	1c ✓	0,2	0,4
55	9	ibd.	L. Olesen	2	3m ✓	0,4	0,7
56	9	ibd.	Martin C. Jørgensen	2	3e ✓	0,7	1,2
57	9	ibd.	Niels Chr. Nielsen	2	4a ✓	0,8	1,4
58	9	ibd.	Niels Christiansen	2	3i ✓	5,2	9,4
59	10	Fallitsgaarde og Stanghede, Dollerup Sogn	Fritz Langvad	2	7a ✓	2,7	4,8
60	11	ibd.	Jens Chr. Jensen	2	8a	0,7	1,3
61	11	Hald Hovedgaard, Dollerup Sogn	Anton Nielsen	—	1t ✓	1,9	3,4
62	11	ibd.	A. Aarestrup	—	1x	0,2	0,4
63	11	ibd.	S. Andersen	—	1v	0,3	0,5
64	11	ibd.	Chr. Ravn	—	1u	0,3	0,6
65	11	ibd.	Fru Ludovika Rasmussen	—	1ax, 1ab .	0,1	0,2
66	11	ibd.	Niels Olesen	2	1df .	0,2	0,3
68	11	ibd.	Poul Andersen	2	1a, 16c ✓ Vra-numAlmindS	138,9	251,8
70	11	ibd.	Samme	4	1a, 1b	17,3	31,4
71	11	ibd.	Samme	5	1a, 1b, 1d	25,4	46,1
77	11	ibd.	Samme	6	1a ✓	98,7	178,9
69	11	ibd.	Røhr-Lauritzen og N. M. Breinholt	3	1c ✓	101,6	184,2
72	11	ibd.	Røhr-Lauritzen	5	1y	35,3	64,0
78	11	ibd.	Jens Chr. Gaarsdal	6	1cr	0,7	1,2

Der har af Nævnet været ført Forhandlinger med samtlige Lodsejere, der for langt den største Dels Vedkommende har protesteret mod Paalægning af Servitut af enhver Art, hvorhos de i Tilfælde af, at Servitut paalægges ved Kendelse, har paa-staaet sig tilkendt Erstatning særlig under Hensyn til, at Be-plantning, Opdyrkning og Bebyggelsesmuligheder bortfalder, uden at de dog har villet give noget Bidrag til Vejledning ved dennes Beregning.

Særlig bemærkes dog, at Nr. 48, 50 og 67 Fru Olga Jensen Dollerup og Fabrikant-Holger Jensen har erklæret at ville paa-lægge deres Ejendom Matr. Nr. 7 i, 1 f, 1 q Dollerup By og Sogn samt Matr. Nr. 1 aa, 1 z, 1 æ, 1 ø Hald Hovedgaard, Dollerup Sogn Servitut om Fredning.

Panthavere og andre interesserede har haft Lejlighed til at udtale sig, men har kun i ringe Omfang gjort Paastand paa Udbetaling af eventuelle Erstatningssummer.

Af det af Lodsejerne iøvrigt anførte nævnes følgende:

Nr. 1: Ingemann Munksgaard.

Efter at der paa Mødet den 14. Juli 1936 var foretaget en nærmere Beskæring af Fredningsarealet, har Ejeren erklæret, at han intet har mod Fredningen at indvende og ikke kræver Erstatning.

Nr. 2: N. P. Jensen modsætter sig Fredningen og paa-staar Er-statning af 1000 Kr. pr. Td. Land som Byggegrund.

Nr. 3: Frede Pedersen protesterer og paa-staar Erstatning af 2000 Kr. pr. Td. Land.

Nr. 4: Jens Jensen protesterer og kræver Erstatning 1000 Kr. i det hele.

Nr. 5: Fru Metha Refsgaard protesterer og paa-staar Er-statning af 2000 Kr. I hvert Fald paa-staar hun, at en evt. Kendelse ikke gør Indgreb i hendes Drift paa Ejendommen af Hønseri og vil have Ret til at erstatte et Lynghus med et grund-muret.

Nr. 6: Jens Kristian Høgh protesterer og paastaar Erstatning af 1000 Kr. pr. 1d. Land for 10 1d. Lands Vedkommende og 500 Kr. pr. 1d. Land for Resten.

Nr. 7 a: J. P. Fog har bygget et lille Sommerhus paa Arealet og protesterer og paastaar Erstatning, hvilket dog frafaldes, saafremt han faar Tilladelse til at bygge et større Hus, til hvilket Tegningen og Beliggenhed paa Arealet godkendes af Fredningsnævnet.

Nr. 7 b: H. Lyhne Andersen har bygget et Hus paa Arealet. For saavidt han faar Tilladelse til at udvide dette med indtil 3 Meter og erstatte det nuværende Tag med Straatag, modsætter han sig ikke Fredningen og kræver ingen Erstatning.

Nr. 9 b: »F. D. F.«, Viborg. Ejerens Repræsentanter har bemærket, at F. D. F. nu har tinglyst Skøde paa en Del af Matr. Nr. 1 k Vranum, nemlig Matr. Nr. 1 o af hvilket en Del ligger Øst for den projekterede Fredningsgrænse. Paa det sidstnævnte Areal er opført 2 mindre Bygninger. Paa det til Fredning paatænkte Areal findes paa henimod Halvdelen Naaletræsplantning, endvidere findes et Par Tdr. Land Løvtræ, et lille Stykke Eng og Resten Lyng. F. D. F. har nylig betalt ca. 315 Kr. for Ophævelse af Fredskovsforpligtelsen. De Mødende erklærede, at de i og for sig ikke vilde modsætte sig Fredning af det ommeldte Areal, men de anmodede om, at en eventuel Kendelse maa indeholde Bestemmelse om Ret til Afdrivning af de med Naaletræer bevoksede Arealer, hvis det findes nødvendigt at fremskaffe yderligere aaben Plads, ligesom de paastaar sig tilkendt Erstatning for den ved Fredningen forvoldte Indskrænkning i deres Raadighed over Skovarealet, som de har købt og betalt ved at skaffe Fredskovsforpligtelse bort.

Nr. 18: Fru Xenia Heiberg har bemærket, at det er hendes Ønske at bevare den hende tilhørende Ejendom i den Tilstand, hvori den nu ligger. Hun vil derfor ikke modsætte sig, at der paalægges Ejendommende i den forelagte Servitut 1 omhandlede Bestemmelser a, b, c, d, f, idet hun dog ønsker følgende Tilføjsler:

ad a. tilføjes: »dog forbeholdes der Ejeren Adgang til Udvidelse af det paa Arealet liggende Hus efter Tegninger, godkendt af Fredningsnævnet«.

ad b. Ordene »til Ejendommrens Brug« udgaar og i Stedet tilføjes: »Naar det skønnes nødvendigt til Lyngbevoksningens Fornyelse«.

ad c. tilføjes: »idet dog en rimelig og naturlig Hugst er tilladt«.

ad f. Ordene »til Brug« udgaar.

Nr. 23: Jens Peter Emil Laursen protesterer og paastaar Erstatning af ialt 75 Kr.

Nr. 27: Johs. Jørgensen protesterer og paastaar Erstatning, særlig under Hensyn til, at Arealet egner sig til Fiskedamme.

Nr. 30: Søren Chr. Jørgensen protesterer særlig ogsaa mod offentlig Adgang til Søen. Han paastaar Erstatning særlig under Hensyn til Adgang for Offentligheden til Arealet mellem Vejen og Søen.

Ejeren af Matr. Nr. 16 l, der har købt dette af Søren Chr. Jørgensen, har erklæret, at han er villig til at indgaa paa, at der paa hans Ejendom lægges Servitut om at denne kun maa bebygges med et enetages Hus med fladt Tag og lav Kælder, saaledes som vist paa en forevist Skitse, og at Opførelsen sker, uden at Terrainet afgraves, at Huset placeres saaledes, at det ikke skæmmes Udsigten mod Terrainet fra Nord og Nordvest, navnlig fra Ravnshøj Bakker, og at der sker en passende Beplantning omkring Huset, saaledes at dette i saa høj Grad som muligt falder sammen med Omgivelserne. For en saaledes paalagt Servitut kræver han sig ikke tilkendt nogen Erstatning.

Nr. 36: Martin Andersen har protesteret mod Fredningen. For saavidt Fredning fremmes ved Kendelse, protesterer han mod den i Servitut 1 Punkt e omhandlede Bestemmelse. Han anmoder om, at der forbeholdes ham Ret til i Slugten at plante en Frugtplantage samt øverst oppe ved Slugten i et Hul, hvor hans Grise gaar, at opføre et lille Hus til disse. Endvidere paastaar han sig tilkendt Erstatning, ved hvis Beregning han mener der særlig bør lægges Vægt paa, at Bebyggelsesmuligheder udelukkes.

Nr. 37: A. C. C. Nørgaard har udtalt, at han ikke vil modsætte sig, at der ved Kendelse, for saavidt Fredningen iøvrigt fremmes, paalægges Ejendommen Servitutbestemmelser i Overensstemmelse med det forelagte Udkast 1 a, b, c, d og f, idet der til c føjes »idet dog en rimelig og naturlig Hugst er tilladt«. Han

ønsker sig tillagt Erstatning, men han ønsker ikke at udtale sig om Principperne for dennes Beregning.

Nr. 39: Sigvald Clausen protesterer og paastaar Erstatning. Han paastaar sig i hvert Fald tillagt Ret til at opdyrke den Del af det til Fredning paatænkte Areal, der ikke er Plantage.

Nr. 40: Frk. Kristiane Kristensen har bemærket, at hun intet har at indvende imod Fredningen af Matr. Nr. 1y, naar den paa-lagte Servitut lyder paa, at Omraadet skal bevares i dets nuværende Tilstand og ikke maa bebygges udover den nuværende Bebyggelse. Hun paastaar sig tilkendt en Erstatning paa 500 Kroner.

Nr. 43: Anton Daugbjerg har erklæret, at han modsætter sig Fredningen. Arealet udgør Have, og hans Beboelseshus ligger paa Arealet. For saa vidt Fredningen fremmes ved Kendelse, paastaar han sig tilkendt en Erstatning, hvorved der særlig vil være at tage Hensyn til, at Bebyggelsesmuligheder er udelukket, og hans Erstatningskrav udgør 10,000 Kr., hvilket han mener, er hans Ejendoms samlede Værdi. Han mener, at der vil kunne sælges Byggegrunde a 20 Øre Kvadratalen eller ialt for ca. 1400 Kr.

Nr. 47: Niels Fr. Jensen protesterer og paastaar Erstatning. Har særlig taget Forbehold med Hensyn til evt. Jordafstaaelse til en Vej.

Nr. 49. G. og M. Ammitzbøll Nielsen. Med Ejerne er der under Sagen indgaaet et foreløbigt Forlig vedrørende deres Fiskedamme m. v. De har paastaaet sig ved den endelige Kendelse tillagt Ret til en vis Bebyggelse under Censur til Brug ved deres Fiskeri, hvorhos de har paastaaet sig tilkendt Erstatning for Hegning af den saakaldte »Turiststi«, forsaavidt den gaar paa deres Ejendom.

Nr. 52: Anton Carl Christensen protesterer og paastaar Erstatning. I Tilfælde af Sagens Fremme ved Kendelse, ønsker han til Servitut II a tilføjet: Ejeren har Ret til Hugst til eget Brug samt til Efterplantning.

Nr. 53: Søren P. Pedersen protesterer mod Fredningen og paastaar Erstatning. Særlig paastaar han sig tillagt Ret til at anlægge Fiskedamme.

Nr. 58: Niels Christiansen protesterer mod Fredningen. I Til-

fælde af Sagens Fremme ved Kendelse, ønsker han, at der til Servitut II a tilføjes: Ejeren har Ret til Hugst i Skoven til eget Brug og Ret til Efterplantning. Paastaar sig tilkendt Erstatning.

Nr. 59: Fritz Langvad vil ikke modsætte sig Servitut II a, b og c. Paastaar sig tilkendt Erstatning.

Nr. 60: Jens Chr. Jensen vil ikke protestere, men ønsker tilføjet til II a: Ejeren har Ret til Hugst til eget Brug samt til Efterplantning. Paastaar sig tilkendt Erstatning.

Nr. 61: Anton Nielsen vil ikke protestere, men paastaar Erstatning.

Nr. 66: Niels Olesen har intet at indvende og paastaar ikke Erstatning.

Nr. 69 og 72: Proprietær Røhr-Lauritzen, Dønstrup, der nu i Forening med Læge N.M. Breinholt, Hvam, ejer Bøgeskoven paa Inderøen, har fremhævet, at det vil blive vanskeligt — om maa-ske nok muligt — at forny Bøgeskoven med Bøg, men dette vil blive saa dyrt, at det ikke kan forlanges af en privat Mand. Den rationelle Drift af Skoven er efter hans Mening at forny med Naaletræer.

Med Hensyn til de foreslaaede Servitutter har han fremsat Protest, idet han gør gældende, at de vil skabe en meget uheldig Konstellation af »Ejerindflydelse« og »Samfundsindflydelse«, og han mener derfor, at det vil være rigtigst, at Staten køber Skoven, hvorved bemærkes, at der mellem Ejerne og Landbrugsministeriet har været ført Forhandlinger om Køb, der er endt resultatløst. Ejeren har ved en Forhandling med Nævnet erklæret, at han, hvis de foreslaaede Servitutter paa-lægges ved Kendelse, kræver en Erstatning af 100,000 Kr., medens han tilbyder den til Salg for 125,000 Kr.

I en Indberetning til Landbrugsministeriet har Direktøren for Statsskovbruget oplyst, at Ejendomsskyldværdien er 40,000 Kr., og at Skoven ikke vil kunne forrente mere end 40,000 Kr. a 45,000 Kr.

Ejeren har oplyst, at Statsskovrider O. Arendrup i 1925 har vurderet Bøgeskoven paa Inderøen til 81,250 Kr.

Med Hensyn til Egeskoven har Ejeren fremsat samme Protest og tilsvarende Betragtninger. I Erstatning for Servitut-

ten forlanger han 300 Kr. pr. Td. Land. Ved Salg forlanger han 600 Kr. pr. Td. Land.

Nr. 68, 70, 71 og 77: Ejeren af Hald Hovedgaard har fremhævet, at han er i højeste Grad interesseret i at værne Egnens særegne og smukke Natur og de kulturelle og historiske Værdier, som er knyttet til Hald og Omegn. Han paastaar imidlertid, at dette ikke opnaas, ved at der, som i Sagen paastaaet, gives Offentligheden **Ret** til betydelig Færdsel paa de omhandlede Arealer, hvorved han har fremhævet, at han i vidt Omfang har givet **Tilladelse** til saadan Færdsel.

Han har herefter i det væsentlige protesteret mod Fredning, hvorhos han har paastaaet sig tilkendt Erstatning, hvis Fredningen desuagtet fremmes.

Han har dog erklæret sig enig i en nærmere angiven Færdselssti for Almenheden fra Karup-Viborg Vejen til Hald Ruin og fra denne Sti til Hovedgaarden.

Nr. 78: Ejeren af Matr. Nr. 1 er Hald Hovedgaard J.Chr. Gaarsdal har protesteret mod Fredningen, særlig fordi Bebyggelsesmuligheder udelukkes. Han har for Værdiforringelse paastaaet sig tilkendt en Erstatning af 3050 Kr., hvorhos han har forbeholdt sig **Ret** til Opførelse af en Garage.

Nævnet har derefter drøftet Sagen, og der er Enighed om, at Fredningen vil være at fremme i det væsentlige i Overensstemmelse med Indstillingen. For saa vidt angaar de under Fredningen inddragne Skovarealer har Direktør Flensborg, Hedeselskabet, ydet Nævnet sagkyndig Vejledning.

Med Hensyn til de foreslaaede Servitutter I og II vedr. henholdsvis Bakkerne Øst og Syd for Hald Sø og Ravnsbjerg Lyngbakker og Stanghede bemærkes, at Nævnet i det væsentlige har tiltraadt dem saaledes som de ændres ved Naturfredningsrådets Erklæring, idet Nævnet dog ikke har fundet at kunne godkende den foreslaaede Bestemmelse om eventuel Plantning i Grænseomraaderne af det fredede, idet man mener, at saadan Bestemmelse maa være at træffe i de enkelte Tilfælde ved særlig Fredningssag, idet det navnlig ikke vil være muligt allerede nu at tage Stilling til et eventuelt Erstatningskrav for en saadan Plantning, ligesom man maa nære Betænkelse ved at paalægge en almindelig Bestemmelse om, at Naaletræs-

plantninger overalt paa det fredede Omraade i Tidens Løb skal fjernes, og at Selvsaaning af Gran og Fyr hvert 5.Aar skal fjernes, dog saaledes at særlig karakteristiske Skovfyr bevares. Den anførte Bestemmelse vil føles meget byrdefuld for Lodsejerne og maa antages at ville medføre ikke ubetydelige Erstatningskrav, ligesom det vil være vanskeligt for Nævnet, som af Naturfredningsraadet forudsat, at skønne over, hvilke Skovfyr, der bør bevares. Nævnet mener, at den selvsaaede Bevoksning i hvert Fald ikke nu har et saadant Omfang, at en Indskriden er nødvendig. Bliver den det senere, kan Fredningssag til den Tid rejses.

Naar endelig Naturfredningsraadet har bemærket, at Raadet maa anse det for nødvendigt, at der i Kendelsen udstedes Forbud mod Forurening af Hald Sø og dens Tilløb indenfor de fredede Omraader saaledes, at der ikke fremtidig maa ske nogen Ændring i de nu raadende Tilstande uden Raadets Tilladelse, bemærkes, at Fredningsloven ikke ses at give Hjemmel for en saadan almindelig Bestemmelse.

Nævnet har derefter fastsat Ordlyden af de to nævnte Servitutter under eet saaledes:

I.

SERVITUT særlig vedr. Omraaderne Vest, Øst og Syd for Hald Sø, gaaende ud paa:

a.

a t Omraaderne skal bevares i deres nuværende Tilstand og som Følge deraf bl. a. ingensinde maa bebygges, hverken varigt eller midlertidigt, og ej heller beplantes eller opdyrkes,

b.

a t Lyngen ikke maa afdrives eller afbrændes, men at Ejeren har Ret til Slaaning af Lyng til Ejendommens Brug,

c.

a t Bevoksninger af Eg skal bevares som saadanne, og Løvtræomraader iøvrigt bevares som naturlige Løvtræsbevoksninger, hvorefter kun Hugst til Ejendommens eget Brug er tilladt,

d.

a t der ikke paa Omraaderne maa anbringes Lysmaster, Reklamemaster, Telefonpæle eller lignende eller i det Hele an-

bringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for Udsynet eller skæmmende, og

d. 1

a t der ikke paa Omraaderne maa foretages Gravning af Sten, Grus, Sand eller Ler udover det til Anvendelse paa den paa-gældende Ejendom nødvendige,

f.

Hvor der findes Naaletræsbevoksninger, har Ejeren Ret til Hugst og til Plantning til Fornyelse af Bevoksningerne.

De forannævnte Ejendomme vil herefter være at belægge med Servitutter som nedenfor nævnt, idet der tillægges Ejerne de vedføjede Erstatningsbeløb.

Nr. 1: Ingemann Munksgaard. Matr. Nr. 16 a Vranum, Almind Sogn. Areal 3,0 ha.

For saa vidt angaar den Del af Ejendommen, der ligger vestfor en Linie udgaaende fra det Punkt, hvor Kamalen bøjer mod Vest til det Punkt paa Skellet mod 4 b, der skæres af Fredningslinien, belægges denne med Servitut I a, b, c, d og d 1. Ejeren skal, hvis Spørgsmaalet om en Færdselssti langs den østlige Side af Hald Sø bliver aktuelt, udlægge et 2 Meter bredt Areal til en Sti for gaaende Færdsel langs den nordlige og vestlige Side af 16 b og derfra langs Skellet mod 4 b til Søen. Ejeren har ikke krævet Erstatning.

Nr. 2: Niels P. Jensen. Matr. Nr. 4 b Vranum. Areal 0,9 ha.

Ejendommen belægges med saalydende Servitut:

Omraadet skal bevares i dets nuværende Tilstand, saaledes at almindelig Dyrkning er tilladt. Derimod maa det navnlig ingensinde bebygges, hverken varigt eller midlertidigt og ej heller beplantes, ligesom der ej heller maa anbringes Lysmaster, Reklamemaster, Telefonpæle eller lignende, eller i det Hele anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende paa Udsigten eller skæmmende.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 40 Kr.

Nr. 3: Frede Petersen. Matr. Nr. 4 c Vranum. Areal 2,3 ha.

Ejendommen belægges med Servitut som under Nr. 2.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 100 Kr.

Nr. 4: Jens Jensen. Matr. Nr. 3 a, 31 Vranum. Areal 7,3 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 300 Kr.

Nr. 5: Fru Refsgaard. Matr. Nr. 3 h, 3 i Vranum. Areal 1,7 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I, idet tilføjes, at Ejeren af Ejendommen har Ret til at drive denne som Hønseri og har derunder Ret til at erstatte et paa Grunden liggende Lynghus med et grundmuret Hus paa ikke over 4 m.s Højde.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 75 Kr.

Nr. 6: Jens Kr. Høgh. Matr. Nr. 1 c, 2 d Vranum. Areal 13,0 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 500 Kr., der vil være at udbetale til Jens Jensen, Vranum, efter Pantebrev 1. 5/2 1929 og afskrive og aflyse paa Pantebrevet.

Nr. 7 a: J. P. Fog: Matr. Nr. 2 e Vranum. Areal 0,6 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I med Tilføjende, at Ejeren har Ret til at bygge et større Hus, til hvilket Tegninger og Beliggenhed paa Arealet godkendes af Fredningsnævnet.

Ejeren har ikke krævet Erstatning.

Nr. 7 b: H. Lyhne Andersen. Matr. Nr. 1 n, 2 f Vranum. Areal 0,14 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I, dog saaledes at Ejeren har Ret til at foretage Tilbygning til det paa Arealet liggende Hus paa 3 m i samme Stil som den nuværende Bygning, samt til at erstatte det nuværende Tag med Straatag.

Ejeren har ikke krævet Erstatning.

Nr. 8: Morten N. P. Nicolajsen. Matr. Nr. 1 g Vranum. Areal 4,5 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 180 Kr.

Nr. 9 a: Sigurd Astrup. M. Nr. 1 k Vranum. Areal 2,1 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Efter Omstændighederne tillægges der Ejeren en Erstatning af 250 Kr.

Nr. 9 b: F. D. F. Matr. Nr. 1 o Vranum. Areal 3,8 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejerne en Erstatning af 150 Kr.

Nr. 10 og 11: Jensine P. M. Nielsen. Matr. Nr. 4 f, 5 a Almind. Areal 15,9 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I, hvorhos yderligere tilføjes følgende:

I Kapeldalen maa Stedet, hvor det tidligere Kapel har været beliggende, ikke paa nogen som helst Maade forstyrres, og Udgravning af mulige Fundamenter maa kun ske under Nationalmuseets Vejledning, jfr. Fredningslovens § 2.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 650 Kr.

Nr. 12: Kristian Jensen. Matr. Nr. 6 a Almind. Areal 8,5 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I, hvorhos yderligere tilføjes følgende:

Der tillægges Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad Vejen gennem Kapeldalen fra Landevejen til Søen. Færdsel med løse Hunde maa ikke finde Sted. Der kan af Fredningsnævnet paa Begæring af Ejeren udfærdiges et Reglement for Færdselen.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 500 Kr.

Nr. 13: Karl Petersen. Matr. Nr. 7 b Almind. Areal 8,2 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 325 Kr.

Ad. 12 og 13: Erstatningen kan ikke udbetales uden Samtykke fra Finansministeriet som Panthaver paa Statskassens Vegne.

Nr. 14: Vagner S. Nielsen. Matr. Nr. 7 f Almind. Areal 1,2 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 50 Kr.

Nr. 15: Carl Langvad. 8 a Almind. Areal 5,5 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 220 Kr.

Nr. 16: Carl J. Nielsen. M. Nr. 9 a Almind. Areal 6,2 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 250 Kr.

Nr. 17: Jens P. Jensen. M. Nr. 2 d, 2 e Mostgaard, Almind. Areal 2,0 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 80 Kr.

Nr. 18: Xenia Heiberg. M. Nr. 2 c, 2 f, 2 g, 2 h, 2 i, 2 k, 3, 4 Mostgaard. Areal 7,5 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I, idet tilføjes:

ad a: dog forbeholdes der Ejeren Adgang til Udvidelse af det paa Arealet liggende Hus efter Tegninger godkendt af Fredningsnævnet,

ad b: Ordene »til Ejendommens Brug« udgaar, og i Stedet til

føjes »naar det skønnes nødvendigt til Lyngbevoksningens For-
nyelse«,

ad c: tilføjes, »idet dog en rimelig og naturlig Hugst er tilladt«.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 300 Kr.

Nr. 19: Niels Jepsen. M. Nr. 5 Mostgaard. Areal 0,4 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tilkendes ingen Erstatning.

Nr. 21 og 25: Jens Chr. Jensen. M. Nr. 2 b Over Katballe, 16 c,
Lysgaard. Areal 15,4 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af
625 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af
3000 Kr.

Nr. 22 og 24: Anders Chr. E. Østergaard. M. Nr. 3 b, 3 a Over
Katballe, 16 b Bisballe, Lysgaard. Areal 17,1 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af
680 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af
3400 Kr.

Nr. 25: J. P. E. Laursen. M. Nr. 1 e Knækkenborg, Lysgaard.
Areal 0,2 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af
25 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af
40 Kr.

Nr. 26: Jens Jensen og Jens Chr. Jensen. M. Nr. 16 d, 17 Lys-
gåard. Areal 7,7 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af
300 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af
1500 Kr.

Nr. 27: Johs. Jørgensen. M. Nr. 16 a Lysgaard. Areal 0,8 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af 40 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 160 Kr.

Nr. 28: Niels E. Nielsen. M. Nr. 15 b, 15 c, Lysgaard. Areal 7,2 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af 300 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 1500 Kr.

Nr. 30: Søren Chr. Jørgensen. M. Nr. 14 a, 15 a, 16 h Lysgaard. Areal 32,5 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Da der ikke efter Fredningen som foreslaaet indrettes Badeplads, bortfalder Spørgsmaalet om Offentlighedens Adgang til Søen over Ejendommen.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af 1300 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 6500 Kr.

Paa M. Nr. 16 l: Lærer L. O. Larsen lægges følgende Servitut:

Ejendommen maa kun bebygges med et eenetages Hus med fladt Tag og lav Kælder, saaledes som vist paa en forevist Skitse, og saaledes at Opførelsen sker, uden at Terrænet afgraves, at Huset placeres saaledes, at det ikke skæmmes Udsigten mod Terrænet fra Nord og Nordvest, navnlig fra Ravnsbjerg Bakker, og at der sker en passende Beplantning omkring Huset, saaledes at dette i saa høj Grad som muligt falder sammen med Omgivelserne.

Der tilkendes ikke Erstatning.

Nr. 31 a og 33: Ole H. P. Jacobsen. M. Nr. 14 b Lysgaard, 3 e Over Thestrup, Lysgaard. Areal 0,9 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af 40 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 200 Kr.

Nr. 31 b: Poul Chr. Justesen. M.Nr. 16k Lysgaard. Areal 0,2 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I.
Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af
25 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af
40 Kr.

Nr. 32: Peder Pedersen. M. Nr. 3 a O. Thestrup, Lysgaard Sogn.
Areal 0,2 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tilkendes ikke Erstatning.

Nr. 34: Jens Mikael Jensen. M. Nr. 3 c O. Thestrup, Lysgaard.
Areal 0,7 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Erstatning er frafaldet.

Nr. 36: Martin Andersen. M. Nr. 1 e O. Thestrup. Areal 5,7 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I.

Efter Omstændighederne vilde Nævnet ikke modsætte
sig Plantning af Frugttræer i Slugten, hvorimod Opførelse af et
Hus eller Skur til Grise ikke kunde tillades.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af
230 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af
1200 Kr.

Nr. 37: A. C. C. Nørgaard. M. Nr. 1 d, 1 h, 3 b Over Thestrup.
Areal 3,8 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af
150 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af
750 Kr.

Nr. 38: Jens A. Pedersen. M. Nr. 2 a Over Thestrup. Areal
4,7 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af
200 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af
1000 Kr.

Nr. 39: Sigvald Clausen. M. Nr. 1 a Ndr. Thestrup. Areal 8,6 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I med Undtagelse af Pkt. b og c. Der er intet til Hinder for, at Græsarealer opdyrkes.

Der tillægges med 2 Stemmer Ejeren en Erstatning af 350 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 1750 Kr.

Nr. 45: Dollerup Mølle. M. Nr. 7a Dollerup. Areal 2,0 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I a, c, d og d l.

Ejeren har ikke krævet Erstatning.

Nr. 46: M. Ammitzbøll Nielsen. M.Nr. 3 p Dollerup. Areal 0,4 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I d og d l og yderligere følgende:

1. Omraadet skal bevares i sin nuværende Tilstand med Bibeholdelse af nuværende Bevoksninger derunder de ved Søbredden værende og
2. Omraadet maa ikke bebygges yderligere uden Fredningsnævnets Tilladelse.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

Nr. 47: Niels Fr. Jensen. M. Nr. 3 a Dollerup. Areal 1,2 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I a, c, d og d. l.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 100 Kr.

Nr. 49: Brdr. Ammitzbøll Nielsen. M. Nr. 4 l, 4 m Dollerup. Areal 1,7 ha.

I væsentlig Overensstemmelse med det den 16. Marts 1936 indgaaede Forlig paalægges der Ejendommen saalydende Servitut:

Ejerne kan med Godkendelse af Nævnet opføre et Skur ved Siden af det ved Fiskedammenes nordvestlige Side beliggende Skur. Skurets nordøstlige Side gaar i Flugt med det nuværende Skurs nærmest ved Søen værende Gavl. Skurets Længde maa højst være 6 m. og dets Bredde højst 5 m. Taget maa ikke være højere end det nuværende Skurs, og Skuret opføres af samme Materiale som det nuværende.

Det tidligere ved Fru Jensens Fiskedamme beliggende Træhus, som nu er flyttet til den heromhandlede Ejendom, skal males brunt.

Den langs med Søen paa Ejendommen liggende Bræmme af Træer maa ikke fjernes eller beskadiges.

Ejerne har Ret til paa Ejendommen at grave Jord ud til Fiskedamme og langs Søen indenfor Træbræmmen fortsætte den nuværende Dæmning langs Fiskedammene.

Udover den herved tilladte Raadighed er Ejerne uberettigede til at foretage noget, der kan ændre Karakteren af Ejendommen og maa navnlig ingen Bebyggelse foretage, ligesom der ikke paa Arealet maa anbringes Lysmaster, Reklamemaster, Telefonpæle eller lignende eller i det hele anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for Udsynet eller skæmmende.

Der tillægges Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad den saakaldte Turiststi over Ejendommen. Ejerne er berettigede til at frahegne Stien fra deres øvrige Ejendom, dog ikke med Pigtraad ind mod Stien.

Saafermt Ejerne ønsker at opføre et Ishus, Klækkeskur eller Garage vil dette kunne tillades mod, at Bygningernes Udseende og Beliggenhed paa Grunden forinden godkendes af Nævnet. Under Hensyn til, at Ejendommen efter Nævnets Skøn ikke egner sig til Bebyggelse til Beboelse, findes der herefter ikke Anledning til at tilkende Erstatning.

Nr. 48, 50 og 67: Fru Olga Jensen Dollerup og Holger Jensen. M. Nre. 1 q, 1 f, 7 i, Dollerup By og Sogn, samt M. Nr. 1 z, 1 æ, 1 ø, 1 aa Hald Hovedgaard, Dollerup Sogn. Areal ialt 21,4 ha.

I Henhold til tidligere godkendt Forslag paalægges der Ejendommen saalydende Servitut:

»Undertegnede Fru Olga Jensen Dollerup og Fabrikant Holger Jensen, København, der i saa høj Grad følger os knyttede til det storslaaede Landskab omkring Hald Sø, har i Overensstemmelse med de Ønsker, vi stedse har næret om, at dette Landskab skulde henligge fredet og urørt, besluttet os til at paalægge de os tilhørende Arealer ved Hald Sø følgende Servitutter:

1.

De Arealer, paa hvilke nedennævnte Servitutter lægges, findes anført paa vedhæftede Kort, og vil nærværende Dokumenter være at tinglyse paa de os tilhørende Ejendomme af Hald Hovedgaard og af Dollerup By og Sogn.

2.

De fredede Arealer skal stedse henligge, saaledes som de nu henligger, og maa der ikke ske nogen Bebyggelse af nogensomhelst Art paa dem, hverken varigt eller midlertidigt, ligesom der ikke maa anbringes Vogne, Skure eller lignende paa Arealerne.

Arealerne maa derhos ingensinde opdyrkes eller beplantes, bortset fra Engstykket Matr. Nr. 1 q af Dollerup By og Sogn, der maa drives som sædvanligt, og paa hvilket der maa anlægges Fiskedamme med de dertil hørende Bygninger efter Overenskomst med Fredningsnævnet, og bortset fra de Arealer, der henligger som Have. De Fiskedamme, der nu forefindes paa Matr. Nr. 1 aa af Hald Hovedgaard maa bibeholdes som saadanne.

Efter Overenskomst mellem Fredningsnævnet og os for hvert enkelt Tilfælde og uden Udgift for os, kan Bevoksning og Opvækst fjernes, i det Omfang, det er fornødent, for at Omraadets Karakter af Lynghede kan bevares.

3.

Der tillægges Almenheden Ret til Færdsel, dog kun til gaaende Færdsel og kun til Færdsel af de paa Arealerne anlagte Stier. Under denne Færdselsret for Almenheden er indbefattet Ret til gaaende Færdsel ad den Vej, der fra Vejen til Dollerup Fabrikker fører Øst om det ved vort Hus værende Anlæg og videre mod Vest og Nord.

4.

Al Færdsel skal ske under Iagttagelse af et af Fredningsnævnet godkendt Ordensreglement, og er det vort Haab, at Almenheden i sin Færden paa Arealerne vil udvise al mulig Hensyntagen til Arealernes og Bevoksningens Skønhedsværdier. For mest muligt at skaane Lyngbevoksningen vil der uden Udgift for os være at anbringe og vedligeholde et Hegn paa den Strækning, paa hvilken Arealet grænser til Dollerup Vejen. Hegnet, der kun maa være gennembrudt ud for de nu anlagte Stier, skal helst bestaa af Pæle med Pigtraad eller i Mangel heraf en Grøft.

5.

Paa Arealerne maa ikke anbringes Lysmaster, Reklame-
master, Telefonpæle eller lignende, der kan virke forstyr-
rende for Udsigten.

6.

Den til alle Tider gældende Fredningsservitut, der ved
dette Dokument paalægges vore Arealer ved Hald Sø, er fra
vor Side en Gave til Almenheden, saaledes at der ikke vil
være at yde os noget Vederlag.

Vi har herved ønsket mest muligt at bidrage vort til
Gennemførelsen af den Fredningssag, der nu er paabegyndt
med det Maal at bevare et af vort Lands smukkeste og mest
storladne Landskaber skaanet og urørt med gennem Ti-
derne«.

I Henhold til Servituttens § 4 bemærkes, at der intet er
til Hinder for, at Ejeren frahegner Arealet fra Sognevejen en-
ten med Staaltraadshegn eller med en Grøft. Herfor tilkendes
der en Erstatning af 400 Kr.

Nr. 51: Holger Helger. M. Nr. 7 c Dollerup. Areal 3,8 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I a, b, d l og f, hvor-
hos der tillægges Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad den
saakaldte Turiststi, dog at Færdsel med løse Hunde ikke maa
finde Sted.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 150 Kr.

Nr. 52: Anton C. Christensen. M. Nr. 6 c mfl. Dollerup. Areal
7,3 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 300 Kr., idet be-
mærkes, at Overformynderiet, der har Pant i Ejendommen, har
nødlagt Paastand om, at ingen Del af Erstatningen udbetales
uden Overformynderiets Samtykke.

Nr. 53: Søren P. Pedersen. M. Nr. 4 e Dollerup. Areal 0,3 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I a, d og d l.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

Nr. 54: Mariane K. Hansen. M. Nr. 1 c Dollerup. Areal 0,2 ha.

Ejendommen belægges med Servitut I a, d og d l.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

- Nr. 55: L. Olsen.** M. Nr. 3 m Dollerup. Areal 0,4 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I a, c, d, d l og f.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.
- Nr. 56: Martin C. Jørgensen.** M. Nr. 3 e Dollerup. Areal 0,7 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 30 Kr.
- Nr. 57: Niels Chr. Nielsen.** M. Nr. 4 a Dollerup. Areal 0,8 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I a, d og d l.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.
- Nr. 58: Niels Christiansen.** M. Nr. 3 i Dollerup. Areal 5,2 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 200 Kr.
- Nr. 59: Fritz Langvad.** M. Nr. 7 a Stanghede. Areal 2,7 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I a, b, d og d l.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 100 Kr.
- Nr. 60: Jens Chr. Jensen.** M. Nr. 8 a Fallitsgaarde. Areal 0,7 ha.
Ejendommen belægges med Servitut I a, b, d, d l og f.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 30 Kr.
- Nr. 61: Anton Nielsen.** M. Nr. 1 t Hald Hvgd. Areal 1,9 ha.
Der paalægges Ejendommen saalydende Servitut:
Omraadet maa ikke bebygges yderligere uden Frednings-
nævnets Godkendelse af Bygningernes Beliggenhed og
Udseende.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 50 Kr.
- Nr. 62: A. Aarestrup.** Matr. Nr. 1 x Hald Hvgd. Areal 0,2 ha.
Der paalægges Ejendommen Servitut som under Nr. 61.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.
- Nr. 63: S. Andersen.** Matr. Nr. 1 v Hald Hvgd. Areal 0,3 ha.
Der paalægges Ejendommen Servitut som under Nr. 61.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.
- Nr. 64: Chr. Ravn.** Matr. Nr. 1 u Hald Hvgd. Areal 0,3 ha.
Der paalægges Ejendommen Servitut som under Nr. 61.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.
- Nr. 65: Fru Ludovika Rasmussen.** Matr. Nr. 1 ax, 1 ab Hald
Hvgd. Areal 0,1 ha.
Der paalægges Ejendommen Servitut som under Nr. 61.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

Nr. 66: Niels Olesen. Matr. Nr. 1 df Hald Hvgd. Areal 0,2 ha.

Der paalægges Ejendommen Servitut som under Nr. 61.
Ejeren har ikke paastaaet Erstatning.

Nr. 78: Jens Chr. Gaarsdal. Matr. Nr. 1 cr Hald Hvgd. Areal 0,7 ha.

Der paalægges Ejendommen Servitut som under Nr. 61.
Der tillægges Ejeren en Erstatning af 30 Kr.

Med Hensyn til den foreslaaede Servitut III. vedr. Bøgeskoven paa Inderøen, Matr. Nr. 1 c Hald Hvgd., Dollerup, anser Nævnet det, ligesom Naturfredningsraadet, ønskeligt, at der træffes en Ordning, der — som ogsaa af Raadet antydet paa meget langt Sigt — tilstræber, at dette Omraade, der nu for en ikke ringe Dels vedkommende er bevokset med Naaletræer, kan blive bevokset med Løvtræer, særlig Bøg.

Af Hensyn til den betydelige Erstatning, der maa antages at maatte ydes, hvis man, som af Naturfredningsraadet foreslaaet, helt standser Hugsten af Bøgetræer, altsaa med andre Ord, i det væsentlige Ejernes økonomiske Udnyttelse af Skoven, har Nævnet ikke anset denne Vej for farbar, hvorimod man mener, at det tilstræbte Maal lige saa vel kan naas, naar en Fortsættelse af den nuværende Hugst af Bøg — ca. 2 ha. om Aaret — fortsættes, men saaledes, at det paalægges at efterplante med Bøg evt. Eg, saaledes som af Raadet nævnt, idet det herefter kun skulde være nødvendigt at erstatte Forskellen mellem Bekostningen ved at efterplante med Bøg og med Gran, samt den Værdiforskel, der paa langt Aaremaal, evt. vil foreligge ved, at Skoven fornyes med Bøg og ikke med Naaletræer, af hvilke Hugst vilde kunne foretages længe før end Bøg.

Servitutten paa Inderøen vil, idet bemærkes, at Nævnet ikke der har forefundet nogen Hejrekoloni, herefter være at forme saaledes:

Ejerne har Ret til Hugst af Bøg i væsentlig samme Omfang som hidtil, d. v. s. af ca. 2 ha. aarlig efter Udvisning af Statens Tilsynsførende med private Skove i Viborg Amt under Tilsyn af Naturfredningsraadet, hvorhos de har Ret til Hugst af Naaletræer i det Omfang, de maatte ønske.

Al fremtidig Forryngelse af Skovens Bevoksninger, hvad

enten disse i Øjeblikket bestaar af Bøg eller Naaletræer, skal ske med Bøg, undtagelsesvis med Eg, hvor Jordbundsforholdene kræver dette, idet der dog ikke skal være noget til Hinder for, hvor det er nødvendigt, at benytte Ammetræer eller Forkulturer af Birk eller El, hvorhos det bestemmes, at Foryngelserne skal udføres med Bøgeolden fra Hald Inderø og Agern fra Hald Egeskov.

Skovdriften bør være i Overensstemmelse med almindelig god Skovbrug og under Kontrol af Naturfredningsraadet med Bistand af Statens Tilsynsførende med de private Skove i Viborg Amt.

Der tillægges Almenheden Ret til Færdsel i Skoven ad de derværende Veje. Færdselen maa kun ske til Fods og sker paa eget Ansvar. Løse Hunde maa ikke medtages. Der kan af Fredningsnævnet paa Begæring af Ejeren udfærdiges et Reglement for Færdselen.

Med Bemærkning, at Hedeselskabet i en Beregning har nævnt et Erstatningsbeløb paa 15,000 Kr. ansætter man under Hensyn til den paalagte Færdselsret samt til, at en Del af Erstatningen baandlægges, jfr. nedenfor, Erstatningen til ialt 20,000 Kr., der fordeles saaledes:

Til 1ste Panthaver udbetales	5000 Kr.
Til Ejerne udbetales kontant	7000 Kr.
Til Forrentning i en Sparekasse indsættes	8000 Kr.

af hvilken der aarlig udbetales de til enhver Tid værende Ejere 600,00 Kr. indtil Beløbet er forbrugt.

Ialt 20,000 Kr.

Kontrabogen forsynes med Paategning af Fredningsnævnets Formand og beror hos denne.

Paa det til Fredning indstillede Areal af Proprietær Røhr Lauritzens Egeskov, Store Tranekov, Matr. Nr. 1 y Hald Hvgd., Dollerup, lægges følgende Servitut, idet bemærkes, at Arealet udgør ca. 24,2 ha.:

Skoven skal bevares som Egeskov i mindst samme Omfang som hidtil og Hugst, og Kulturarbejder maa kun ske efter Godkendelse af Statens Tilsynsførende med de private Skove i

Viborg Amt og Naturfredningsnævnet for Viborg Amtsraads-kreds.

Fornyelsen maa kun ske med Eg og kun med Agern fra Hald Egeskov. Det er tilladt at benytte Forkulturer med Birk eller El.

Der tillægges Almenheden Ret til Færdsel ad de gennem Skoven førende Veje. Færdselen maa kun ske til Fods og sker paa eget Ansvar. Løse Hunde maa ikke medtages. Der kan af Fredningsnævnet paa Begæring af Ejeren udfærdiges et Reglement for Færdselen.

Under Hensyn til en af Hedeselskabet foretagen Beregning tillægges der Ejeren i Erstatning for de saaledes paalagte Servitutter ialt 8500 Kr.

Paa Ejendommen Hald Hovedgaard, Godsejer Poul Andersen, Matr. Nr. 1 a, 1 b, 1 d Hald Hovedgaard, Dollerup, lægges følgende Servitutter:

Servitut IV: angaaende følgende mindre Omraader:

4 a: Slugten fra Bækkelund Turisthotel til Landevejen: Viborg-Karup.

b: Et med Skov bevokset Omraade strækkende sig fra Voldstedet til Gelbæk beliggende mellem Hald Sø og Vejen fra Bækkelund mod Ravnsbjerg.

c. En Skraaning med Egetræer Nord for Gelbro Enge,

d: En Slugt med Bøgebevoksninger paa Hald Marker ned mod Søen, almindelig kaldet »Frøerlund«,

e: En mindre Banke med Egetræer Nordvest for Non Mølle,

f: To Grupper af Egetræer Øst for Egeskoven ved Vejen gennem denne Skov mod Non Mølle.

Det bestemmes for alle nævnte Omraader:

1: at Omraaderne ingensinde maa bebygges, hverken varigt eller midlertidigt,

2: at der ikke paa Omraaderne maa anbringes Lysmaster, Reklamemaster, Telefonpæle eller lignende eller i det Hele anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for Udsynet eller skæmmende.

3: at der ikke paa Omraaderne maa foretages Gravning af Sten, Grus, Sand eller Ler udover det til Anvendelse paa den paagældende Ejendom nødvendige.

For Omraaderne under 4 a, b og d bestemmes yderligere:

- 4: at Bevoksningerne skal bevares som Løvskov,
- 5: at Foryngelsen med Bøg og Eg skal udføres med Bøgeolden fra Hald Egnen eller Agern fra Hald Egeskove, og
- 6: at Skovdriften skal være i Overensstemmelse med almindelig god Skovdrift og under Kontrol af Naturfredningsraadet med Bistand af Statens Tilsynsførende med de private Skove i Viborg Amt.

For Omraaderne under 4 c, e og f bestemmes yderligere:

- 7: at Hugst og Foryngelse kun maa finde Sted med Naturfredningsraadets Tilladelse,
- 8: Endelig tillægges der Almenheden Ret til Færdsel ad Stien gennem Slugten fra Bækkelund Turisthotel til Landevejen Viborg-Karup.

Efter Omstændighederne tilkendes der Ejeren i Erstatning for disse Servitutpaalæg ialt 1500 Kr.

Servitut V: Paa Skovene »Lille Traneskov« og Skovstrækningerne øst for Jernbanen og syd for Vejen Nonbo-Skole-Non Mølle samt Skovstykket øst for Statens Skov M.Nr. 1 r lægges følgende Servitut, idet bemærkes, at Omraaderne udgør ca. 25,4 ha.:

Skovene skal bevares som Egeskov i mindst samme Omfang som hidtil, og Hugst og Kulturarbejder maa kun ske efter Godkendelse af Statens Tilsynsførende med de private Skove i Viborg Amt og Naturfredningsnævnet for Viborg Amdsraads-kreds.

Fornylsen maa kun ske med Eg og kun med Agern fra Hald Egeskov. Det er tilladt at benytte Forkulturer med Birk eller El.

Der tillægges Almenheden Ret til Færdsel ad Vejen gennem Lille Traneskov fra Karup Vejen til Bækkelund.

I Overensstemmelse med den af Hedeselskabet for M. Nr. 1 y foretagne Beregning tillægges der Ejeren en Erstatning af ialt 8500 Kr.

Servitut VI: Med Hensyn til Markomraaderne mellem Karupvejen og Søen, for saa vidt de ligger mere end 300 m. fra Skov og ikke paa Skraaningerne ned mod Søen — Omraadet andrager ca. 25,8 ha. — bestemmes, at Omraaderne ikke maa be-

bygges, hverken varigt eller midlertidigt, og at de, ogsaa for saa vidt de ligger inden for 300 m. Grænsen, ej heller maa beplantes, samt at der ikke paa disse Omraader maa anbringes Lysmaster, Reklamemaster, Telefonpæle eller lignende eller i det Hele anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for Udsynet eller skæmmende. I Erstatning herfor tillægges der Ejeren ialt 2500 Kr.

Uagtet der fra gammel Tid har været Færdsel for Almenheden ad Stien nord og øst om Hovedgaardens Have til Ruinen, ad hvilken Sti der endog mulig ved Alderstidshævd er vundet Ret til Færdsel, vil man dog, i Overensstemmelse med Ejeren's Ønske, ikke paalægge Ejendommen Servitut om Færdsel for Almenheden ad denne, mod at der tillægges Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad en 2 m. bred Sti, som Ejeren udlægger fra Karupvejen ved Pkt. 121 (Generalstabskortet I: 20000) ved Jernbaneleddets følgende det over Markerne løbende Læhegn i sydlig Retning til Markvejen fra Hovedgaarden, derefter ad Markvejen ca. 100 m. Nordøst og derfra ad en Sti langs Gærdeet over Marken i Sydsydøst til Hald Ruin og tilbage ad samme Vej.

Endvidere tillægges der Almenheden Ret til Færdsel ad Markvejen fra Hovedgaarden i Nordøst til den fornævnte Sti.

Ejeren hegner Stierne, dog ikke med Pigtraad. Levende Hegn maa ikke være højere end 1 m.

Under de foreliggende Omstændigheder tillægges der ikke Ejeren Erstatning for de saaledes paalagte Færdselsservitutter.

Endvidere tillægges der Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad Markvejen fra den fornævnte Sti til Ruinen mod nordøst til Vejen Nonbo Skole-Non Mølle og ad Stien fra Non Mølle til Skytteholmen og videre derfra mod vest og nord til den fornævnte Markvej. I Erstatning for denne Færdselsservitut tillægges der Ejeren 500 Kr.

Paa de under Hald Hovedgaard hørende Omraader af Stanghede ca. 138,9 ha. lægges den fornævnte Servitut I a, b, c, d, d l og f.

Endelig tillægges der Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad Stien fra Kommunevejen Bækkelund—Dollerup til Niels Bugges Bænk samt ad en Sti over Heden, der udgaar fra et

Punkt paa Karup—Viborg Vejen, ca. 50 m. Syd for det Punkt, hvor Stien gennem Slugten fra Bækkelund udmunder i Karup—Viborg Vejen til et Punkt i Heden, der er afmærket med en Pæl med Bogstaverne F. O. og ad Stier fra dette mod Øst til Humlehuset og til Gelbro.

I Erstatning tillægges der Ejeren ialt 6000 Kr.

Med Hensyn til de fastsatte Færdselsrettigheder bestemmes, at Færdselen, der kun maa ske til Fods, sker paa eget Ansvar, og at løse Hunde ikke maa medtages. Der kan af Fredningsnævnet paa Begæring af Ejeren udfærdiges et Reglement for Færdselen.

Under Forudsætning af, at der inden 1 Aar efter den endelige Kendelses Afsigelse af vedkommende Vejbestyrelse eller af Danmarks Naturfredningsforening, evt. gennem vedkommen-
de Turistforening eller paa anden Maade, indrettes Parkeringsplads paa nedennævnte Sted tillægges der i Medfør af Fredningslovens § 1, 3.Stk. jfr. § 13, 3.Stk. Almenheden Adgang til Indkørsel med og Henstilling af Automobiler og Motorcykler paa et Areal af Matr. Nr. 1 a Hald Hvgd. beliggende langs Kommunevejen fra Bækkelund til Dollerup paa dennes vestlige Side i en Længde af 100 m. og en Dybde af 20 m. og saaledes, at Midtpunktet af Parkeringspladsen ligger udfor en Telefonpæl mrk. 60. Telefonpælen er forsynet med en mod Vejen vendende Bardun af snoet Staaltraad, til hvilken paa det nederste Stykke er fastgjort en Pæleende. I Erstatning herfor tillægges der Ejeren 200 Kr.

De under Fredningen inddragne Arealer vil være at udstykke og særskilt matrikulere, hvorhos de afmærkes i Marken.

De tilkendte Erstatninger udredes med $\frac{2}{3}$ af Statskassen og $\frac{1}{3}$ af Viborg Amtsfond.

Paataleretten m. H. t. de paalagte Servitutter tillægges Fredningsnævnet for Viborg Amtsrådskreds.

T h i b e s t e m m e s :

De fornævnte Ejendomme vil være at belægge med Fredningsservitutter som anført mod Udredelse af de for hver anførte Erstatninger.

OTTO KIØRBOE

A. DALBERG

*Det sognevalgte Medlem for Dollerup-Finderup-Ravn-
strup Kommune:*

CHR. STRANDHOLDT

Det sognevalgte Medlem for Lysgaard Kommune:

VILHELM MADSEN

Det sognevalgte Medlem for Almind Kommune:

JØRGEN JOHNSEN

30/6 1941

TILLÆGSKENDELSE

afsagt den 30. Juni 1941 af

Jørgen 3893

Fredningsnævnet for Viborg Amtsrådskreds

i

Sagen angaaende Fredning af Arealer omkring

Hald Sø.

TILLÆGSKENDELSE

afsagt den 30. Juni 1941 af

Fredningsnævnet for Viborg Amtsraadskreds

i

Sagen angaaende Fredning af Arealer omkring

Hald Sø.

1941, Fredag den 30. Maj Kl. 14 afholdt Naturfredningsnævnet Møde i Lysgaard Forsamlingshus.

Der foretoges:

Sag ang. Udvidelse af det fredede Omraade af Arealer ved Hald Sø m. v.

Mødt var Formanden Civildommer Kiørboe, Viborg, Amtsvejinspektør Dalberg samt, som stedligt Medlem for Lysgaard Sogn, Gaardejer Vilhelm Madsen.

For Naturfredningsforeningen mødte Viceskoleinspektør Kr. Pedersen, Viborg.

For Lysgaard Sogneraad mødte Formanden, And. C. Chr. Nørgaard.

For Viborg Amtsraad mødte Amtsvejinspektør Dalberg.

Der fremlagdes:

- 1: Skrivelse af 14. Nov. 1940 fra Overfredningsnævnet.
- 2: Skrivelse af 11. Februar 1941 fra Danmarks Naturfredningsforening.
- 3: Skrivelse af 1. April 1941 fra Naturfredningsraadet.
- 4: Fortegnelse over Arealer, der agtes fredet, samt
- 5: 4 Stk. Matrikulskort.

ad Løbe Nr. 39: Jens Sigvald Clausen:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Eng, dog til Dels dyrket.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Frednings-servitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

ad Løbe Nr. 41: Jens Andersen:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som dyrket Græsmark.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev fore-

lagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Fredningsservitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

ad Løbe Nr. 43: Anton Daugbjerg:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Have.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Fredningsservitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

ad Løbe Nr. 38: Jens Anthon Pedersen:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Eng.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Fredningsservitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

Der fremlagdes Skrivelse fra A/S. Kjellerup Handels- og Landbrugsbank.

En Kautionist for Banklaanet, Boelsmand Theodor Nielsen, Hvam, var mødt og oplyste, at han af Banken var opfordret til at møde. Han nedlægger Paastand om, at et evt. Erstatningsbeløb indbetales i Banken som Afdrag paa Laanet.

ad Karen Jensen, Engparcel af 1a Over Thestrup:

Ejerinden var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Eng.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejerinden, der bemærker, at hun maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Fredningsservitut, paastaar hun sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse hun ikke ønsker at udtale sig.

ad Løbe Nr. 36: Martin Andersen:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som dyrket Eng.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærkede, at han maa modsætte sig enhver yder-

ligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Frednings-servitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

For Lysgaard Sogns Spare- og Laanekasse mødte Palle Pallesen og bemærkede, at en evt. Erstatning ikke maa udbetales uden Samtykke fra Sparekassen.

ad Løbe Nr. 34: Jens Michael Jensen.

Ingen var mødt.

ad Løbe Nr. 31a, 33: Ole H. P. P. Jacobsen:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Eng til Dels dyrket.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Frednings-servitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

ad Løbe Nr. 32: Peder Pedersen.

Ingen var mødt.

For Andelsbanken mødte Palle Pallesen og bemærkede, at en evt. Erstatning ikke maa betales uden Samtykke fra Banken.

ad Løbe Nr. 37: And. Chr. C. Nørgaard:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Eng.

Det af Formanden udarbejdede Udkast til Servitut blev forelagt Ejeren, der ikke vil modsætte sig, at en saadan Servitut paalægges, men paastaar sig tilkendt Erstatning.

ad Løbe Nr. 30: Søren Chr. Jørgensen:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Eng.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Frednings-servitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

ad Løbe Nr. 40: Kristiane Kristensen.

ad Løbe Nr. 42: Ingvard Chr. Christiansen.

ad Løbe Nr. 44: Jens Chr. Christiansen.

Ingen var mødt.

For Husmandskreditforeningen mødte Repræsentant Søren Fisker, Funder, og bemærkede, at forsaavidt der lægges Fredningsser-

vitut paa de Martin Andersen, Anton Daugbjerg, Ingvard Chr. Christiansen og Ole H. P. P. Jacobsen tilhørende Ejendomme, maa en evt. tilkendt Erstatning ikke udbetales uden Kreditforeningens Samtykke.

Da saavidt var passeret, fratraadte Vilhelm Madsen.

Parceller i Dollerup Sogn:

Som stedligt Medlem mødte **Værkstedsleder Strandholdt, Hald Ege.**

ad Johannes Laursen, 31 Dollerup:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Eng.

Ejeren erklærer, at han maa modsætte sig, at der paalægges Fredningsservitut, og at han, hvis Servitut paalægges, paastaar sig tilkendt Erstatning, hvorved han navnlig henviser til, at Arealet er velegnet som Byggegrund.

ad Johan Lauth, 3f, Dollerup:

Ejeren var mødt og oplyser, at det paagældende Areal henligger som Eng.

Ejeren vil ikke modsætte sig, at Servitut paalægges, men at han, forsaavidt Servitut paalægges, paastaar sig tilkendt Erstatning, hvorved han navnlig bemærker, at han har haft til Hensigt at bygge en Hølade paa Arealet.

ad Palle Th. Pallesen, M. Nr. 2n Dollerup:

Ejeren var mødt og oplyste, at Arealet henligger som Eng.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Fredningsservitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

For Dollerup-Finderup-Ravnstrup Kommune mødte Væver Sv. Aa. Ravn.

ad Peder Pedersen, Lysgaard, M. Nr. 2h Dollerup, samt Jens Damgaard Jensen og Th. Jensen:

Peder Pedersen og Jens Damgaard Jensen var mødt og oplyser, at Arealet henligger som Eng.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejerne, der bemærker, at de maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Fredningsservitut,

paastaar de sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse de ikke ønsker at udtale sig.

ad Niels Kvorning, M. Nr. 2m, 2g, Dollerup By og Sogn:

Ejeren var mødt og oplyste, at Arealet henligger som Eng.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Fredningsservitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

ad Sv. A. P. Chr. Nielsen, M. Nr. 3k Dollerup:

Ejeren var mødt og oplyste, at Arealet henligger som Eng.

Det af Formanden udarbejdede Forslag til Servitut blev forelagt Ejeren, der bemærker, at han maa modsætte sig enhver yderligere Fredning, og hvis der ikke destomindre paalægges Fredningsservitut, paastaar han sig tilkendt Erstatning, om hvis Størrelse han ikke ønsker at udtale sig.

ad Løbe Nr. 45: Dollerup Møllens Fabriker.

Ingen var mødt.

Sagen optaget til Kendelse.

Saaledes passeret:

Otto Kiorboe. A. Dalberg. Chr. Strandholdt.

Vilhelm Madsen.

1941, Mandag den 30. Juni Kl. 15,30 afholdt Nævnet Møde i Dollerup.

Mødt var Formanden Civildommer Kiørboe, Viborg, Amtsvejinspektør Dalberg, Viborg, samt de kommunale Medlemmer: Gdr. Vilh. Madsen, Lysgaard, og Værkstedsleder Chr. Strandholdt, Hald Ege.

Formanden bemærkede, at der efter Mødet den 30. Maj d. A. kom Anmodning fra Bestyrelsen for A/S. De forenede jyske Farverier og Trikotagefabrikker i Aarhus som Ejer af Dollerup Mølle om nærmere Oplysninger vedrørende den udvidede Fredning, og der indløb senere en Skrivelse af 17. ds. fra HR Sagfører Andr. Christensen, Aarhus, der fremlagdes.

Derefter afholdtes nærværende Møde, hvorunder Direktør G. Hansen paa Bestyrelsens Vegne erklærede, at han intet fandt at erindre imod, at Matr. Nr. 2f, 3c, 7a, 7b Dollerup By og Sogn blev paalagt den ommeldte Servitut i det Omfang som paa det fremlagte Kort med grøn Farve vist, dog saaledes, at intet af Møllens Have og intet af Frugtplantagen medtages under Fredningen, hvorhos der intet skulde være til Hinder for, at der paa Matr. Nr. 7a ud mod Landevejen fra Dollerup til Lysgaard bygges et Tørveskur til Brug for Møllen.

Saafremt Servitut blev paalagt i Overensstemmelse hermed, blev der ikke nedlagt nogen Paastand om Erstatning.

Der afsagdes saalydende

Kendelse:

Paa Foranledning af Overfredningsnævnet er der rejst Spørgsmaal om Udvidelse af Fredningen omkring Hald Sø med nogle Arealer nedenfor Dollerup Bakker m. m.

Sagen har været forelagt Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsraadet, der begge har tilraadet Udvidelsen.

Naturfredningsforeningen har indstillet, at ogsaa Matr. Nr. 1d,

1y, 1t, 1u, 1s Neder Thestrup samt 1a sammesteds i fuld Udstrækning inddrages under Fredning, idet disse Omraader var medtaget paa den oprindelige Fredningsplan, af hvilken de dog under Sagens Behandling udgik.

Nævnet har besigtiget Arealerne og forhandlet med de paagældende Lodsejere.

Under Hensyn til, at en Fredning af Matr. Nr. 1y, 1t, 1u og 1s maa antages at ville blive for bekostelig i Forhold til det, der opnaas, idet Arealerne allerede er i betydelig Grad bebyggede, finder Nævnet ikke at kunne inddrage disse under Fredning.

Som Følge heraf findes der heller ikke tilstrækkelig Anledning til at lægge Fredningsservitut paa Matr. Nr. 1d, der iøvrigt ikke med Sikkerhed kan ses at være indbefattet under det Areal, der af Overfredningsnævnet ønskes fredet.

Endelig bemærkes, at der, under Hensyn til Bekostningen, ikke findes at burde lægges Fredningsservitut paa Matr. Nr. 1a udover det Areal paa ca. 2,8 ha, der ligger øst for det tidligere fredede Areal af 1a.

Nævnet har derefter fastsat Ordlyden af den Servitut, der agtes paalagt de paagældende Arealer saaledes:

Servitut VII gaaende ud paa:

- at Arealet skal henligge i sin nuværende Tilstand og maa derfor ingensinde, hverken varigt eller midlertidigt, bebygges og ej heller beplantes.
- at der ikke paa Arealet maa anbringes Lysmaster, Reklamemaster eller lign. eller i det hele anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for Udsynet eller skæmmende og
- at der ikke paa Arealet maa graves Sten, Grus, Ler eller lign. udover det til Anvendelse paa den paagældende Ejendom nødvendige.

Nævnet har derefter eenstemmigt vedtaget at paalægge denne Servitut paa de nedennævnte Ejendomme af Areal som nævnt og tilhørende de vedføjede Ejere:

1. Matr. Nr. 1a Ndr. Thestrup, Lysgaard Sogn. Areal ca. 2,8 ha, tilh. Jens Sigvald Clausen:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 120 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 600 Kr.

Erstatningsbeløbet maa ikke udbetales uden Samtykke fra Erhvervenes Laanefond.

2. Matr. Nr. 2a Over Thestrup, Lysgaard Sogn. Areal ca. 0,7 ha, tilh. Jens Anthon Pedersen,

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 30 Kr.
Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 150 Kr.
Erstatningsbeløbet skal indbetales paa Laan i A/S. Kjellerup Handels- og Landbrugsbank.

3. Matr. Nr. 1a ibd. Areal ca. 1,3 ha, tilh. Karen Jensen:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 50 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 250 Kr.

4. Matr. Nr. 1e ibd. Areal ca. 0,2 ha, tilh. Martin Andersen:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 60 Kr.

Erstatningsbeløbet maa ikke udbetales uden Samtykke fra Lysgaard Sogns Spare- og Laanekasse og Jydsk Husmandskreditforening, Aalborg.

5. Matr. Nr. 3c Over Thestrup, Lysgaard Sogn. Areal ca. 0,2 ha, tilh. Jens Michael Jensen:

Der tilkendes ingen Erstatning.

6. Matr. Nr. 3e ibd. Areal ca. 1,4 ha, tilh. Ole H. P. P. Jacobsen:

Der tilkendes en Erstatning af 60 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 300 Kr.

Erstatningsbeløbet maa ikke udbetales uden Samtykke fra Jydsk Husmandskreditforening, Aalborg.

7. Matr. Nr. 3a ibd. Areal ca. 0,6 ha, tilh. Peder Pedersen:

Der tilkendes ingen Erstatning.

Der er nedlagt Paastand om, at en evt. Erstatning ikke maa udbetales uden Samtykke fra Andelsbanken i Viborg.

8. Matr. Nr. 4d ibd. Areal ca. 1,0 ha, tilh. And. Chr. Nørgaaard.

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 40 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 200 Kr.

9. Matr. Nr. 14a Bisballe, Lysgaard Sogn. Areal ca. 0,3 ha, tilh. Søren Chr. Jørgensen:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

Det sognevalgte Medlem vil tillægge en Erstatning af 60 Kr.

10. Matr. Nr. 3k Dollerup By og Sogn. Areal ca. 0,5 ha, tilh. Sv. P. Anders Chr. Nielsen:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

11. Matr. Nr. 3 l ibd. Areal ca. 800 m² tilh. Johs. Laursen:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 200 Kr.

12. Matr. Nr. 3f ibd. Areal ca. 0,4 ha, tilh. Johan Lauth:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

13. Matr. Nr. 2m, 2g ibd. Areal ca. 0,4 ha, tilh. Niels Kvorning:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

14. Matr. Nr. 2n ibd. Areal ca. 0,3 ha, tilh. Palle Th. Pallesen:

Der tillægges Ejeren en Erstatning af 25 Kr.

15. Matr. Nr. 2h Dollerup By og Sogn. Areal ca. 0,6 ha, tilh. Peder Pedersen, Jens Damgaard Jensen og Mads Th. Jensen:

Der tillægges Ejerne en Erstatning af 25 Kr.

16. Matr. Nr. 2f, 7a, 7b, 3c Dollerup By og Sogn. Areal ca. 8,5 ha, tilh. A/S. De forenede jydsk Farverier og Tricotagefabrikker, Aarhus:

Der paalægges fornævnte Servitut i det Omfang som paa det fremlagte Kort med grøn Farve vist, dog saaledes, at intet af Møllens Have og intet af Frugtplantagen medtages under Fredningen, hvorhos der intet er til Hinder for, at der paa Matr. Nr. 7a ud mod Landevejen bygges et Tørveskur til Brug for Møllen.

Paa Matr. Nr. 7a ligger fra tidligere Tid 2 Arbejderboliger.

Matr. Nr. 1b Ndr. Thestrup, Lysgaard Sogn, udgaar af Fredningen.

Der tilkendes ingen Erstatning.

De under Fredningen inddragne Arealer vil være at udstykke og særskilt matrikulere, forsaavidt det ikke alt er sket, hvorhos de afmærkes i Marken.

De tilkendte Erstatninger udredes med $\frac{2}{3}$ af Statskassen og $\frac{1}{3}$ af Viborg Amtsfond.

Paataleretten med Hensyn til de paalagte Servitutter tillægges Fredningsnævnet for Viborg Amtsrådskreds.

Thi bestemmes:

De fornævnte Ejendomme vil være at belægge med Frednings-servitut som anført mod Udredelse af de for hver anførte Erstatninger.

Mødet hævet:

Otto Kjørboe. Vilhelm Madsen. Chr. Strandholdt.

A. Dalberg.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

5/2-1942

U d s k r i f t

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1942, den 5. Februar, afsagde Overfredningsnævnet
paa Grundlag af mundtlig og skriftlig Votering følgende

K e n d e l s e

i Sagen Nr. 390/39 vedrørende Fredning af Arealer omkring Hald Sø.

Den af Fredningsnævnet for Viborg Amtsradsreds den 27.
Juli 1939 i Sagen afsagte Kendelse er forelagt Overfredningsnævnet
i Medfør af Naturfredningslovens § 19, hvorhos den er indanket
af et Flertal af Ejere af de af Fredningen omfattede Ejendomme og
af enkelte Panthavere.

Sagen, der er indbragt for Nævnet af Danmarks Naturfred-
ningsforening, omfatter en Række forskelligartede Omraader, hvor-
for de Servitutter, som ved Kendelsen paalægges vedkommende Ejen-
domme, ogsaa er af forskelligt Indhold. Kendelsen indeholder 11
forskellige Servitutbestemmelser, hvortil yderligere kommer, at
Servitutbestemmelserne tildels er vaerende for de enkelte Ejen-
domme.

Ved Kendelsen er der tillagt Ejendommenes Ejere følgende
Erstatninger:

Lb.Nr.	Matr.Nr.		Kr.
1 Ingemaan Munksgaard	16a	Vranum	0
2 Niels P.Jensen	4b	-	40
3 Frede Petersen	4c	-	100
4 Jens Jensen	3a, 31	-	300
5 Fru Refsgaard	3h, 31	-	75
6 Jens Kr. Høgh	1c, 2d	-	500
7a J.P.Fogh	2e	-	0
7b H.Lyhne Andersen	1n, 2f	-	0
8 Morten N.P.Nicola-Jsen	1g	-	180
9a Sigurd Astrup	1k	-	<u>250</u>

at overføre 1.445

Lb.Nr.	Matr.Nr.	overført	Kr.
9b F. D. F.	10	Vranum	150
10a			
11 Jensine P.M.Nielsen	4f, 5a	Almind	650
12 Kristian Jensen	6a	-	500
13 Karl Petersen	7b	-	325
14 Vagner S.Nielsen	7f	-	50
15 Carl Langvad	8a	-	220
16 Carl J.Nielsen	9a	-	250
17 Jens P.Jensen	2d, 2e	Mostgaard	80
18 Xenia Heiberg	2c, 2f, 2g, 2h, 2i, 2k, 3, 4,	Mostgaard	300
19 Niels Jepsen	5	-	0
21a			
25 Jens Chr.Jensen	2b Over Katballe, 16c		625
22a		Lysgaard	
24 Anders Chr.E.Østergaard	3b, 3a - , 16b	Bisballe	680
23. I.P.E.Laurson	1e Knækkenborg		25
26 Jens Jensen og Jens Chr.Jensen	16d, 17 Lysgaard		300
27 John.Jørgensen	16a -		40
28 Niels E.Nielsen	15b, 15c -		300
30 Søren Chr. Jørgensen	14a, 15a, 16h -		11300
30a Lærer L.O.Larsen	161	-	0
31a			
& 33 Ole H.P.Jacobsen	3e Over Thestrup, 14b	Lysgaard	40
31b Poul Chr. Justesen	16k Lysgaard		25
32 Peder Pedersen	3a Over Thestrup		0
34 Jens Mikael Jensen	3c -		0
36 Martin Andersen	1e -		2250
37 A.C.Nørgaard	1d, 1h, 3b -		150
38 Jens A.Pedersen	2a -		200
39 Sigvald Clausen	ka Nedre Thestrup		350
45 Dollerup Mølle	7a Dollerup		0
46 M.Amnitzbøll Nielsen	3p -		25
47 Niels Fr.Jensen	3a -		100
49 Bdr.Amnitzbøll Nielsen	41, 4m -		0
48,			
50, 67 Fru Olga Jensen Dol- lerup og Holger Jensen	1q, 1f 71 - , 1z, 1æ, 1ø 1aa Hald Hovedgaard		400
51 Holger Helger	7c Dollerup		150
at overføre			8.910

overført 8.910

Lb.Nr.	Matr.Nr.		
52 Anton C.Christensen	6cem.fl. Dollerup		300
53 Søren P.Pedersen	4e	-	25
54 Mariene K.Hansen	1c	-	25
55 L.Olsen	3m	-	25
56 Martin C.Jørgensen	3e	-	30
57 Niels Chr.Nielsen	4a	-	25
58 Niels Christiansen	3i	-	200
59 Fritz Langvad	7a	Stanghede	100
60 Jens Chr.Jensen	8a	- og Fallits- gaarde	30
61 Anton Nielsen	1t	Hald Hovedgaard	50
62 A.Aarestrup	1x	-	25
63 S.Andersen	1v	-	25
64 Chr.Ravn	1u	-	25
65 Fru Ludovike Rasmussen	1ax, 1ab	-	25
66 Niels Olesen	1dø	-	0
78 Jens Chr.Gaardsdal	1cr	-	30
69 Røhr-Lauritzen og Breinholt	1c	-	20.000
72 Røhr-Lauritzen	1y	-	8.500
68,70 71,77 Poul Andersen	1a,16c Vranum, 1a,1b,1d	Hald Hovedgaard	19.200

ialt 57.550

I en paa Foranledning af Overfredningsnævnet
 rejst Tillægsag, omfattende en Del yderligere Arealer,
 er der ved en af Nævnet den 30.Juni 1941 afsagt Kendelse
 tillagt nedennævnte Ejere af Arealerne følgende Erstatninger:

Lb.Nr.	Matr.Nr.		
1 Jens Sigvald Clausen	1a	Ndr.Thestrup	120
2 Jens Anthon Pedersen	2a	Over Thestrup	30
3 Karen Jensen	1a	-	50
4 Martin Andersen	1e	-	25
5 Jens Michael Jensen	3c	-	0
6 Ole H.P.C.Jacobsen	3e	-	60

at overført over 57.835

		overført	57.835
Lb.Nr.	Matr.Nr.		
7 Peder Pedersen	3a	Over Thestrup	0
8 And.C.Chr.Nørgaard	4d	-	40
9 Søren Chr.Jørgensen	14a	Bisbaile	25
10 P.Anders Chr.Nielsen	3k	Dollerup	25
11 Johs.Laurson	3l	-	200
12 Johan Lauth	3f	-	25
13 Niels Kvorning	2m,2g	-	25
14 Palle Th.Pallesen	2n	-	25
15 Peder Pedersen m.fl.	2h	-	25
16 A/S Jydske Farveri- er og Trikotagefabr.	2f,7a,7b,3e	-	<u>0</u>

Ialt Erstatninger ifølge Nævnets Kendel-
se 58.225

De nysnævnte Arealer er lave Engarealer, beliggende ved Hald Sø eller tæt ved denne, og den Servitut, som ved Til-
læggskendelsen er pålagt Arealerne, gaar i Hovedsagen ud paa,
at de skal henligge i deres nuværende Tilstand uden at bebygges
eller beplantes.

Hovedkendelsen er indanket for Overfredningsnævnet af de
under Løbe-Numrene 2,3,4,5,6,8,9^a,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,
21,25,22,24,26,27,28,30,31a,33,31b,36,37,38,39,46,47,49,52,55,56,57,
58,59,61,62,63,64,65,66,78,69,72,68,70,71 og 77 opførte Ejere.

Overfredningsnævnet har i Dagene fra den 9. til den 12.
September 1940 besigtiget de ved Hovedkendelsen fredede Områder
og forhandlet med Ejerne af de fredede Arealer og andre inter-
esserede samt drøftet Sagen med Repræsentanter for Naturfrednings-
rådet og for Danmarks Naturfredningsforening.

Man har derefter foretaget forskellige Ændringer i og
Tilføjelser til de ved Kendelsen fastsatte Servitutbestemmelser,
nemlig:

1) Servitut I. (Kendelsen S. 22)

a. under d.1 tilføjes efter Ordet Ler: "eller andet",

b. under f ændres Naaletræsbevoksningen til "Naaletræsplant-
ninger" og Ordet "Bevoksningerne" til: "det tidligere plan-

tede", hvorhos der tilføjes i Slutningen: "; men derimod ikke Ret til Plantning til Erstatning for selvsaede Gran og Fyr."

Endelig tilføjes som Slutning paa Bestemmelserne:

✓ "Fra Bestemmelserne under b.c.d. og d.l kan dog disponeres ^{dispensations}
af Formanden for Naturfredningsnævnet, naa Forholdene taler derfor."

2) Servitut vedrørende Inderøen (Side 34).

a. i 1ste og 2den Linie udgaar "I væsentlig samme Omfang som hidtil, d.v.s. af ca. 2ha aarlig.

b. i 3-4 Linie ændres "under Tilsyn" til "og efter Godkendelse".

c. i Servitutens 2' Stk. udgaar Ordene: "hvorhos det bestemmes, at Forryngelserne skal udføres med Bøgeolden fra Hald Inderø og Ageren fra Hald Egeskov".

d. i Servitutens sidste Stk., 3. Linie ændres "Løse Hunde" til "Hunde".

3) Servitut vedrørende Store Tranekov (Side 35)

a. i 1ste Stk. tilføjes efter "Store Tranekov", "og Dele af Længskov".

b. i sidste Stk., Linie 3 ændres "Løse Hunde" til "Hunde".

4) Servitut I.V (Side 36-37).

a. vedrørende de af Servitutten omfattede Omraader tilføjes som g:

En Løvtræbevoksning paa den vestlige Bred af den nordlige Del af Hald Sø omtrent udfor Kote 104.

Derefter indføres:

"Den under g anførte Bevoksning skal bevares som "Løvskov", hvorhos "Det bestemmes for alle nævnte Omraader" ændres til: "For alle øvrige nævnte Omraader bestemmes".

b. under 3 tilføjes efter Ordet "Ler", "eller andet".

c. med Hensyn til bestemmelserne under 2 og 3 skal gælde samme Dispensationsbestemmelse som anført med Hensyn til Servitut I.

5) Servitut VI. (Side 37).

a. 1 2den - 3die Linie ændres: "for saa vidt de ligger mere end 300 m. fra Skov og ikke" til: "for saa vidt de ikke ligger", hvorhos paa Side 38 øverst Ordene "ogsaa for saa vidt de ligger inden for 300 m's Grænsen" udgaar.

b. Servitutens 2det Stk. affattes saaledes:

"Almenheden har Ret til Færdsel ad Stien nord og øst om Hovedgaardens Have til Ruinen og derfra tilbage ad samme Vej."

c. 3die, 4de og 5te Stk. udgaar:

d. 6te Stk. affattes saaledes:

"Endvidere tillægges der Almenheden Ret til gaaende Færdsel ad Stien fra Non Mølle til Skytteholmen og videre derfra mod Vest og Nord og ad Markvejen mod Nordøst til Vejen Nonbo Skole - Non Mølle".

e. i 7de Stk. indføjes efter Ordet "Stanghede": "og Ravnsbjerg Bakker, tilsammen".

f. den Side 39 som 3die Stk. opførte Bestemmelse om en Parke-ringsplads udgaar.

Vedrørende Servitut VI blev det bestemt, at Ejeren af Markomraadet øst for Fruerland har Ret til her at opføre en Lade-bygning efter forudgaaende Godkendelse af Fredningsnævnets For-mand i Henseende til Bygningens Udseende og Beliggenhed.

Ved Forhandlingen med Ejendommenes Ejere frafaldt den un-der Løse-Nummer 9b opførte Ejer sin Ankebegæring, medens alle øv-rige ankende Ejere krævede højere Erstatning end af Nævnet be-stemt, og da man ikke ved nærmere Forhandling kunde naa til nogen mindelig Overenskomst med Hensyn til Erstatningsspørgsmaalet, har dette i Medfør af Naturfredningslovens § 20 været forelagt Taksa-tionskommissionen vedrørende Naturfredning til Afgørelse paa Grundlag af Kendelsens Bestemmelser, saaledes som offentliggjort i Aendret ved Overfredningsnævnets fornævnte Beslutning.

Med Ejerne af de Tillægskendelsen omfattede Arealer har Overfredningsnævnets Formand ved et den 19. August 1941 sted-

fundet Aasteds møde forhandlet. Ved denne Lejlighed erklærede den under Løse-Nummer 11 i Tillægskendelsen opførte Ejer sig tilfreds med Nævnets Afgørelse, medens den under Nr. 16 opførte Ejer ikke har krævet Erstatning. De øvrige Ejere havde vel intet at indvende imod Nævnets Servitubestemmelse, men krævede sig tillagt højere Erstatning end af Nævnet fastsat.

Da man ikke ved nærmere Forhandling kunde opnå nogen mindelig Overenskomst, udgik ogsaa de herhen hørende Erstatnings-spørgsmaal i Medfør af Naturfredningslovens § 20 til Afgørelse af Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning paa Grundlag af Tillægskendelsens Servitubestemmelser, imod hvilke Overfredningsnævnet intet har haft at indvende.

Overfredningsnævnets Formand pålagde efter Omstændighederne Taksationskommissionen at fastsætte Erstatningerne til alle af Tillægskendelsen omfattede Ejere.

Ved Taksationsforretninger, afholdt den 18. - 21. August og den 25. September 1941 med en supplerende Udtalelse af 2. December 1941 har den nævnte Taksationskommission derefter fastsat Erstatningerne saaledes:

Hovedkendelsens		
Ih.Nr.		Kr.
2	Niels P.Jensen	150
3	Frede Petersen	400
4a	Jens Jensen	600
4b	Fru M.Refsøgaard	250
5	Det bemærkes, at Taksationen er foretaget under den Forudsætning, at Ejeren kan faa Tilladelse til fornøden Tilbygning efter Godkendelse af Udseende og Placering fra Fredningsnævnets Formand, hvilken Forudsætning er godkendt af Overfredningsnævnet.	
6	Jens Kr.Høgh	1.200
8	M.N.P.Nicolajsen	400
9a	Sigurd Astrup	250
	Taksationen er foretaget under den Forudsætning, at der paa den Del af Arealet, paa hvilken der ikke findes Træer, maas graves Grus i begrænset	

at overføre 16.855

Hovedkendelsens Lb.Nr.	at overføre	Kr. 16.855
57 Niels Chr. Nielsen		50
58 nuvær. Ejer Christ'æn Christiansen		350
61 Anton Nielsen		200
62 A. Aarestrup		100
63 Søren Andersen		100
64 Chr. Ravn		100
65 Fru Ludevika Rasmussen		100
66 Niels Olesen		100
78 Jens Chr. Gaardsdal		250
59 Fritz Langvad		150

Da der findes Naaletræsplantning paa en Del af det fredede Areal, er Erstatningen fastsat under Hensyn til, at det fredede Areal ogsaa undergives Punkt f. i Fredningsservitut I saaledes som ændret ved Overfredningsnævnets Bestemmelse.

69 Røhr-Lauritzen og N.M.Breinolt 55.000

for Paalæggelse af Fredningsservitut efter Fredningsnævnets Kendelse med de Ændringer, som er bestemt af Overfredningsnævnet, derunder den Ændring, at Bestemmelsen om, at Forvængelsen af Skovens Bevoksninger skal udføres med Bøgeolden fra Hald Indersø og Agern fra Hald Egeskov, bortfalder.

72 Store Traneskov og en Del af Langeskov, ialt opgivet til ca. 24,2 ha, Ejer Røhr-Lauritzen 10.000

For saa vidt Arealet ved Opmaaling viser sig at have en Størrelse forskellig fra 24,2 ha, ændres Beløbet proportionalt med Arealstørrelsen.

68,70,71

& 77 Godsejer Poul Andersen

for samtlige Servitutpaalæg paa Ejendommene 25.000

108.355

Erstatningerne for Servitutpaalægget paa de af Tillægskendelsen omfattede Ejendomme er af Tak-sationskommissionen ved Møder den 20. August og den 25. September 1941 fastsat saaledes:

overført 108.355

Tillægskendelsens
Lb.Nr.

1	Jens Sigvald Clausen.....	150
2	Jens Anthon Pedersen	50
3	Karen Jensen	100
4	Martin Andersen	25
5	Jens Michael Jensen	0
6	Ole H.P.C.Jacobsen	75
7	Peder Pedersen	50
8	And.C.Chr.Nørgaard	50
9	Søren Chr.Jørgensen	25
10	P.Anders Chr.Nielsen	50
11	Johs.Laurson	200
12	Johan Lauth	150

Ejeren har af Overfredningsnævnet fået Tilladelse
til paa Arealet at opføre en Hølede efter forudgaaende
Godkendelse fra Formanden for Fredningsnævnet af Byg-
ningens Udseende og Beliggenhed.

13	Niels Kvorning	40
14	Palle Th. Pallesen	40
15	nuvæ. Ejere Arne Karlsen og Peder Pedersen ...	50
16	A/S De jyske Farverier og Trikotagefabrikker .	0

ialt Erstatninger 109.410

Naar hertil lægges Erstatningerne til de
af Hovedkendelsen omfattede Ejere, som ikke
har paaanket Kendelsen, nemlig:

Kendelsens
Lb.Nr.

9b	F. D. F.	150
23	J. P. E. Laurson	25
48,50,67	Fru Olga Jensen Dollerup og Holger Jensen ...	400
51	Holger Helger	150
53	Søren P.Pedersen	25

at overføre 110.160

		Kr.
Kendelsens		
Lb.Nr.	overført	110.160
54	Mariane K. Hansen	25
60	Jens Chr. Jensen	<u>30</u>
fremkommer i det hele en Erstatningssum af		<u>Kr. 110.215</u>

Heraf udreder Viborg Købstad 12.000 Kr., af Fæst-beløbet udreder Staten 2/3, Amtsfonden 1/3.

Da Overfredningsnævnet iøvrigt i det væsentlige kan tiltræde det i Fredningskendelserne anførte, vil disse være at stadfæste med de af det foranstaaende følgende Endringer.

T h i b e s t e m m e s :

Den af Fredningsnævnet for Viborg Amtsrædsreds den 27.Juli 1939 afsagte Kendelse vedrørende Fredning af Arealer omkring Hald Sø med Tillægskendelse af 30.Juni 1941 stadfæstes med de af det foranstaaende følgende Endringer.

P.O.V.

Frederik V.Petersen.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

12/5-1942

U d s k r i f t

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

Aar 1942, den 12. Maj, afsagde Overfredningsnævnet paa Grundlag af mundtlig og skriftlig Votering følgende

T i l l æ g s - K e n d e l s e

i Sagen Nr. 390/39 angaaende Fredning af Omraader omkring Hald Sø i Viborg Amt:

Ved den af Overfredningsnævnet den 5. Februar 1942 i fornævnte Sag afsagte Kendelse er der alene tillagt Naturfredningsnævnet for Viborg Amtsraadskreds Paataleret i Tilfælde af Overtrædelse af de ved Nævnets og ved Overfredningsnævnets Kendelser de paagældende Omraader paalagte Servitutter.

Overfredningsnævnet har imidlertid i Betragtning af det meget omfattende og betydningsfulde forberedende Arbejde, som i denne Sag er udført af Danmarks Naturfredningsforening, besluttet ogsaa at tillægge denne Forening Paataleret i nævnte Henseende.

T h i b e s t e m m e s :

Der tillægges Danmarks Naturfredningsforening Ret til Paatale i Tilfælde af Overtrædelse af de ved Nævnets Kendelser af 27. Juli 1939 og 30. Juni 1941 og ved Overfredningsnævnets Kendelse af 5. Februar 1942 Omraader omkring Hald Sø paalagte Servitutter jævnsides med Naturfredningsnævnet for Viborg Amtsraadskreds.

P.O.V.

Frederik V. Petersen.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

10/
11-1949

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1949, den 10. januar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende
t i l l æ g s - k e n d e l s e
i sagen nr. 390/39 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø.

Ved skrivelse af 30. december 1942 har Viborg stiftamt i medfør af naturfredningslovens § 9 forelagt fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds et af det i henhold til § 2 i lov nr. 28 af 1. februar 1930 for Viborg amt nedsatte udvalg angående færdsels-sikring fremsat projekt af 17. december 1942 til forlægning af Viborg-Herning landevej, således at den fra egekroen nordvest for Hald sø kommer til at gå omtrent retlinet mod nordøst igennem det sydøstlige hjørne af egeskoven til Viborg-Vejle landevejen, hvorved trafikken Viborg-Herning vil kunne undgå niveauskæringen mellem Viborg-Herning banen og Viborg-Herning vejen ca. 7½ km svd for Viborg. Den ny vej vil tildels komme til at gå over arealer, der er omfattet af den af fredningsnævnet den 27. juli 1939 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø, med visse ændringer stadfæstet ved overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942, og anlægget vil være i strid med de for de pågældende arealer gældende fredningsbestemmelser.

Sagen har været forelagt Danmarks naturfredningsforening, som går imod projektet, idet den slutter sig til en af dens fredningskomite for Viborg og omegn afgiven udtalelse, hvori det blandt andet fremhæves, at vejanlægget ikke mindst ved den brede gennemskæring af skoven og den derved fremkomne sprængning af skovbrvnene vil komme til at virke meget synligt, ligesom vejens føring over Hald hovedgårds mærker vil bryde terrainet. Danmarks naturfredningsforening slutter sig ligeledes til et af den nævnte komite fremsat projekt, hvorefter Herningvejen fra den nuværende baneoverskæring skulle fortsætte øst for banen langs med banelinien til Viborg-Vejle vejen. Naturfredningsrådet har i det hele indtaget samme standpunkt som Danmarks naturfredningsforening.

Amtsvejinspektøren i Viborg har udtalt, at den ovennævnte niveauoverskæring under Hensyn til landevejens bakkede og bugtede forløb er ganske uoverskuelig og ved større trafik må betegnes som endog meget farlig. Viborg stiftamt har intet at erindre imod projektet.

Det af Danmarks naturfredningsforening anbefalede projekt har været forelagt det fornævnte udvalg, som efter en besigtigelse

af forholdene under 12/10 1946 har udtalt, at man må henholde sig til gennemførelsen af det af udvalget foreslåede projekt, idet dette ikke i sådan grad griber ind i de landskabelige forhold, at man vil acceptere naturfredningsforeningens forslag, som med dagspriser vil være ca. 100.000 kr. dyrere at gennemføre. Udvalget vedlægger derhos et på dets begæring af statsbanerne udarbejdet projekt til et vejunderføringsanlæg, hvilket man dog ikke har ment at kunne anbefale til gennemførelse.

Fredningsnævnet har den 27. november 1947 udtalt, at projekt I (amtsvejvæsenets forslag) vil gøre et hårdere indgreb i fredningen end projekt II (Naturfredningsforeningens forslag); men nævnet henstiller dog, at man af denne grund bør gå til en så meget større udgift som det sidstnævnte forslag betinger. Nævnet bemærker yderligere, at projekt I turistmæssigt vil være af værdi, hvorhos det fremhæves, at der, hvis dette projekt tillades gennemført, ikke bør anbringes master el. lign. langs vejen, men at der muligt bør plantes træer, hvor vejen føres over åbent fredet areal.

Sagen er under 11. december 1947 forelagt overfredningsnævnet, som den 11. august 1948 har afholdt møde på stedet.

Man forhandlede herunder med amtsvejinspektøren og en repræsentant for vejkrydsudvalget samt en repræsentant for Danmarks naturfredningsforening. Linieføringen vedrørende de i sagen omhandlede vejprojekter blev påvist i marken.

Overfredningsnævnet er af den opfattelse, at en vejforlægning, hvorved der sydøst-øst for jernbanen tilvejebringes en forbindelse mellem landevejen Viborg-Herning og landevejen Viborg-Vejle er meget påkrævet, og mener ikke, at det af udvalget vedrørende færdselssikring foreslåede projekt vil medføre et så afgørende indgreb i de ved fredningen beskyttede landskabelige skønhedsværdier, at der er tilstrækkelig begrundelse for at henvise vejmyndighederne til at gennemføre det af Danmarks naturfredningsforening foreslåede, langt dyrere projekt.

Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 vil derfor være at ændre, således at førstnævnte projekt kan gennemføres. Plantning af træer langs vejen, hvor denne føres over åbent, fredet areal, må kun finde sted med fredningsnævnets samtykke.

T h i b e s t e m m e s :

Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 i sagen nr. 390/39 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø skal ikke være til hinder for gennemførelsen af det af udvalget for Viborg amt vedrørende færdselssikring fremsatte projekt af 17. december 1942 til anlæg af en forbindelsesvej mellem Viborg-Herning vejen og Viborg-Vejle vejen. Der må ikke langs vejen anbringes master eller lignende. Plantning af træer langs vejen, hvor denne føres gennem åbent, fredet areal, må kun finde sted med fredningsnævnets samtykke.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

18/2-1949

U d s k r i f t
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1949, den 18. februar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen nr. 390/39 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø.

Efter at staten den 1. august 1948 havde overtaget Hald hovedgård, spurgte et af finansministeriet nedsat udvalg vedrørende Hald hovedgård i skrivelse af 3. september 1948 fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds, om nævnet som påtaleberettiget i henhold til overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø kunne frafalde nedrivning af den ca. 100 m vest for forvalterboligen på Hald hovedgård i strid med den fornævnte kendelse opførte staldbygning, samt om nævnet kunne tiltræde, at den mellem forvalterboligen og staldbygningen påbegyndte fodermesterbolig fuldføres.

I denne anledning afholdt fredningsnævnet den 14. september 1948 et møde med det nævnte udvalg, ^{udvalget} hvorunder frafaldt ønsket om at opføre fodermesterboligen, og kun ønskede det nuværende fundament til boligen bevaret. Endvidere oplyste udvalget, at det er hensigten at nedrive alle avlsbygninger på den østlige side af kommunevejen ind mod parken samt den ved ajlebeholderen fritstående granitmur og erklærede sig villig til, såfremt der bliver tale om opførelse af bygninger på det ufredede areal vest for kommunevejen, at forhandle med fredningsnævnet om sådanne bygningers beliggenhed og udseende.

Fredningsnævnet indstillede herefter til overfredningsnævnet, at man undlader at kræve den omtalte staldbygning fjernet på betingelse af, at avlsbygningerne øst for kommunevejen fjernes, og at planer og tegninger til eventuel bebyggelse af det ovennævnte ufredede areal forelægges fredningsnævnet til godkendelse. Nævnet ville endvidere finde det heldigt, om der til tilsløring af staldbygningen set fra amtsvejen og fra kommunevejen ned mod hovedgården kræves en passende beplantning.

Danmarks naturfredningsforening har i skrivelse til overfredningsnævnet af 30. september 1948 udtalt, at foreningen, for så vidt bygningen ikke nedrives, fuldtud kan slutte sig til det af nævnet om betingelser for bygningens bibeholdelse anførte og navnlig må anse det for ubetinget nødvendigt, at det stilles som udtrykkelig betingelse, at der sker en beplantning for at tilsløre staldbygningen. Foreningen mener, at der i fortsættelse af de nuværende træer i ejendommens nordlige dige bør plantes løvtræer mod vest i passende

bredde - antagelig ca. 20 m - til den nordlige ende af staldbygningen, hvorefter plantningen fortsættes vest for stalden mod syd til den nuværende bevoksning. Træerne skulle ikke plantes i snorrette linier.

Overfredningsnævnet, som den 11. august 1948 har besigtiget bygningen og drøftet sagen under et den 24. november s. å. afholdt møde, kan efter omstændighederne tiltræde fredningsnævnets indstilling.

Overfredningsnævnet skal indtrængende henstille, at beplantningen foretages i overensstemmelse med det af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte forslag.

T h i b e s t e m m e s :

Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø ændres i overensstemmelse med det foranstående.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

25/4-1949

U D S K R I F T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1949, den 25. april, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 i sagen nr. 390/39 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø.

Den 1. februar 1949 fremsendte fredningsnævnet for Viborg amt en for nævnet indbragt sag vedrørende fremføring af en højspændingsledning til Dollerup fabrikker.

Da ledningsanlægget tænkes ført bl.a. over arealer, der er fredet ved fornævnte kendelse, er dets udførelse betinget af, at overfredningsnævnets tilladelse indhentes.

Det er oplyst, at det som følge af en indtruffet maskinskade vil være nødvendigt for at sikre fabrikernes drift, at de forsynes med elektrisk kraft ved en forbindelse til den eksisterende højspændingsledning.

Under et i sagens anledning af fredningsnævnet den 31. januar 1949 afholdt møde fremlagdes et forslag til en linieføring, der ifølge en af naturfredningskomiteen for Viborg og omegn afgivet udtalelse ikke vil betyde noget afgørende indgreb i de landskabelige forhold, hvorved bemærkes, at ledningen vil blive fremført på enkeltmaster, der højst skal bære fire ledninger og ikke får store dimensioner.

Danmarks naturfredningsforening har i skrivelse af 25. januar 1949 meddelt, at man alle forhold taget i betragtning ikke finder at kunne udtale sig imod, at det ovennævnte forslag fremmes, og fredningsnævnet har ved sagens fremsendelse anbefalet, at den fornødne dispensation fra fredningen gives.

Da overfredningsnævnet under hensyn til det i sagen oplyste finder at burde give den af Dollerup fabrikker ønskede tilladelse til fremføring af en højspændingsledning over et ved overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 fredet areal i overensstemmelse med det ovennævnte forslag, vil denne kendelse være at ændre i overensstemmelse hermed.

T h i b e s t e m m e s :

Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø ^{ændres} i overensstemmelse med det foranstående. Et målebordsblad visende beliggenheden af den tilladte højspændingsledning er vedhæftet nærværende tillægskendelse.

KORT>

REG. NR. 696

Fredede Arealer
omkring

Hald Sø

Opmaalt Aarene 1944-45
Kortet udfærdiget Aar 1949

H. J. Thysse Hansen
Landskabsarkitekt

M 2109

m. 696

Plan 1:4000

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 2-6-1969
Hald.
Plan nr. 126.

VIBORG AMTS VEJVÆSEN		
Landevej nr. 25 Viborg-Ringkøbing		
Regulering og forlægning ved Hald Ege		
Plan nr. oversigts-	Mål: 1:4000	
Projekteret:	Plan	Rettet:

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 00696.00

Dispensationer i perioden: 12-01-1956 - 12-05-2000

12/1 - 1956

U_D_S_K_R_I_F_T
af
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1956, den 12. januar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 i sagen nr. 390/39 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø.

Ifølge den ejendommen ved overfredningsnævnets fornævnte kendelse pålagte servitut skal områderne bevares i deres nuværende tilstand, og som følge deraf må der bl.a. ingensinde indrettes noget, der kan virke skæmmende, ligesom lyngen ikke må afdrives eller afbrændes.

Viborg Turist- og Erhvervskontor har i skrivelse af 30. juli 1952 til formanden for fredningsnævnet for Viborg amt andraget om tilladelse til, at der anlægges en parkeringsplads i Dollerup bakker ved vejen mellem Hald Hovedgaard og landsbyen Dollerup. I skrivelsen omtales 3 til en sådan parkeringsplads egnede steder, som på et skrivelsen vedlagt målebordsblad er betegnet som nr. 1, 2 og 3, idet Turist- og Erhvervskontoret gør opmærksom på, at den endelige bestemmelse om parkeringspladsens placering først vil kunne træffes senere.

Danmarks naturfredningsforening har i en skrivelse af 7. juli 1953 til fredningsnævnet anbefalet, at der gives tilladelse til anlæg af en parkeringsplads i Dollerup bakker på det med nr. 1 eller 2 angivne sted.

På et af fredningsnævnet den 14. februar 1955 afholdt møde oplyste Turist- og Erhvervskontoret, at man havde bestemt sig for det på målebordsbladet med nr. 1 mærkede sted, og at parkeringspladsen tænkes anlagt i en længde af ca. 75 m og en dybde af ca. 40 m og således, at den skal begynde ca. 25 m vest for ejendommens skel mod naboejendommen mod syd, hvilket ifølge en senere fra fredningsnævnets formand modtaget oplysning skal være ca. 25 m nordøst for ejendommens skel mod sydvest. Fredningsnævnets formand bemærkede, at det areal, hvorpå parkeringspladsen foreslås anlagt, hører under matr. nr. 1 f u Hald Hovedgaard, Dollerup, der er udstykket fra matr. nr. 1 a smstds.

Fredningsnævnet har den 15. februar 1955 fremsendt sagen til overfredningsnævnet med indstilling, at der meddeles tilladelse til anlæg af parkeringspladsen på det nævnte areal.

Under hensyn til, at der ifølge foreliggende oplysninger er et stærkt behov for den omhandlede parkeringsplads, har overfredningsnævnet vedtaget at imødekomme andragendet og at ændre sin kendelse af 5. februar 1942 i overensstemmelse hermed.

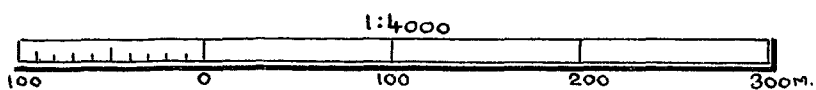
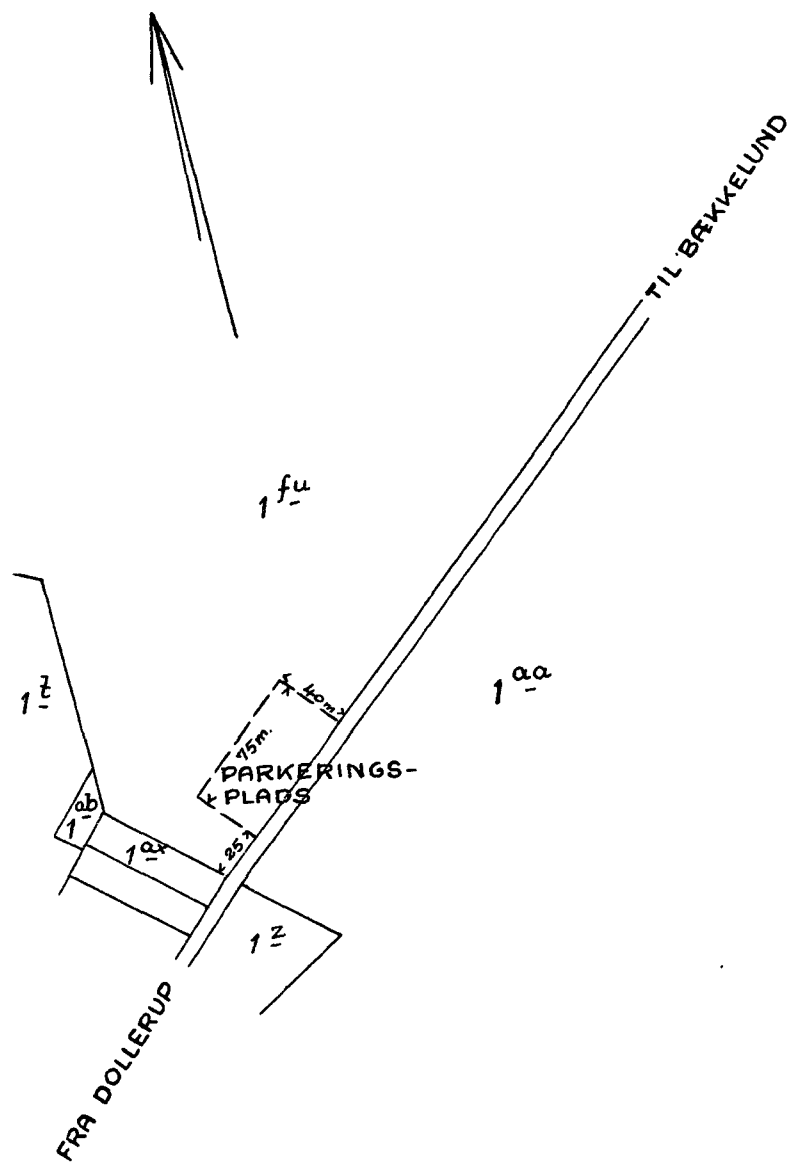
T h i b e s t e m m e s :

Den af overfredningsnævnet den 5. februar 1942 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø skal ikke være til hinder for anlæg af en parkeringsplads ca. 75 m i længden og ca. 40 m i dybden på matr. nr. 1fu af Hald Hovedgaard, Dollerup sogn. Parkeringspladsens beliggenhed er vist på det til nærværende kendelse heftede kort nr. Vi. 114.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

F. Grage
overfredningsnævnets sekretær

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 23/9 - 55

By: HALD HOVEDGAARD
Sogn: DOLLERUP

Plan nr. Vi. 114

U D S K R I F T

af

14/2-1964

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1964, den 11. februar, afsagde Overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen nr. 390/39 vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø.

I den af fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds afsagte kendelse af 22. oktober 1962 hedder det:

I.

"Angående dispensation fra fredningsbestemmelser på matr.nr. 10 Ndr. Thestrup, Lysgaard sogn, og udvidelse af fredningsbestemmelserne smst.

Ved kendelse afsagt den 27. juli 1939 og 30. juni 1941 af fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds og kendelser afsagt den 5. februar og 12. maj 1942 af overfredningsnævnet blev der pålagt arealer omkring Hald sø fredningsbestemmelser, derunder bl.a. matr.nr. 1a Neder Thestrup, Lysgaard sogn, tilhørende gård-ejer Sigvald Klausen, Neder Thestrupgaard pr. Skelhøje (i kendelserne betegnet ved lb.nr. 39). Ved kendelserne blev der mod en erstatning på 650 kr. pålagt - et siden som matr.nr. 10 udstykket areal af fornævnte matr.nr. 1a - følgende servitutbestemmelser:

a) at områderne skal bevares i deres nuværende tilstand og som følge deraf bl.a. ingensinde må bebygges, hverken varigt eller midlertidigt, og ej heller beplantes eller opdyrkes.

d) at der ikke på områderne må anbringes lysmaster, reklamemaster,

telefonpæle eller lignende eller i det hele anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for udsynet eller skæmmende og

- d 1) at der ikke på områderne må foretages gravning af sten, grus, sand eller ler eller andet udover det til anvendelse på den pågældende ejendom nødvendige.
- f) Hvor der findes nåletræsplantninger, har ejeren ret til hugst og til plantning til fornyelse af det tidligere plantede, men derimod ikke ret til plantning til erstatning for selvsåede gran og fyr. (Fra bestemmelserne under b, c, d og d 1 kan dog dispenseres af formanden for naturfredningsnævnet, når forholdene taler derfor).

Disse bestemmelser vedrører ca. 8,6 ha iflg. kendelse af 27.7.1939 som ændret af overfredningsnævnet og ved tillægskendelsen af 5.2.1942 (side 9) blev der pålagt yderligere ca. 2,8 ha tilsvarende fredningsbestemmelser med Naturfredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds og Danmarks Naturfredningsforening som påtaleberettigede.

Ved andragende af 15. september 1957 til overfredningsnævnet søgte fiskemester Anton Navntoft, dengang Petersdal pr. Rindsholm, med tiltrædelse af ejeren gårdejer Sigvald Clausen, godkendt, at der indenfor det fredede område på et ca. 39.300 m² stort areal, som fiskemester Navntoft havde på hånden hos ejeren, blev indrettet et dambrug med ca. 27 damme (bilag 6), men således at der ikke blev tale om at opføre bygninger, rejse master o.l. i den anledning.

Efter at have modtaget sagen til udtalelse fra overfredningsnævnet blev den forelagt Danmarks Naturfredningsforening, hvis lokalkomité for Viborg og Omegn i skrivelse af 8. januar 1958

bl.a. udtaler følgende:

"Angående terrænforholdene på stedet skal det bemærkes, at terrænet - således som kortene viser - skråner nedad mod øst fra den på plantegningen (bilag 6) viste nord-sydgående vej, således at terrænet længst mod øst er flade engstrækninger langs de derværende åløb. Vest for vejen stiger terrænet med en brat skråning - længst mod nord begynder stigningen dog først et stykke fra vejen, jfr. plantegningen. Hele den terrænmæssige udformning giver et typisk eksempel på de meget varierede terrænformer, som præger områderne syd for Hald sø, jfr. også udsnittet af målebordsbladet i sagen"

Fredningsnævnets kendelse af 27.7.1939 angik derfor i relation til disse områder alene bakkeskråningerne, derunder gårdejer Clausens bakkeområde vest for vejen vedblivende matrikuleret under matr.nr. la. Under overfredningsnævnets behandling af fredningssagen på grundlag af nævnskendelsen af 27.7.1939 fremkom der fra dette ønske om, at de lavtliggende arealer indtages under fredningen for derved at opnå en samlet fredning af dette markante landskab med modsætningen mellem de flade, væsentlig som eng henliggende arealer, og de i det væsentlige lyngbevoksede bakkeskråninger. Af tillægskendelsen pag. 8 f.n. fremgår det, at såvel naturfredningsforeningen som naturfredningsrådet afgav erklæringer om udvidelsen og begge tiltrådte denne.

Det skal derhos bemærkes, at der under fredningssagen var afgivet en række naturvidenskabelige erklæringer, som i stort omfang angik de særlige geologiske forhold, som præger områderne syd og sydvest for Hald søs sydligste del. Bevaringen af disse områder derunder de heromhandlede må derfor anses for også at være af betydning for det geologiske helhedsbillede, som er et betyd-

ningsfuldt moment i hele fredningssagen"

"Ved anlægget af dambruget med opgravningen af de mange damme og de dæmningsagtige anlæg rundt om og mellem disse, hvortil kommer opstillingen af de i ansøgningen nævnte pæle, vil det ikke kunne undgås, at der i betydelig grad vil ske indgreb i den nuværende tilstand, som det såvel ud fra de landskabelige som de naturvidenskabelige naturfredningshensyn ved fredningen har været hensigten at bevare som et led i den samlede fredningsordning"

"Da der derhos efter terrænforholdene næppe kan være tvivl om, at anlægget og særlig de højere liggende dele af dette vil være synlige fra den offentlige vej, som går syd for søen og videre mod sydvest, må komiteen formene, at der ud fra de almene naturfredningshensyn må næres den største betænkelighed ved det brud på den ved fredningen fastlagte landskabelige helhed, som anlægget af dambruget vil betyde".

I en af foreningen fra Københavns Universitets ferskvands-biologiske laboratorium tilvejebragt erklæring af 3.2.1958 hedder det bl.a.:

"Ud fra naturvidenskabelige grunde må det anses for urigtigt at ophæve fredningen på det omhandlede areal og der tillade anlæg af ørreddamme. For det første indgår det omhandlede areal i den samlede landskabelige fredning, som ikke bør sønderdeles. Dernæst vil anlægget af et dambrug på det nævnte sted ikke alene medføre et væsentlig indgreb i den nuværende tilstand af terrænet og være stærkt synligt fra den offentlige vej ved sydsiden af søen, men tillige medføre, at der udføres affaldsstoffer fra fodringen af fiskene i de mange damme til Hald sø. Dette vil være beklageligt, thi Hald sø er en af de få større, dybe danske søer, som henligger ret upåvirket og er forholdsvis næringsfattig.

Hald søs naturtilstand - den svage eutrofi - indgik også i motiveringen for fredningen af Hald sø og dens omgivelser, og denne naturtilstand bør derfor ikke ændres ved krænkelse af fredning i omgivelserne. Endelig bemærkes, at væld, kilder og bække her i landet som følge af kulturpåvirkning (dambrug, ensilageforurening, reguleringer) efterhånden er ved at blive sjældne i naturtilstand, derfor bør de, der forefindes på fredningsområdet ved sydenden af Hald sø, ikke ødelægges".

Forinden man tog stilling til spørgsmålet om anlæg af dambruget, ønskede Danmarks Naturfredningsforening (skrivelse af 20.2.1958, bilag 7) lejlighed til at foretage en undersøgelse af kildeområdet, og efter at undersøgelsen var tilendebragt fremsendte foreningen en skrivelse af 27.5.1958 (bilag 8), hvori det bl.a. hedder:

"Kilderne ligger langs foden af en østvendt skrænt. Neden for skrænten er der et udstrakt fladt areal, men henimod den stejle skråning hæver den engagtige bund sig gradvis. De højere liggende partier består helt eller delvis af gamle kildeaflejringer, og selve de nuværende kildefelter, som ligger helt ind imod bakkefoden ligger ret højt over det flade areal, iflg. landinspektørens kotetal ca. 15 m højere.

Længst mod syd er der et stort vældområde med to afløb, længst mod nord et tilsvarende og i midten et noget mindre med kun enkelt afløb. De væld, der har to afløb, er hvert angivet med to cirkler på målebordsbladet fra 1954, det mellemliggende med en enkelt cirkel.

Vældene er af betydelig størrelse. Det nordlige bærer præg af menneskelige indgreb. De to andre er ret uforstyrrede. Ved den nærmere undersøgelse er der fundet flere ret sjældne dyr og

planter i vældene. Ingen af de pågældende arter er dog fundet i større mængde, og ingen er så ekstraordinært sjældne, at deres tilstedeværelse kan være afgørende for spørgsmålet, om det bør tillades at anlægge dambrug i kilderne.

En væsentlig betydning må vi derimod tillægge selve kildernes karakter som sådanne. Uforstyrrede kilder af format er forlængst blevet sjældne i Danmark, og det gælder ganske særligt den her foreliggende type på skrånende terræn, som forholdsvis let lader sig udgrøfte og helt eller delvis afvande. Især det sydligste af de tre vældområder er overordentlig smukt og karakteristisk, sammensat af et forgrenet system af render udgående fra de enkelte vældsteder og løbende mellem dybe bløde tuer af mos og sumpplanter. Der ligger flere forholdsvis store kilder rundt langs sydenden af Hald sø, men ingen andre, der er blot tilnærmelsesvis så smukke og interessante.

Der er efter det modtagne projekt planlagt damme i selve kildefelterne, således at projektet betyder total ødelæggelse af disse.

Hertil kommer, at indretningen af et dambrug vil betyde et brud på den lidet berørte landskabskarakter, som den i sin tid gennemførte fredning især tilsigter at opretholde, og vil forringe udsigten både fra den offentlige vej og fra udsigtpunkterne i nærheden".

Efter en nærmere vurdering af de gældende fredningsbestemmelser indholdt bedder det sammenfattende, at der "ikke kan være tvivl om, at begge servitutter hindrer anlæggelse af dambrug, eftersom sådanne vil medføre en væsentlig ændring i landskabets hele karakter. Men det forekommer mere usikkert, i hvilken grad kilderne er sikret mod afvanding.

På det foreliggende grundlag og under hensyn til det

forsvindende antal større kildefelter, der findes indenfor landets fredede område, henstiller hovedbestyrelsen, at den ønskede dispensation fra fredningsbestemmelserne ikke gives".

Samtidig indbragte Danmarks Naturfredningsforening for nævnet en sag om pålæg af følgende nye fredningsbestemmelser:

"De på matr.nr. 1^g af Neder Thestrup by, Lysgaard sogn, liggende kildevæld, angivet ved 5 cirkler på det i 1954 rettede målebordsblad over engen, skal fremdeles bevares i deres nuværende tilstand, dog sådan at en naturlig udvikling, hvorved sporene efter tidligere menneskelige indgreb ved det nordligste væld gradvis udslettes, ikke skal hindres. Der må således ikke på den nævnte matrikelparcel foretages dræning, udgrøftning, op-pumpning eller bortledning af vand, eller jordarbejder, herunder også anlæggelse af veje, indenfor en afstand af 100 m fra kilderne, og boring efter vand må ikke finde sted indenfor samme grænser samt øst for kilderækken indtil en afstand af 200 m fra denne.

Indenfor 100 m grænsen må arealet ikke opdyrkes eller beplantes bortset fra underplantning af den eksisterende eller netop fældede bevoksning på skrænten oven for kilderne; jorden må ikke opløjes, hormonbehandles eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved det naturlige planteliv og dyreliv kan lide skade. Græsning må kun finde sted i det omfang, naturfredningsrådet til enhver tid foreskriver".

I en erklæring af 15.9.1958 har naturfredningsrådet udtalt:

"Man kan ganske tiltræde det i Danmarks Naturfredningsforenings ovennævnte skrivelse anførte vedrørende kildernes almindelige karakter og den interesse, der såvel landskabeligt som naturhistorisk og undervisningsmæssigt knytter sig til kildernes

bevarelse. Ligeledes må man være enig i den betydelige botaniske interesse, der knytter sig til vældmosen, der er karakteriseret ved tilstedeværelsen af *Paludella squarrosa* og flere andre sjældne planter. For dyrelivets vedkommende kan det oplyses, at kilderne huser adskillige interessante og sjældne arter, af hvilke flere, som f.eks. den senglaciale vårflue *Parachiona picicornis* og vårfluen *Agapetus fuscipes*, er særdeles sjældne, og til den sidste knytter sig yderligere den interesse, at den synes at danne særlige lokalracer på de isolerede forekomster. Et anlæg som de projekterede ørreddamme vil betyde en fuldkommen likvidering af kilderne og den til dem knyttede interessante fauna.

Naturfredningsrådet må være af den opfattelse, at der til bevaring af kilderne og vældmosen knytter sig en væsentlig naturvidenskabelig og undervisningsmæssig interesse, jfr, naturfredningslovens § 12, 1. stk."

(For så vidt angår den i sidstnævnte erklæring omtalte vældmose - på matr.nr. 14c og 15e Lysgaard by og sogn -, hvorom fredningssag ligeledes er rejst ved naturfredningsforeningens fornævnte skrivelse af 27.5.1958, henvises til afsnit II nedenfor).

I et møde den 7. november 1958 beså nævnet forholdene på stedet, og forhandlede derpå med andragerne, fiskemester Anton Navntoft og gdr. Sigvald Clausen, dels om dispensationsandragendet, dels om den af Danmarks Naturfredningsforenings foreslåede udvidelse af fredningsbestemmelserne.

Det blev i mødet bl.a. oplyst, at der mellem andragerne var truffet aftale om overdragelse af 6-7 tdr. land til anlæg af fiskedammene for 5.000 kr. pr. td.land, såfremt der opnås tilladelse til at anlægge dammene.

Andragerne bemærkede, at der ved sydenden af Hald sø og ved Dollerup findes to dambrug tilhørende fiskeriejer Aksel

Jensen, Non Mølle, begge med tilløb til søen. På matr.nr. 1ø har der tidligere været indrettet en halv snes fiskedamme, som forlængst er nedlagt, men hvoraf spor kan påvises i terrænet, og gdr. Clausen var af den opfattelse, at han uanset fredningsbestemmelserne var berettiget til at retablere disse damme, og at han ligeledes måtte have ret til at istandsætte et dræningsanlæg i engarealerne, hvorved disse for mere end 23 år tilbage efter en af Hedeselskabet udarbejdet dræningsplan blev afdrænet helt op til og i kildeområderne. Dræningsanlægget er antagelig nu tilstoppet, så at det ikke fungerer.

Under behandlingen af den tidligere fredningssag er der den 23. juli 1936 tilført protokollen en udtalelse fra gdr. Sigvald Clausen, hvorefter denne bemærkede "..... at han vil modsætte sig fredning af det omhandlede areal. Af det til fredning påtænkte areal er ca. 5 td. land plantage, der i øjeblikket delvis er afdrevet, resten henligger for tiden som græsmarker. For såvidt fredningen fremmes ved kendelse, bemærker han, at der i den forelagte servitut Ia bør udgå ordene i slutningen "eller opdyrkes", idet han forbeholder sig ret til at opdyrke den del af arealet, der ikke er plantage, b og c finder ikke anvendelse på dette område. I servitutten bør optages bestemmelse d og f, medens g og h ikke vedrører disse arealer. Han påstår sig tilkendt erstatning, ved hvis beregning han særlig mener, at der må tages hensyn til, at bebyggelsemuligheder er udelukket. Han har købt ejendommen i efteråret 1935, men har endnu ikke fået tinglyst adkomst".

Efter flere drøftelser af sagen med andragerne og deres landinspektør fremkom endelig i oktober 1960 et ændret forslag til placering af fiskedammene (bilag 6 med rødt skraverede damme), og i et møde den 4. november 1960 beså nævnet forhold-

dene på stedet, hvor den røde linie på kortet vest om dammene omtrentligt var markeret ved pæle opsat af andragerne. Fiskemester Navntoft udtalte, at han om nødvendigt ville give afkald på de fire vestligste damme (markeret med minus på planen) og erstatte disse med andre damme længere mod øst (som vist med kryds på planen).

Gårdejer Clausen udtalte, at han gjorde krav på erstatning i det omfang fiskemester Navntoft ikke fik tilladelse til at anlægge damme på det areal på 6-7 td.land, som han havde fået på hånden. Han opgjorde kravet til salgsprisen 5.000 kr. pr.td. land med fradrag af arealets græsningsværdi. Han mente sig derhos berettiget til erstatning, såfremt der gennemføres en udvidelse af fredningsbestemmelserne, hvorved han forhindres i at oprense dræningssystemet i arealet, som dengang det fungerede medførte, at kildeområderne var udtørrede.

Det blev tilkendegivet andragerne, at man, når fornyede udtalelser forelå fra Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet, ville indsende sagen til overfredningsnævnet, og når dette ved kendelse i medfør af § 18 i lov om naturfredning har taget stilling til andragendet om dispensation fra fredningsbestemmelserne, vil nævnet tage stilling til den foreslåede udvidelse af disse og eventuelt tillige spørgsmålet om erstatning derfor.

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 14. 11.1960 bl.a.erklæret:

Det afgørende moment ved fredningen var det, at helheden af det smukke og særprægede landskab bevaredes, og et nødvendigt led heri er det, at de mange indbyrdes forskelligartede områder opretholdes i den tilstand de havde, da fredningen gennemførtes. Hvad særlig områderne på matr.nr. 10 angår, fremtræder

disse på en meget mærkbar måde. Terrænet falder fra et bakkeparti mod sydøst til lavereliggende enge, og modsætningen heri er et forhold af udpræget landskabelig værdi. Set fra den offentlige vej noget øst for området fremtræder dette ubetinget som en helhed, og der vil ikke kunne ske nogen ændring i terrænforholdene - især da ikke et så indgribende som anlægget af 13 fiskedamme med tilhørende mellemliggende dæmninger m.v., uden at helheden brydes, og det skal tilføjes, at den omstændighed, at der på nogle steder er hegn, og at nogle andre arealer på visse tider af året benyttes til kreaturer ikke bevirker noget indgreb i den status quo tilstand, som det ved fredningen tilsigtedes at opretholde.

Med hensyn særlig til kildevældene og disses afløb er det udover de landskabelige hensyn af den største interesse i naturvidenskabelig henseende, at den nuværende tilstand fuldt ud opretholdes. Sådanne væld af format er beklageligvis forlængst blevet sjældne her i landet. Der er enten blevet afvandet, eller deres tilstand er blevet forstyrret ved anvendelse til driften af dambrug, således at helt uforstyrrede væld af denne størrelse ikke mere ses. Vældene på matr.nr. 1_g har tidligere været genstand for indgreb, idet de i slutningen af forrige århundrede eller i begyndelsen af dette har været anvendt til vandtilførsel til dambrug, men disse dambrug er forlængst nedlagt, og i tiden siden da har de store væld været i stand til næsten helt at fjerne sporene efter disse indgreb og har genetableret et naturligt præg, som det vil være af stor værdi at kunne bevare som et interessant naturfænomen og som et værdifuldt landskabeligt element.

Efter det således anførte må foreningen formene, at også anlæg af dambruget i det mindre format, som planens bilag 6

angiver, ikke er forenelig med de naturfredningshensyn, som ligger til grund for den fredning, hvoraf fredningen af matr.nr. 10 er et for helheden så nødvendigt led, og man må derfor udtale sig imod, at fredningsservitutten på matr.nr. 10 i noget omfang fraviges".

Det tidligere refererede forslag om udvidelse af fredningsbestemmelserne er derhos fastholdt.

Fra naturfredningsrådet er ikke fremkommet nogen ny udtalelse i sagen.

Overfredningsnævnet har den 29. marts 1962 besvaret fiskemester Anton Navntoft's dispensationsandragende således:

"

I denne anledning skal man, efter at sagen af overfredningsnævnet har været behandlet på et åstedsmøde samt efter stedfunden brevveksling med naturfredningsrådet, meddele, at overfredningsnævnet på grund af de med en dispensation forbundne konsekvenser med hensyn til andre dispensationer vedrørende anlægelse af dambrug indenfor de fredede arealer omkring Hald sø ikke har ment at kunne imødekomme det ansøgte."

Herefter fortsatte naturfredningsnævnet behandlingen af den udvidelse af fredningsbestemmelserne, som Danmarks Naturfredningsforening har foreslået.

Siden sagens tidligere foretagelse er civildommer Aage Holm som formand for nævnet afløst af byretsdommer Grundtvig, og det sognevalgte medlem, gårdejer Vilh. Madsen, Lysgaard, af sognefoged Marius Christensen smst., medens det amtsvalgte medlem stadig er amtsvejinspektør V. Rasmussen, Overlund.

Nævnet besigtigede i et møde den 20. juni 1962 på ny arealerne og forhandlede med ejeren, gdr. Sigvald Clausen (og tillige med gdr. Olaf Johs. Pedersen, jfr. nedenfor under II).

Gårdejer Sigvald Clausen fastholdt sin i mødet den 4. november 1960 nedlagte erstatningspåstand, som han motiverede på samme måde og ikke yderligere dokumenterede.

Idet nævnet kan tiltræde den af Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet foran fremførte motivering for at udvide fredningsbestemmelserne, vil der på matr.nr. 10 Neder Thestrup by, Lysgaard sogn, være at tinglyse følgende supplerende bestemmelser:

De ved overfredningsnævnets kendelser af 5. februar og 12. maj 1942 vedr. arealer omkring Hald sø under lb.nr. 39 fredede arealer af matr.nr. 1a Neder Thestrup by, Lysgaard sogn, der er udstykket under matr.nr. 10 smst., pålægges følgende supplerende fredningsbestemmelser, som vedrører det areal, som er vist på medfølgende rids, og som iøvrigt begrænses af 5 cirkler med radius 100 meter og centrum i de på målebordsbladet (1954) angivne 5 kildevæld.

De på arealet beliggende kildevæld skal bevares i deres nuværende tilstand, dog sådan at dette ikke skal hindre en naturlig udvikling, hvorved sporene efter tidligere menneskelige indgreb ved det nordligste væld gradvis udslettes.

Der må på arealet ikke foretages dræning, udgroftning, oppumpning eller bortledning af vand, eller jordarbejder, derunder også anlæg af veje. Arealet må ikke opdyrkes eller beplantes bortset fra underplantning af bevoksningen på skrænten ovenfor kildeområderne. Jorden må ikke opløjes, hormonbehandles eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved det naturlige plante- og dyreliv kan lide skade.

Græsning må finde sted som hidtil, men naturfredningsrådet skal til enhver tid kunne foreskrive ændring i græsningens omfang.

Boring efter vand på nævnte matr.nr. 10 må ikke finde sted mindre end 100 meter fra det foran beskrevne areal.

Påtaleberettiget er naturfredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds og Danmarks Naturfredningsforening.

Med hensyn til erstatningsspørgsmålet bemærkes det, at ejeren allerede i henhold til de gældende fredningsbestemmelser var forpligtet til at bevare arealet i dets nuværende tilstand, og at der derfor ikke kan tillægges ham erstatning, fordi han ikke kan afhænde arealet til et dambrug. Ved de nordlige væld findes endnu tydelige spor, som viser, at der har været udgravet vandbassiner, og efter ejerens forklaring er dette tidligere fiskedamme, som han tilligemed flere andre gamle damme i de lavere liggende arealer mener sig berettiget til at retablere. Han har imidlertid ikke under sagen sandsynliggjort, at disse rester af tidligere fiskedamme på fredningens tidspunkt fremtrådte væsentligt anderledes end i dag, hvilket heller ikke fremgår af hans oplysninger overfor fredningsnævnet i 1936, og da han derfor allerede efter de gældende fredningsbestemmelser må antages at have været afskåret fra at retablere dammene, vil der ikke kunne tilkendes ham nogen erstatning i den anledning.

Derimod må ejeren efter nævnets opfattelse uanset de tidligere fredningsbestemmelser have været berettiget til at vedligeholde det før fredningen etablerede dræningssystem, medens dette efter de nye bestemmelser ikke i fremtiden må gøres indenfor en afstand af 100 meter fra kilderne, og for den deraf følgende landbrugsmæssige forringelse af de arealer, som derved kan blive vandlidende, og for den begrænsning i den landbrugsmæssige udnyttelse, som iøvrigt følger af de nye fredningsbestemmelser, findes erstatningen under eet passende at kunne fastsættes til 4000 kr.

II.

Angående supplerende fredningsbestemmelser på matr.nr.14c og 15e Lysgaard by og sogn.

Ved de under I refererede fredningskendelser blev samme fredningsbestemmelser pålagt arealer af matr.nr. 14a, 15a og 16h Lysgaard by og sogn - senere udstykket under matr.nr. 14c og 15e smst. - nu tilhørende gdr. Olaf Johannes Pedersen, Bisballegaard pr. Skelhøje (i kendelserne betegnet ved lb.nr. 30).

Ved den foran under I citerede skrivelse af 27.5.1958 rejste Danmarks Naturfredningsforening tillige sag angående en udvidelse af fredningsbestemmelserne på disse arealer for at sikre en i botanisk henseende interessant vældmose ved den offentlige bivej fra Dollerup til Lysgård imod afvanding.

Det hedder om denne bl.a.:

"Vældmosen har et helt andet præg end de åbne væld, idet vandet her ikke strømmer frem på isolerede steder, men siver op fra grunden jævnt ud over et større areal, den offentlige vej passerer et hjørne af vældfladen, og der kommer så meget vand op på selve vejarealet, at der ved den nylig stedfundne besigtigelse stod klart vand i alle pytterne, skønt vejret var tørt og havde været det længe. Dersom vejen skal asfalteres, må der antagelig lægges rør under den på tværs, således at dette vand kan ledes ud mod vældarealet nedenfor.

Mosen er af den såkaldte Paludella-type, benævnt efter mosearten Paludella squarrosa. Denne plante har en nordlig udbredelse og forekommer her i Danmark kun, hvor den på grund af rigelig tilstrømning af grundvand står i udpræget koldt vand selv i den varmeste tid. Både Paludella squarrosa og en række af de ledsagende planter er sjældne i Danmark. Paludella-mosen ved Dollerup er af

forholdsviis beskeden størrelse, men den er iøvrigt typisk og smuk, og dens bevarelse er af særlig værdi i dette område, der også af så mange andre grunde besøges af naturhistorisk interesserede fra hele landet".

Der foreslås pålagt arealet følgende fredningsbestemmelser:

"Vældarealerne på matr.nr. 14c og 15e af Lysgaard by og sogn, mod nordøst begrænset af den offentlige vej, mod sydøst og sydvest af bakkefoden og mod vest af den nordlige ende af den på målebordsbladets 1954-udgave viste bæk (hvis sydlige ende nu har afløb direkte til Dollerup bæk) må ikke drænes, udgrøftes eller på anden måde afvandes, og ikke gøres til genstand for jordarbejder af nogen art, herunder også anlæggelse af nye veje. Oppumpning af vand må ikke finde sted undtagen ved den allerede eksisterende stødhævert, som må fornyes når fornødent. Arealet må ikke dyrkes eller beplantes; jorden må ikke opløjes, hormonbehandles eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved det naturlige plante- og dyreliv kan lide skade. Græsning må kun finde sted i det omfang, naturfredningsrådet til enhver tid foreskriver.

Den tilstødende offentlige vej kan udvides og forbedres i fornødent omfang. Eventuelt nødvendig bortledning af grundvand fra vejunderlaget skal såvidt muligt ske uden dybdegravning, ved nedlæggelse dræn på tværs af vejbanen og opfyldning over disse, således at vandtransporten fra bakkefoden ud i vældmosen ikke afskæres.

På det ovennævnte areal samt indenfor en afstand af 100 m fra dettes grænser må der på de nævnte to parceller ikke foretages boring efter vand".

Fredningsforslaget er anbefalet af naturfredningsrådet i dets foran citerede skrivelse af 15.9.1958.

Nævnet har besigtiget arealet ved sine møder den 7. november 1958, 4. november 1960 og den 20. juni 1962 og forhandlet med ejeren om sagen.

Det foromhandlede areal er vist med mørkerød farve på målebordsbladet, bilag 9, hvor dets sydvestlige hjørne på målebordsbladet er betegnet "Kilde".

Ved nævnets besigtigelse forhandlede man om en afgrænsning af arealet i sydvest fra den offentlige vej (i et punkt udfor den på målebordsbladet angivne vej imod øst til Hindbjerg hus) med retning mod sydvest til stødhæverten, omtrent i knæpunktet for den viste grøft, hvis forløb derpå følges som vestgrænse indtil den offentlige vej i nord.

Ejeren oplyste, at der i nærheden af vældmosen - udenfor det areal, som tænkes fredet - har været to fiskedamme, som blev ødelagt under et uvejr i 1948, men som nu er retableret. Der findes rester af yderligere 5-6 damme, som ikke har været i brug siden 1948, men som han forbeholdt sig at retablere, en af dem ligger i det sydvestlige hjørne af det område, der påvistes i mødet, lige ved siden af stødhæverten.

Matr.nr. 15e er afdrænet indtil en afstand af nogle få meter syd og sydøst fra vældmosen og yderligere dræning vil efter hedeselskabets oplysninger blive for kostbar. Så længe han kan drive sine kreaturer langs vestskellet af matr.nr. 14c, er det ikke til gene for benyttelsen af matr.nr. 14c og 15e, at vældmosen fredes som foreslået.

Han påstod sig tilkendt i erstatning 500 kr. for de almindelige ulemper, som fulgte med servitutbestemmelserne, men dog under forudsætning af, at han eller senere ejere fik ret til at retablere de gamle fiskedamme, derunder også den, der berøres af udvidelsen af fredningsbestemmelserne.

I møder den 26. juni og 28. august 1959 behandlede nævnet et projekt om regulering af bivej nr. 5 i Lysgaard sogn fra Lysgaard by til Dollerup skel, på hvilken strækning vejen grænser til den heromhandlede vældmose.

Nævnet har godkendt de med Viborg amts bivejsinspektorskrivelse af 1.8.1959 forelagte planer (lb.nr. 1218a, b, c og d ændret i juli 1959), og Lysgaard sogneråd har under 18.1. 1961 givet tilsagn om, at arbejdet vil blive udført overensstemmende med Viborg amts bivejsinspektorskrivelse af 14.11.1960, hvori det hedder:

"I skrivelse af 7.ds. har nævnet forespurgt, hvorvidt den planlagte regulering af Lysgaard kommunes bivej nr. 5 vil hindre vandtransporten fra bakkefoden øst for vejen ud i vældmosen vest for vejen.

I den anledning meddeles, at man har regnet med, hvor der i vejen træffes vældvand, at lede dette ud i den vestre vejgrøft, men ikke direkte at føre dræn fra østsiden af vejen under denne og udmundende i vældmosen, hvorved der også vil opnås en afdræning af vejbanen.

Da en afdræning af vejbanen på sidstnævnte måde antagelig vil have en mindst lige så god virkning som den førstnævnte, og da udgiften omtrent vil stille sig ens i de to tilfælde, kan sognerådet næppe have noget imod, at nævnet forlanger arbejdet udført således, at vældvandet fra østsiden af vejen ud for vældmosen føres under vejen og ud i mosen".

Danmarks Naturfredningsforening har ved skrivelse af 19.12.1960 tiltrådt nævnte standpunkt under forudsætning af, at reguleringen ikke hindrer vandtransporten fra bakkefoden øst for vejen til vældmosen vest for vejen.

Også for denne ejendoms vedkommende kan nævnet tiltræde den af Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet fremførte motivering for at udvide fredningsbestemmelserne, men dog således, at de udvidede bestemmelser direkte kun anvendes på det mindre areal, som er beskrevet foran ved besigtigelsen, og som efter nævnets opfattelse må være tilstrækkeligt til at beskytte Paludella-mosen, når henses til bestemmelsen om, at der ikke må foretages vandboring 100 meter fra arealets grænser. Der vil herefter på ejendommen være at tinglyse følgende supplerende fredningsbestemmelser:

De ved overfredningsnævnets kendelser af 5. februar og 12. maj 1942 vedr. arealer omkring Hald sø under lb.nr. 30 fredede arealer af matr.nr. 14a, 15a og 16h Lysgaard hrt og sogn, der er udstykket under matr.nr. 14c og 15e smst., pålægges følgende supplerende fredningsbestemmelser, som vedrører det areal, som er vist på medfølgende rids, og som iøvrigt begrænses således:

I nord og nordøst af Lysgaard kommunes bivej nr. 5, i sydøst fra vejen i et punkt ud for en privat vej, mod øst (til Hindbjerg hus) til en stødhævert på engen, i vest fra stødhæverten følges bækløbet imod nord til den offentlige vej.

Dette areal må ikke drænes, udgrøftes eller på anden måde afvandes, og ikke gøres til genstand for jordarbejder af nogen art, derunder anlæggelse af nye veje eller retablering af den tidligere dam.

Oppumpning af vand må ikke finde sted undtagen ved den eksisterende stødhævert, som må fornyes, når dette er påkrævet.

Arealet må ikke dyrkes eller beplantes, jorden må ikke opløjes, hormonbehandles eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved det naturlige plante- og dyreliv kan lide skade.

Græsning må finde sted som hidtil, men Naturfredningsrådet skal til enhver tid kunne foreskrive ændring i græsnings omfang.

På arealet - og indenfor en afstand af 100 meter fra dets grænser - må der ikke foretages boring efter vand.

Påtaleberettiget er Naturfredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds og Danmarks Naturfredningsforening.

Det bemærkes, at nævnet ikke har taget stilling til, om ejeren uanset de ved overfredningsnævnets kendelser pålagte fredningsbestemmelser er berettiget til at retablere damme udenfor det foran beskrevne areal.

Med hensyn til den dam, som har ligget på det foran beskrevne areal, og som efter de nu trufne bestemmelser i hvert fald ikke kan retableres, kan den endnu tydeligt ses i terrænet, og da det efter ejerens oplysninger må antages, at den har eksisteret som dam indtil 1948, må det ved erstatningsfastsættelsen for denne dams vedkommende lægges til grund, at ejeren uanset den tidligere fredning har kunnet tage den i brug påny. Når henses til arealets tilstand og det om dets udnyttelsesmuligheder iøvrigt oplyste, findes det ikke godtgjort, at ejeren lider andet tab ved de nye fredningsbestemmelser, og erstatningen findes derfor passende at kunne fastsættes til 500 kr.

De tilkendte erstatninger vil være at udbetale med rente 5% p.a. fra den 1. april 1962, til betaling sker.

Erstatningerne udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og med $\frac{1}{4}$ af Viborg amtsfond og de i amtsrådsredsen beliggende købstadskommuner, jfr. § 17 stk.1 i naturfredningsloven."

Konklusionen er sålydende:

"De foran omhandlede og på vedhæftede rids viste arealer af matr.nr. 10 Neder Thestrup, Lysgaard sogn og matr.nr. 14c

og 15e Lysgaard by og sogn fredes som foran beskrevet, idet der i erstatning tillægges ejerne gårdejer Sigvald Clausen, Neder Thestrupgaard pr. Skelhøje 4.000 kr. og

gårdejer Olaf Johs. Pedersen, Bisballegaard pr.

Skelhøje 500 - med rente 5% p.a. fra den 1. april 1962, og således at erstatningerne udredes overensstemmende med § 17 stk. 1 i naturfredningsloven."

Kendelsen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, men er ikke anket.

Da Overfredningsnævnet, som den 5. juli 1963 har besigtiget arealerne, kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste.

Et kort nr. Vi. 120, 121 er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds den 22. oktober 1962 afsagte kendelse vedrørende supplerende fredning af arealer omkring Hald sø - matr.nr. 10 Neder Thestrup og 14c, 15e Lysgaard - stadfæstes uden ændringer.

I erstatning udbetales til:

gårdejer Sigvald Clausen, Neder Thestrupgaard	
pr. Skelhøje	kr. 4.000,-
gårdejer Olaf Johs. Pedersen, tidligere Bis-	
ballegaard pr. Skelhøje	- 500,-
ialt	kr. 4.500,-

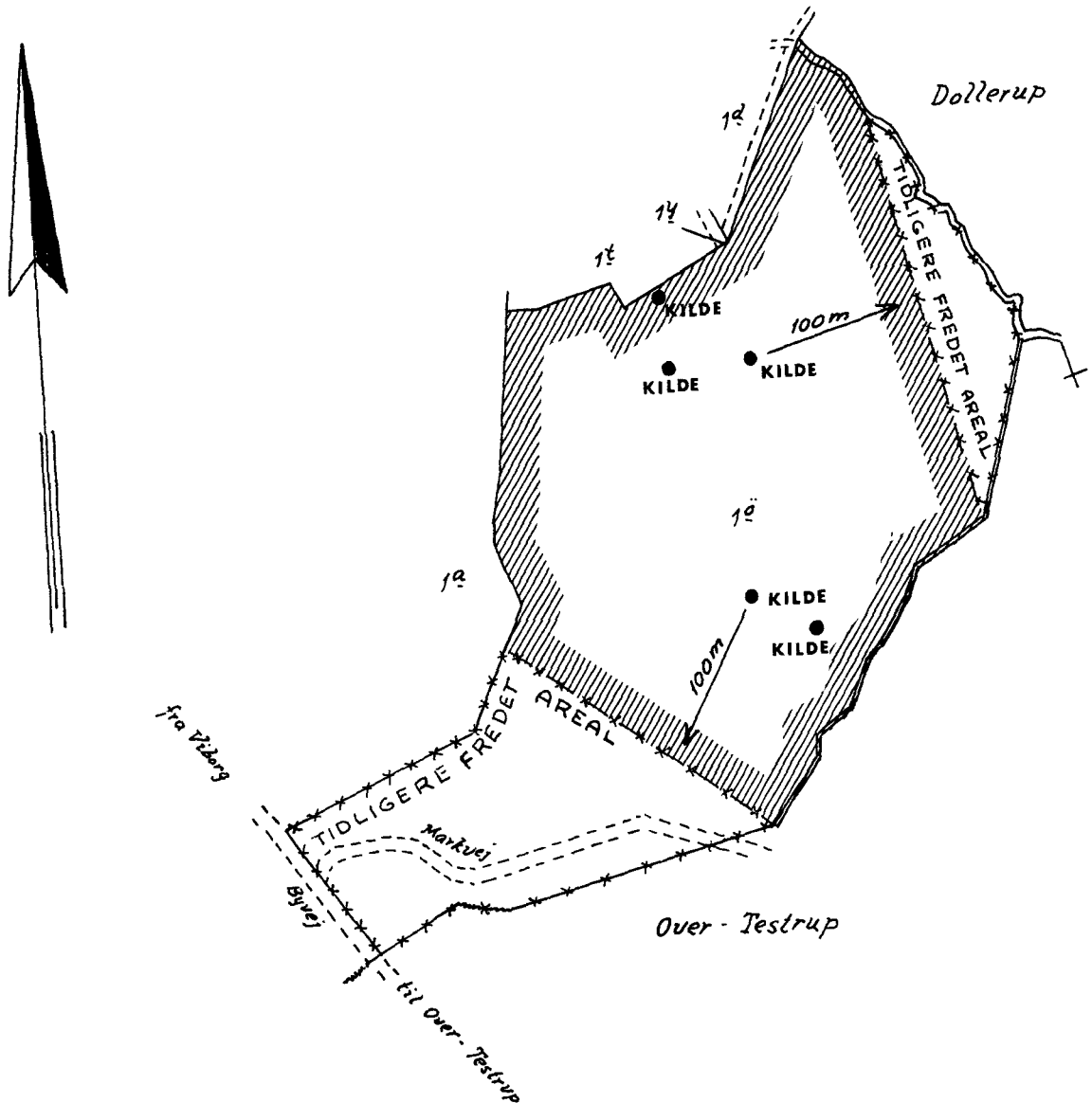
med renter 5% p.a. fra 1. april 1962 til betaling sker.

Erstatningssummen med renter udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Viborg amtsfond og de amtsråds kredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

Kaas-Petersen

Kaas-Petersen

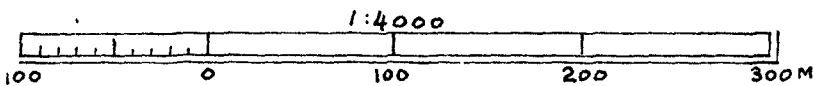
GRÆNSE FOR FREDET AREAL I.H.T. NÆRVÆRENDE TILLÆGSKENDELSE

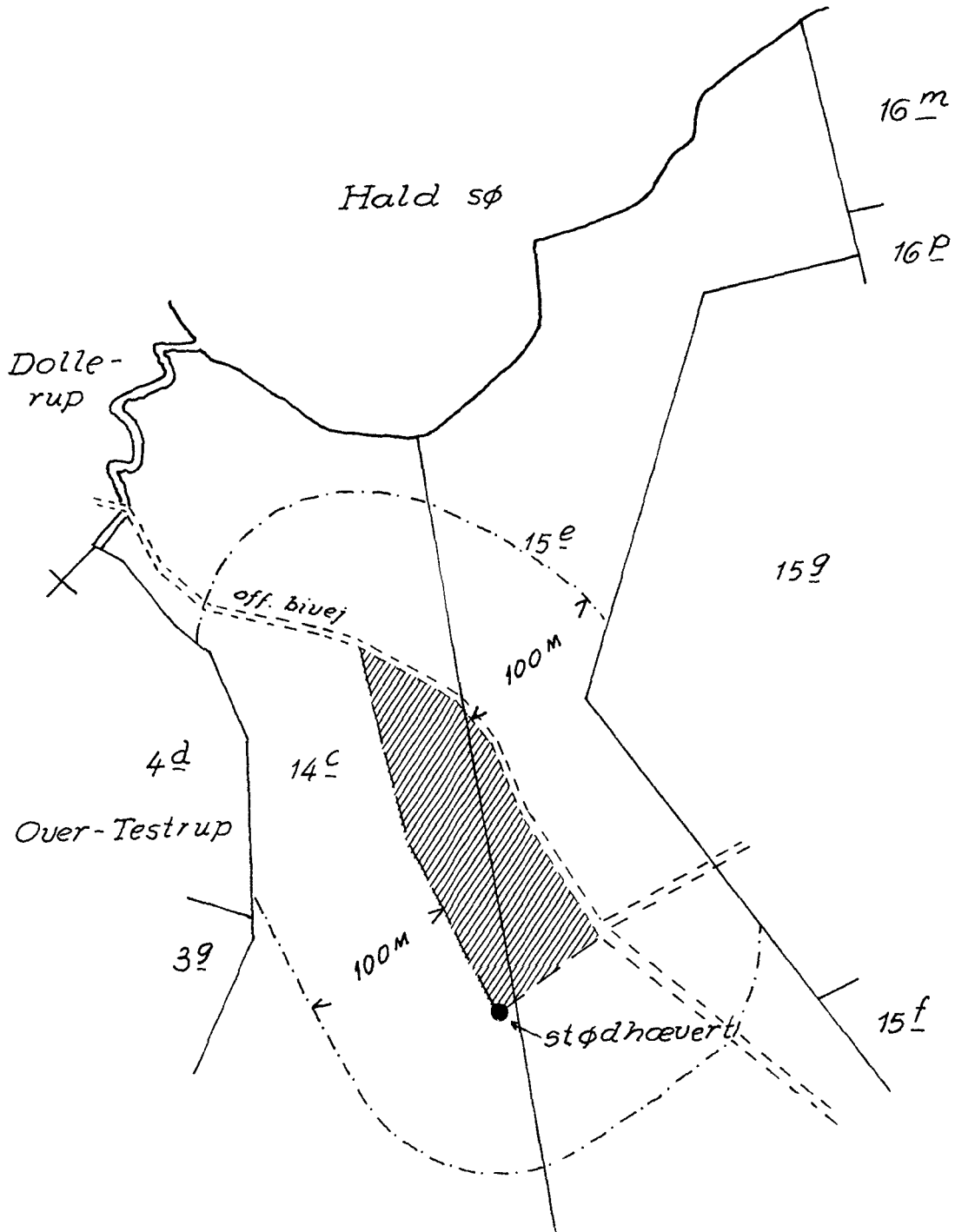
Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 23.1. 64.

By: LYSGAARD

Sogn: — " —

Plan nr. VI. 120

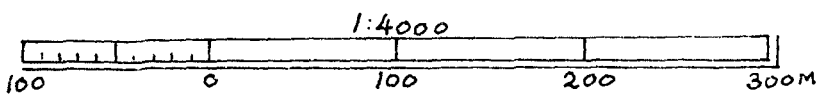
GRÆNSE FOR FREDET AREAL I.H.T. NÆRVÆRENDE TILLÆGSKENDELSE

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 23.1.64.

By: LYSGAARD

Sogn: —" —

Plan nr. VI 121

År 1962, mandag den 22. oktober kl. 14 holdt fredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds møde i Lysgaard sogn.

Der foretoges:

Sag ang. udvidelse af fredningsbestemmelserne vedr. matr.nr. 1^a N. Thestrup, Lysgaard sogn, og matr. nr. 14^c og 15^e Lysgaard by og sogn.

.....

Der afsagdes sålydende

K e n d e l s e r:
FULDT UD CITERET I
OFN K. AF 11/2 1964
I.

Angående dispensation fra fredningsbestemmelser på matr.nr. 1^a Ndr. Thestrup, Lysgaard sogn, og udvidelse af fredningsbestemmelserne smst.

Ved kendelse afsagt den 27. juli 1939 og 30. juni 1941 af fredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds og kendelser afsagt den 5. februar og 12. maj 1942 af overfredningsnævnet blev der pålagt arealer omkring Hald se fredningsbestemmelser, derunder bl.a. matr.nr. 1^a Neder Thestrup, Lysgaard sogn, tilhørende gårdejer Sigvald Klausen, Neder Thestrupgaard pr. Skelheje (i kendelserne betegnet ved lb.nr. 39). Ved kendelserne blev der mod en erstatning på 650 kr. pålagt - et siden som matr.nr. 1^a udstykket areal af fornavnte matr.nr. 1^a - følgende servitutbestemmelser:

- a) at områderne skal bevares i deres nuværende tilstand og som følge deraf bl.a. ingensinde må bebygges, mærken varigt eller midlertidigt, og ej heller beplantes eller opdyrkes.
- d) at der ikke på områderne må anbringes lysmaster, reklamemaster, telefonpæle eller lignende eller i det hele anbringes eller

24/12-1964

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1964, den 24. november, afsagde Overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen nr. 390/39 vedrørende fredning af Hald sø's omgivelser.

I den af fredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds den 23. april 1964 afsagte kendelse hedder det:

"Ved kendelser afsagt den 27. juli 1939 og 30. juni 1941 af Fredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds og kendelser afsagt den 5. februar og 12. maj 1942 af Overfredningsnævnet blev der i forbindelse med en fredning af arealer omkring Hald sø pålagt arealer tilhørende fru Olga Jensen Dollerup og Holger Jensen, deriblandt matr. nr. 12, 18 og 10 Hald hovedgård, Dollerup sogn, følgende servitutbestemmelser:

" 1.

De arealer, på hvilke nedennævnte servitutter lægges, findes anført på vedhæftede kort, og vil nærværende dokumenter være at tinglyse på de os tilhørende ejendomme af Hald hovedgård og af Dollerup by og sogn.

2.

De fredede arealer skal stedse henligge, således som de nu henligger, og må der ikke ske nogen bebyggelse af nogensomhelst art på dem, hverken varigt eller midlertidigt, ligesom der ikke må anbringes vogne, skure eller lignende på arealerne.

Arealerne må derhos ingensinde opdyrkes eller beplantes

.....

Efter overenskomst mellem fredningsnævnet og os for hvert

enkelt tilfælde og uden udgift for os, kan bevoksning og opvækst fjernes i det omfang, det er fornødent for at områdets karakter af lynghede kan bevares.

3.

Der tillægges almenheden ret til færdsel, dog kun til gående færdsel og kun til færdsel af de på arealerne anlagte stier.
.....

4.

Al færdsel skal ske under iagttagelse af et af fredningsnævnet godkendt ordensreglement, og er det vort håb, at almenheden i sin færden på arealerne vil udvise al mulig hensyntagen til arealernes og bevoksningens skønhedsværdier. For mest muligt at skåne lyngbevoksningen vil der uden udgift for os være at anbringe og vedligeholde et hegn på den strækning, på hvilken arealet grænser til Dollerup-vejen. Hegnet, der kun må være gennembrudt ud for de nu anlagte stier, skal helst bestå af pæle med pigtråd eller i mangel heraf en grøft.

5.

På arealerne må ikke anbringes lysmaster, reklamemaster, telefonpæle eller lignende, der kan virke forstyrrende for udsigten.

6.

Den til alle tider gældende fredningsservitut, der ved dette dokument pålægges vore arealer ved Hald sø, er fra vor side en gave til almenheden, således at der ikke vil være at yde os noget vederlag.

Vi har herved ønsket mest muligt at bidrage vort til gennemførelsen af den fredningssag, der nu er påbegyndt med det mål at bevare et af vort lands smukkeste og mest storladne landskaber skånet og urørt ned gennem tiderne."

I henhold til servituttens § 4 bemærkes, at der intet er til

hinder for, at ejeren frahegner arealet fra sognevejen enten med ståltrådshegn eller med en grøft. Herfor tilkendes der en erstatning af 400 kr."

Servitutbestemmelserne hviler efter det vedhæftede kort på de nævnte matrikelnumre bortset fra 1450 m² af matr.nr. l^æ og 2140 m² af matr. nr. l^ø, idet ejerne i forbindelse med fredningen ønskede at forbeholde sig adgang til at bygge på parcellerne. I 1956 købte kioskejer Chr. Christiansen, Sejling, arealerne, på hvilke han fik tinglyst skøde den 27. april 1961. Ifølge skødet var købesummen for alle 3 parceller 6.300 kr. og ejendomsværdien 2.000 kr. I 1959 lod kioskejer Christiansen opstille en iskiosk på arealet og i 1961 tillige en rutebil til beboelse.

I den anledning har Danmarks Naturfredningsforening i skrivelser af 21. marts og 10. april 1963 rejst fredningssag om den del af nævnte matr.nr. l^æ og l^ø, som ikke er undergivet fredningsbestemmelser, med påstand om,

at den opstillede rutebil fjernes,

at ejendommen kun må bebygges med fredningsnævnets godkendelse af bygningerne og disses placering,

at opsætning af reklameskilte kun må finde sted med nævnets tilladelse,

at lyngen ikke må afdrives i større omfang end nødvendigt for det byggeri, som nævnet måtte godkende, og

at der ikke må opstilles skure, lysmaster eller indretninger iøvrigt, der kan virke skæmmende.

Overensstemmende med Naturfredningskomitéen for Viborg og omegn har man ikke villet stille forslag om en fredning, som vil være til hinder for den gennem mange år drevne kioskvirksomhed særlig i betragtning af, at man på nærmere angivne vilkår har anbefalet opførelse af beboelseshus med kiosk på den anden side af Dollerupvejen.

Nævnet har holdt møder på stedet den 20. maj og 18. november

1963 med ejeren og de øvrige interesserede.

Kioskejer Christiansen har herunder forelagt nævnet begæringer om byggetilladelse

1. på matr.nr. læ til opførelse af et Panbo-bjælkehus til beboelse og kiosk (bilag 13), og
2. på matr.nr. lø, som han vederlagsfrit har stillet til rådighed for Landsforeningen af kroniske syge, Silkeborg afd., til opførelse af et feriehjem for kroniskesyge (bilag 16-18).

Kioskejer Christiansen har iøvrigt erkendt, at rutebilen ulovligt er anbragt på stedet i august 1961, og den er fjernet under sagen.

Under forudsætning af, at de foromhandlede bebyggelser godkendes, har han erklæret sig villig til at fjerne også kiosken og at undergive arealerne fredningsbestemmelser, men såfremt nogen del af bebyggelsen hindres af fredningsmyndighederne, har han krævet sig tilkendt en erstatning på 11 kr. pr. m², der fredes.

Om placeringen af de ønskede bebyggelser er iøvrigt oplyst følgende:

ad 1 - matr.nr. læ: Beliggenhedsplanen (bilag 13), hvorpå huset til beboelse og kiosk er vist på matr. nr. lz er forkert, idet huset ønskes placeret på den ikke fredede del af matr. nr. læ og 1-2 meter nordvest for den eksisterende kiosk, så at det kan opføres, uden at det er påkrævet at fælde noget træ. Med hensyn til husets farver og skiltning vil man efterkomme nævnets bestemmelser.

ad 2 - matr.nr. lø: Feriehjemmet tænkes indrettet i en træbarak svarende til en af bygningerne i Kuranstalten, Hald Ege, og malet på samme måde, idet man dog vil efterkomme nævnets bestemmelser med hensyn til farve o.l. Det tænkes placeret på en åbning i bevoksningen, så at dets placering ikke kræver fældning af træer, og det vil således kunne ligge helt skjult såvel fra vejen som fra søen.

Formanden for Landsforeningen for kroniske syge, Silkeborg afd., Erhardt Christensen, og ferieudvalgets formand Robert Hansen har dertil føjet, at man ikke har kunnet finde noget andet egnet sted til feriehjemmet og heller ikke noget så fordelagtigt, idet arealet stilles til rådighed uden vederlag. Omgivelserne er vel egnede for de syge, hvorefter der skal bo 3 familier ad gangen med en Røde Kors-familie til bistand.

Danmarks Naturfredningsforening har overensstemmende med Naturfredningskomitéen (bilag 19-20) ikke udtalt sig imod, at der gives tilladelse til at opføre det ønskede Panbo-bjælkehus til beboelse og kiosk på de ikke fredede dele af matr. nr. læ eller lø under forudsætning af, at træværket bruntjæres udvendigt, at der bruges sort tag, at skæmmende skiltning undlades, og at den endelige placering overvåges af nævnet.

Derimod har man bestemt udtalt sig imod, at der i medfør af § 25 stk. 2 eller § 22 i naturfredningsloven gives tilladelse til at opføre det ønskede feriehjem på den ikke fredede del af matr. nr. lø, idet man finder, at bygningen vil virke skæmmende i landskabet, at beliggenheden af et hjem for kroniske syge er uheldig (også for de syge) i et af turister stærkt besøgt og stærkt trafikeret område, og at ejeren ikke har haft nogen berettiget forventning om at kunne bebygge arealet uanset bestemmelserne i § 25 stk. 2.

Dollerup-Finderup-Ravnstrup sogneråd har tilsluttet sig foreningens standpunkt.

Landinspektør Thyge Hansen har den 30. november 1963 afsat fredningsgrænsen på matr. nr. læ og lø i marken og opmålt de ikke fredede dele af parcellerne til 1450 m² og 2140 m², og nævnet har herefter ved en besigtigelse konstateret, at den eksisterende kioskbygning ligger på den fredede del af matr.nr. læ eller lø, men at det vil være muligt på den ikke fredede del af matr. nr. læ at placere beboelseshus og kiosk uden at fælde bevoksningen.

Med hensyn til Naturfredningsforeningens påstand om fredning bemærkes, at bevoksningen på stedet er spredt og selvgroet uden karakter af egentlig skov, og at der er mere end 300 meter til det nærmeste skovbryn, så at § 25 stk. 2 i naturfredningsloven ikke kommer til anvendelse.

Nævnet kan iøvrigt tiltræde, at den ikke fredede del af matr. nr. læ og lø er fredningsværdige i lighed med de tilgrænsende fredede arealer og bestemmer derfor, at disse arealer vil være at undergive de samme fredningsbestemmelser, hvorom der er sket tinglysning på ejendommen den 16. december 1939 alene med følgende begrænsning:

Ejeren skal være berettiget til på den hidtil ikke fredede del af matr.nr. læ at opføre et "Panbo"-bjælkehus til beboelse og kiosk på følgende vilkår:

1. Husets udvendige træværk skal holdes i en mørkebrun farve.
2. Taget skal holdes i sort.
3. Skiltning må kun foretages med nævnets forudgående godkendelse af skiltens størrelse, indhold, farver og anbringelse.
4. Om- eller tilbygning må kun ske med nævnets godkendelse.
5. Bebyggelsens placering skal godkendes af nævnet.

Om vilkårene for tilladelsen skal ske tinglysning på matr. nr. læ Hald hovedgaard, Dollerup sogn, med Naturfredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds som påtaleberettiget.

Det bemærkes iøvrigt, at bebyggelsen ikke må påbegyndes, forinden placeringen er afmærket på stedet og godkendt af nævnet, og at fældning af træer i anledning af bebyggelsen kun må foretages efter nævnets anvisning.

Det tilføjes, at nævnet i det væsentlige har kunnet godkende de af Naturfredningsforeningen og lokalkomiteén anførte synspunkter og derfor ikke har kunnet give tilladelse til den ønskede barakbygning på matr.nr. lø.

Med hensyn til fastsættelsen af erstatning i anledning af

fredningen bemærkes, at størrelsen af de hidtil ikke fredede dele af parcel-
lerne kun ville have muliggjort to bebyggelser, at ejeren har fået til-
ladelse til at opføre een, og at han derfor kun lider tab ved ikke at kunne
bebygge matr. nr. lø, hvoraf de resterende 2140 m² nu fredes. Når henses
til, at denne parcel stadig vil betyde en værdiforøgelse for ejeren af
huset på matr. nr. læ, findes fredningserstatningen passende at kunne fast-
sættes til 6.000 kr. med renter 5 % p.a. fra kendelsens dato, til betaling
sker."

Konklusionen er sålydende:

"Matr. nr. læ og lø Hald hovedgaard, Dollerup sogn, fredes som
foran bestemt.

Der tillægges ejeren, kioskejer Chr. Christiansen, Sejling, i
erstatning 6.000 kr. med renter 5 % p.a. fra dato, til betaling sker.

Der tillægges endvidere ejeren ret til at bebygge nævnte matr.
nr. læ på de foran fastsatte vilkår.

Erstatningen udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af amtsfonden
og de i amtsråds kredsen beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold
til den senest offentliggjorte folketælling.

Anke af kendelsen til Overfredningsnævnet skal ske inden 4 uger
fra denne kendelses forkyndelse."

Sagen er i medfør af naturfredningslovens § 19 stk. 3 indbragt
for Overfredningsnævnet, hvorhos den er anket af advokat H. Hoffmann, Silke-
borg, som advokat for ejeren af ejendommen, kioskejer Chr. Christiansen,
med påstand om, at der gives tilladelse til opførelse af et feriehjem for
kronisk syge på matr. nr. lø.

Overfredningsnævnet har den 3. juli 1964 besigtiget de pågældende
arealer og forhandlet med den ankende lodsejer og dennes advokat samt re-
præsentanter fra Danmarks Naturfredningsforening, Dollerup - Finderup -
Ravnstrup kommune og Landsforeningen for kronisk syge. Endvidere var fred-
ningsnævnet mødt.

Advokat Hoffmann fremhævede den uegennyttige disposition, som grundens overdragelse til feriehjem var udtryk for og henstillede, at nævnte forbud blev ophævet. Endvidere ønskedes kiosken om muligt flyttet ca. 20 m frem i nordøstlig retning.

Danmarks Naturfredningsforening påstod kendelsen stadfæstet under hensyn til ønsket om at friholde området mest muligt. Sognerådet sluttede sig hertil. Landsforeningens repræsentant fremhævede den betydning et feriehjem ville få og pointerede, at bygningens anbringelse kunne ske uden indgreb i bevoksningen, samt at der fra landevejen kun skulle være adgang ad en sti.

Overfredningsnævnet finder ikke, at der er tilstrækkelig anledning til at hindre feriehjemmets opførelse på den del af matr.nr. 10, som i sin tid er holdt udenfor fredningen, hvorved bemærkes, at der ikke fra vejen er udsigt over søen det pågældende sted. Overfredningsnævnet har herefter besluttet at ændre nævnets kendelse således, at der gives tilladelse til opførelse af det ønskede feriehjem under fredningsnævnets censur med hensyn til udformning og beliggenhed. Kioskbygningen kan - i overensstemmelse med fredningsnævnets kendelse - ligeledes opføres, men må ikke placeres længere fremme mod nordøst end det i forvejen beliggende kioskhús.

Et kort, Vi 122, udvisende matr.nr. 1æ og 10 Hald Hovedgård, hvoraf de ikke tidligere fredede dele med forannævnte begrænsninger pålægges samme fredningsbestemmelser som de tidligere fredede, er vedhæftet nærværende kendelse.

Den ved nævnets kendelse ydede erstatning bortfalder herefter.

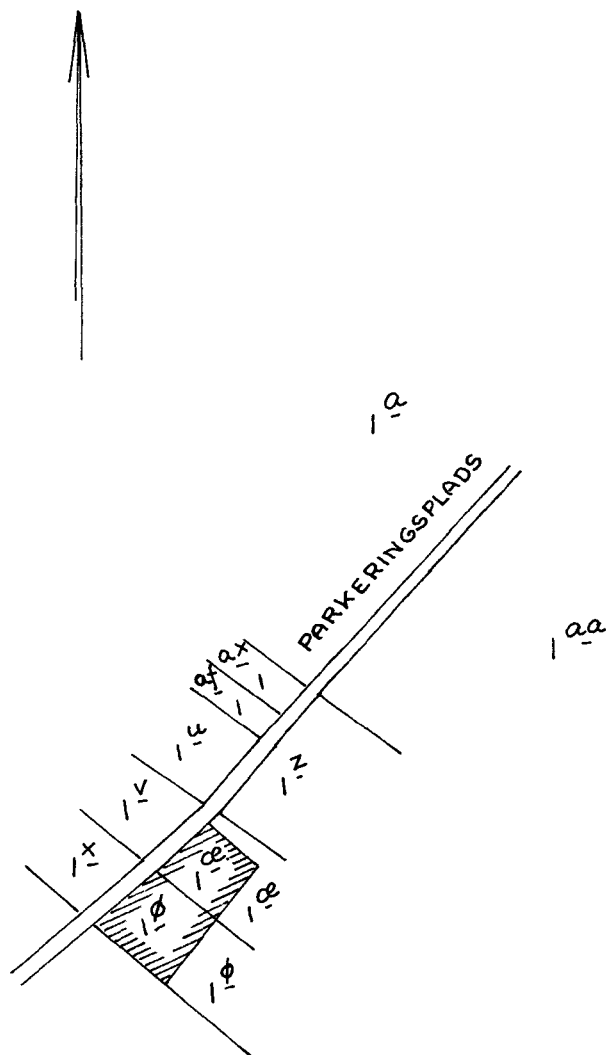
T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds den 23. april 1964 afsagte kendelse stadfæstes med den af det foranstående følgende ændring.

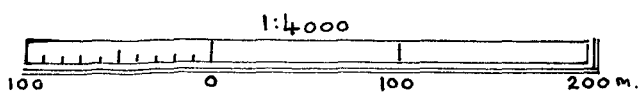
Erstatningen på kr. 6.000,00 bortfalder.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Garde
J. Garde

////// FREDNINGSGRÆNSE

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 18-11-64
By: HALD HOVEDGÅRD m.m.
Sogn: DOLLERUP
Plan nr. VI.122

10/6-1965

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1965, den 10. juni, afsagde Overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen nr. 390/30 vedrørende fredning af Hald Sø's omgivelser.

Ved Overfredningsnævnets kendelser af 5. februar og 12. maj 1942 blev der bl. a. pålagt matr. nr. 1c, Hald hovedgård, Dollerup sogn, følgende servitutbestemmelser:

"Ejerne har ret til hugst af bøg i væsentlig samme omfang som hidtil, d.v.s. af ca. 2 ha årlig efter udvisning af Statens tilsynsførende med private skove i Viborg amt under tilsyn af naturfredningsrådet, hvorhos de har ret til hugst af nåletræer i det omfang, de måtte ønske.

Al fremtidig foryngelse af skovens bevoksninger, hvad enten disse i øjeblikket består af bøg eller nåletræer, skal ske med bøg, undtagelsesvis med eg, hvor jordbundsforholdene kræver dette, idet der dog ikke skal være noget til hinder for, hvor det er nødvendigt, at benytte ammetræer eller forkulturer af birk eller el."

Ved skrivelse af 21. maj 1964 har direktoratet for Stats- skovbruget rettet henvendelse til fredningsnævnet for Viborg amts- rådskreds om forståelse af nævnte servitutbestemmelse, idet man fra

Viborg skovdistrikt havde ønsker om at anvende forkulturer af løvtræer sammen med juletræsgran, hvilke sidste dog senere skulle fjernes.

Fredningsnævnet har derefter brevvekslet med Danmarks naturfredningsforening og Viborg skovdistrikt om sagen samt besigtiget områderne.

Danmarks naturfredningsforening har protesteret mod ønskerne om plantning af grantræer i området.

Fredningsnævnet har i en skrivelse af 24.marts 1965 over for Overfredningsnævnet anbefalet, at servitutten, der påhviler matr. nr. 1c, Hald hovedgård, ændres således, at en indblanding af pyntegrønttræer som forkulturer kan finde sted i en begrænset tidsperiode.

Naturfredningsrådet, der har været hørt over sagen, har tilsluttet sig fredningsnævnets indstilling.

Da Overfredningsnævnet kan tiltræde denne indstilling vil servitutbestemmelserne i Overfredningsnævnets kendelse være at ændre således, at den herefter har følgende ordlyd:

"Ejerne har ret til hugst af bøg i væsentlig samme omfang som hidtil, d.v.s. af ca. 2 ha årlig efter udvisning af Statens tilsynsførende med private skove i Viborg amt under tilsyn af naturfredningsrådet, hvorhos de har ret til hugst af nåletræer i det omfang, de måtte ønske.

Al fremtidig foryngelse af skovens bevoksninger, hvad enten disse i øjeblikket består af bøg eller nåletræer, skal ske med bøg, undtagelsesvis med eg, hvor jordbundsforholdene kræver dette, idet

der dog ikke skal være noget til hinder for at benytte ammetræer eller forkulturer af birk eller el, eller i forkulturer at indblande indtil 50 % pyntegrønttræer, som skal være fjernet inden 15 år regnet fra tilplantningen.

T h i b e s t e m m e s :

De af Overfredningsnævnet d.5.februar og 12.maj 1942 afsagte kendelser vedrørende fredning af Hald sø's omgivelser vil være at ændre i overensstemmelse med det foranstående.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

Garde
Garde

8/12-1967

Kendelse i Ofn kendelse af 16.1969

Nævnet har i denne sag bestået af formanden, dommer Grundtvig, Viborg, som amtsvalgt medlem kommissionsformand Ejner Sigaard, Kjeldbjerg, og som sognevalgt medlem ekspeditionssekretær A. N. Andersen, Hald Ege.

Nævnet har afholdt besigtigelse og møde den 8. november 1967.

Sagens gang har været følgende:

I en af overfredningsnævnet den 10. januar 1949 afsagt kendelse hedder det:

" Ved skrivelse af 30. december 1942 har Viborg stiftamt i medfør af naturfredningslovens § 9 forelagt fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds et af det i henhold til § 2 i lov nr. 28 af 1. februar 1930 for Viborg amt nedsatte udvalg angående færdselssikring fremsat projekt af 17. december 1942 til forlægning af Viborg-Herning landevej, således at den fra egekroen nordvest for Hald sø kommer til at gå omtrent retlinet mod nordøst igennem det sydøstlige hjørne af egeskoven til Viborg-Vejle landevejen, hvorved trafikken Viborg-Herning vil kunne undgå niveauskæringen mellem Viborg-Herning banen og Viborg-Herning vejen ca. 7½ km syd for Viborg. Den ny vej vil tildels komme til at gå over arealer, der er omfattet af den af fredningsnævnet den 27. juli 1939 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø, med visse ændringer stadfæstet ved overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942, og anlægget vil være i strid

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

=====

År 1969, den 16. juni, afsagde Overfredningsnævnet
følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1958/68 vedrørende forlægning af Viborg-Herning
landevej gennem Hald Egeskov samt over arealer fredet ved Over-
fredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 (Ofn. 390/39). I
den af fredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds den 8. december
1967 afsagte kendelse hedder det:

"Nævnet har i denne sag bestået af formanden, dommer Grundtvig, Viborg, som amtsvalgt medlem kommissionsformand Ejner Sigaard, Kjeldbjerg, og som sognevalgt medlem ekspeditionssekretær A. N. Andersen, Hald Ege.

Nævnet har afholdt besigtigelse og møde den 8. november 1967.

Sagens gang har været følgende:

I en af overfredningsnævnet den 10. januar 1949 afsagt kendelse hedder det:

"Ved skrivelse af 30. december 1942 har Viborg stiftamt i medfør af naturfredningslovens § 9 forelagt fredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds et af det i henhold til § 2 i lov nr. 28 af 1. februar 1930 for Viborg amt nedsatte udvalg angående færdselssikring fremsat projekt af 17. december 1942 til forlægning af Viborg-Herning landevej, således at den fra egekroen nordvest for Hald so kommer til at gå omtrent retlinet mod nordøst igennem det sydøstlige hjørne af egeskoven til Viborg-Vejle landevejen, hvorved trafikken Viborg-Herning vil kunne undgå niveauskæringen mellem Viborg-Herning banen og Viborg-Herning vejen ca. 7½ km syd for Viborg. Den ny vej vil tildels komme til at gå over arealer, der er omfattet af den af fredningsnævnet den 27. juli 1939 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer omkring Hald so, med visse ændringer stadfæstet ved overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942, og anlægget vil være i strid med de for de pågældende arealer gældende fredningsbestemmelser.

Overfredningsnævnet er af den opfattelse, at en vejforlægning, hvorved der sydøst-øst for jernbanen tilvejebringes en forbindelse mellem landevejen Viborg-Herning og landevejen Viborg-Vejle er meget påkrævet, og mener ikke, at det af udvalget vedrørende færdselssikring foreslåede projekt vil medføre et så afgørende indgreb i de ved fred-

ningen beskyttede landskabelige skønhedsværdier, at der er tilstrækkelig begrundelse for at henvise vejmyndighederne til at gennemføre det af Danmarks naturfredningsforening foreslåede, langt dyrere projekt.

Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 vil derfor være at ændre, således at forstnævnte projekt kan gennemføres.

Plantning af træer langs vejen, hvor denne føres over åbent, fredet areal, må kun finde sted med fredningsnævnets samtykke."

Af finansielle grunde blev projektet ikke gennemført i en årække.

Landbrugsministeriet har i skrivelse af 3. februar 1965 udtalt:

"I skrivelse af 22. september 1964 har amtsvejvæsenet anmodet om, at fredskovspligten må blive ophævet på matr. nr. 1 fu og 1 gt Hald hovedgaard, Dollerup sogn, hørende til Hald Hovedgård og matr. nr. 1 r sammesteds, tilhørende statsskovvæsenet.

Det fremgår af sagen, at Viborg amtsråd har opnået endeligt tilsagn om tilskud af vejfonden til forlægning af Viborg-Ringkjøbing landevej gennem de omtalte ejendomme.

Landbrugsministeriet har om sagen brevvekslet med statens tilsynsførende med de private skove i Viborg amt og direktoratet for statsskovbruget, der har frarådet ophævelse af fredskovspligten som ansøgt, forinden en undersøgelse af spørgsmålet om en anden linieføring, der under tilbørlig hensyntagen til færdselsmæssige og økonomiske interesser i højere grad tilgodeser de betydelige landskabelige og naturvidenskabelige interesser i området, har fundet sted.

Tilsynet har herved henvist til, at "Danmarks geologiske Undersøgelse" stærkt har understreget områdets videnskabelige betydning, samt til den i fotokopi vedlagte erklæring af 18. november 1964 fra naturfredningsrådet.

Landbrugsministeriet har endelig fra kulturministeriet modtaget den ligeledes i fotokopi vedlagte erklæring af 12. december 1964 fra naturfredningsrådet.

I denne anledning skal landbrugsministeriet, forinden ophævelse af fredskovsplikten nærmere overvejes, henstille til antsvejvæsenet at søge den påtænkte vejføring ændret, idet man herved henviser til et af skovtilsynet fremsat og af naturfredningsrådet i skrivelsen af 18. november 1964 tiltrådt ændringsforslag, som er antydet med grønt på vedlagte kortskitse."

Herpå har Viborg amtsråd den 20. april 1965 udtalt:

"I denne anledning oplyses det, at landevejen ikke kan udføres i overensstemmelse med den på kortskitsen viste grønne linie, idet den ikke opfylder minimumskravene i Ministeriet for offentlige arbejders vejregler med hensyn til kurveradier, idet kurven, der har en radius på ca. 400 m mindst skal være 1000 m, og idet tilslutningsvinklen til hovedvejen, der for den grønne linie er 65° skal være mindst 70° . Af hensyn til en god afvikling af trafikken på landevejen med undgåelse af etableringen af spærrelinier i midterafstribningen bør kurveradius være 2000 m.

Som det fremgår af en vedlagt plantegning vil linierne med 1000 m radius og 2000 m radius passere gennem en eksisterende bebyggelse.

Dertil kommer, at vej længden, der for den grønne linie forøges med 590 m, for linien med 1000 m kurven vil forøges med 860 m. Merudgiften til anlæget beløber sig til ca. 380.000 kr.

Sagen har den 18. f.m. været forelagt for amtsrådets vejudvalg.

Udvalget kan ikke godkende ændringen af landevejens linieføring."

Nationalmuseet har i skrivelse af 21. januar 1966 udtalt:

"I sagens anledning har Nationalmuseet på ny foretaget en be-

sigtgelse af skoven "Hald Ege", idet tidligere besigtigelser på grund af den tætte bevoksning i skoven var ret mangelfulde, og oldtidsminder kunne være undgået museets opmærksomhed. Resultatet af den fornyede besigtigelse blev konstateringen af yderligere 8 smukke gravhøje udover de 3 fredede høje, som tidligere var kendt i den del af skoven, som ligger øst for jernbanen. De tre tidligere kendte og fredlyste høje ligger i skovens sydøstlige hjørne (nr. 145-147 på medfølgende kort), medens de nyfundne høje (nr. 149-156 på medfølgende kort) ligger spredt. De nyfundne høje er alle af en sådan kvalitet, at de falder ind under fredningsbestemmelserne i naturfredningslovens § 2, og en meddelelse herom er tilgået statsskovvæsenet. Udover gravhøjene har den del af "Hald Ege", som ligger øst for jernbanen, betydelige arkæologisk interesse ved at have bevaret spor efter oldtidens landbrug. I skovens sydlige del er synligt et helt system af oldtidsagre i form af lave digevoldinger og terrassekanter (arealet angivet med blå streger på medfølgende kort), ligesom der flere steder i skoven findes gamle nedslidte vejspor (hulveje).

Det vil af ovenstående være klart, at Nationalmuseet må modsætte sig en ophævelse af de fredningsbestemmelser, som gælder for skoven og de deri værende oldtidsminder. En vejføring igennem skoven vil ikke kunne undgå at ødelægge et terræn, som må anses for at være af en ganske usædvanlig antikvarisk interesse."

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 1. marts 1966 udtalt:

"Langt ind i historisk tid har i Jylland store arealer været dækket af naturlig egeskov. Disse egeskovsområder er i tidens løb blevet stærkt formindskede, idet nogle er overgået til agerbrug andre til nåletræsplantager, hvorfor der nu kun er ubetydelige rester tilbage. Den største og tillige bedst kendte af disse er Hald Egeskov,

hvoraf dele i 1909 og 1914 blev opkøbt af staten og fredet som naturmindesmærke.

Allerede i 1863 indledtes med Chr. Vaupells klassiske værk "De danske skove" den videnskabelige aktivitet i Hald Egeskov, og denne aktivitet har alene fra botanisk side givet sig udtryk i afhandlinger i årene 1867, 1872, 1884, 1916, 1920, 1923, 1924, 1932, 1933, 1937, 1938, 1939, 1944 og 1965 (jfr. vedføjede liste). Blandt forfatterne til disse afhandlinger er P.E.Müller med bl.a. "Bidrag til de jyske Heders Naturhistorie", hvori nævnes, at "Egevegetationens muldede jordbund optræder som relikv i Landskaber, i hvilke en ganske anden Humusform, Hedemoren, ellers er den overalt fremherskende." P.E.Müllers skelsættende arbejder, der stadig er af overordentlig stor betydning for jordbundsforskningen, tog deres begyndelse bl.a. i Hald Egeskov, som P.E.Müller fandt så enestående, at dele af den på hans initiativ som ovenfor nævnt blev opkøbt af staten.

Delvis sideløbende med og i fortsættelse af P.E.Müllers studier har blandt andre Bornebusch, Dalgas, Degelius - Gram, Jørgensen og Koie - Carsten Olsen og Oppermann udført undersøgelser i Hald Egeskov. Der kan drages den generelle konklusion af afhandlingerne, at Hald Egeskov er den bedste repræsentant for den oprindelige, på magert istidsland stående type af de jyske egeskove, hvorved den indtager en meget interessant stilling indenfor det nordvesteuropæiske egeskovs-samfund, idet man ikke finder paralleller hertil i vore nabolande.

Hald Egeskov er således af international videnskabelig betydning, hvilket bl.a. har givet sig udslag i svenskeren Degelius afhandling: "Lavfloran i Hald Egeskov (Jylland). Ett bidrag til de danske ekskogaresternas naturhistorie". - Botanisk Tidsskrift bd. 61 h. 1 1965. Degelius påpeger, at Hald Egeskov rummer såvel særdeles mange som særdeles

sjældne lav-arter, samt at forekomsten af disse hænger sammen med de ganske specielle forhold på stedet, idet han gør opmærksom på, at skoven er næsten fri for bebyggelse, at landevej og jernbane kun berører skoven uvæsentligt samt at større fabriksanlæg ikke findes i omegnen.

I sammenhæng med og som følge af disse særegne floristiske forhold har der i Hald Egeskov udviklet sig en særpræget fauna, særlig hvad insektlivet angår, således at der her findes mange sjældne og meget sjældne insekter til dels af reliktkarakter.

Det er af den største videnskabelige interesse at bevare de økologiske forhold på stedet så uberørte som overhovedet muligt, idet selv mindre indgreb kan få uoverskuelige følger ved at ødelægge et enkelt - måske endnu ikke kendt - led i den økologiske balance.

Danmarks Naturfredningsforening tager derfor skarp afstand fra ethvert vejprojekt gennem eller blot berørende Hald Egeskov og kan samtidig anbefale den vest for og helt udenom området foreslåede vejføring."

Skovhistorisk selskab har i skrivelse af 7. marts 1966 udtalt:

"Skal jeg som formand for Skovhistorisk selskab stærkt fremhæve betydningen af, at Hald Egeskov bevares så uberørt som overhovedet muligt af hensyn til de skovhistoriske og botaniske interesser, der knytter sig til skoven.

Beskrivelser af Hald Egeskov er velkendte i den forstlige literatur.

Sidste efterår tilbragte jeg et par dage i Hald Egeskov, og gennemvandrede adskillige bevoksninger, som jeg så på fra et skovhistorisk synspunkt. Min konklusion efter disse vandringer var, at et nøjere studium af de nuværende bevoksninger kan bidrage væsentligt til - ikke alene forståelsen af Hald Egeskovs historie, - men

til forståelsen af skovudviklingen i Midtjylland gennem de sidste 200-300 år.

Jeg så dengang lyst på skovens fremtid ud fra den betragtning, at indgreb som det nu bebudede var udelukket, da Hald Egeskov var sikret både ved skovloven og særligt ved den fredningsdeklaration, der er lyst over store dele af skoven."

Det kongelige danske Videnskabernes selskab har i skrivelse af 2. april 1966 udtalt:

"På et møde i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab den 1. april 1966 er vedlagte henvendelse om sikring af den østlige del af Hald Egeskov blevet forelagt og har fået enstemmig tilslutning.

Som præsident for Videnskabernes Selskab skal jeg indtrængende henstille, at dette stykke skov, som på grund af sin videnskabelige betydning købtes af staten i 1909 og frededes som vegetationshistorisk og kulturhistorisk mindesmærke, må forblive intakt for forskningen."

Naturfredningsrådet har i skrivelse af 13. april 1966 udtalt:

"Når henses til,

at Hald Egeskov er et umisteligt element i den store fredning

af arealerne omkring Hald sø m.v., som gennemførtes ved overfredningsnævnets kendelse af 5/2 1942,

at denne omfattende frednings betydning siden har været stadig stigende ved områdets indlysende centrale stilling i kommende jyske landskabsfredninger,

at fredningens videnskabelige betydning på usædvanlig stærk måde på ny er blevet fremhævet ved de ovennævnte udtalelser, blandt hvilke man ganske særligt må lægge vægt på Videnskabernes selskabs udtalelse, og hvoraf rigsantikvarens erklæring yderligere bringer helt nye kendsgerninger frem, samt

at overfredningsnævnets tillægskendelse af 10/1 1949 nu ligger 17

år tilbage i tiden, og at mange af de nu fremhævede argumenter for absolut fredning har været ukendt for overfredningsnævnet, må det for naturfredningsrådet være indlysende, at sagen nødvendigvis må gores til genstand for ny overvejelse.

Naturfredningsrådet har tidligere ment at kunne foreslå en subsidær vejføring tæt langs østsiden af banelinjen gennem skoven, men efter nationalmuseets fornyede undersøgelser er også denne linje uantagelig.

Fra anden side, distriktsbestyrer J. Alsted ved Det danske Hedeselskab, er det foreslået, at en helt ny vej anlægges vest om egeskoven, udgående omtrent ved Guldborgland Plantage og løbende ind til ringvejen ved Viborg. Det forekommer umiddelbart, at en sådan vejføring må rumme væsentlige trafikale fordele."

Ministeriet for Kulturelle Anliggender har i skrivelse af 26. september 1966 udtalt:

"Spørgsmålet om et indgreb i Hald Egeskov har vakt betydelig opsigt i videnskabelige kredse, idet denne skov udgør et landskabselement af international betydning. Hertil kommer, at Hald Egeskov indgår i en større landskabelig sammenhæng og udgør et led i planerne om, hvad der kan betegnes som en naturpark i denne del af landet.

En henvendelse til nærværende ministerium fra De kgl. danske videnskabernes Selskab, der sammen med erklæringer fra andre institutioner er videresendt hertil gennem naturfredningsrådet, illustrerer denne betydning, og dette materiale har dannet grundlag for nærværende ministeriums besvarelse af landbrugsministeriets henvendelse. Man har i denne forbindelse specielt henvist til, at rigsantikvaren har henledt opmærksomheden på, at gennemførelsen af vejprojektet, efter indføjelser i naturfredningsloven af § 2 om 100 meter zonen omkring jordfaste fortidsminder og efter fundet af hidtil ukendte gravhøje og old-

tidsagre i Hald Egeskov, kræver en fornyet forelæggelse af sagen for fredningsnævnet.

Landbrugsministeriet har herefter i skrivelse af 27. juni 1966 anmodet om, at ministeriet for kulturelle anliggender foranlediger undersøgt, hvorvidt den planlagte vejføring er forenelig med naturfredningsloven, idet man i givet fald er sindet at stille sagen om fredskovspligtens ophævelse i bero.

I denne anledning skal man meddele, at spørgsmålet om gennemførelse af det pågældende vejprojekt efter ministeriet for kulturelle anliggenders opfattelse under hensyn til det i sagen fremkomne materiale skal forelægges fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds i henhold til naturfredningslovens § 2."

Viborg amtsråd har i skrivelse af 12. april 1967 til nævnet forelagt sagen og har tilføjet:

"Det oplyses, at det projekterede vejanlæg vil passere 6 oldtidshøje i en afstand af 5-50 meter."

Amtsrådet har den 31. august 1967 yderligere udtalt:

"I skrivelse af 13. maj d.å. (fredn.j.nr. A-8/1967) har nævnet hertil fremsendt de hoslagt tilbagefølgende bilag med anmodning om en udtalelse om, hvorvidt amtsrådet vil fastholde den tidligere tilladelse af 1949 fra overfredningsnævnet.

I den anledning skal man meddele, at amtsrådets vejudvalg i sit den 17. august d.å. afholdte møde har vedtaget at tilslutte sig den på sagen i fotokopi liggende udtalelse af 20. april 1965 fra amtsvejnspektøren i Viborg til landbrugsministeriet."

På mødet den 8. november 1967 blev fremsat følgende udtalelser:

Ingenior Hoffmann, Amtsvejvæsenet, bemærkede, at den tidligere ved Overfredningsnævnets kendelse af 1949 givne tilladelse til vejforlægningen ikke var blevet udnyttet på grund af økonomiske vanskelighe-

der. Vejdirektoratet havde imidlertid nu bevilget de fornødne midler til projektets gennemførelse. Den af Naturfredningsrådet foreslåede subsidiære vejføring ville næppe blive godkendt af vejdirektoratet på grund af de vejtekniske forhold.

Spørgsmålet om forlægning af vejen gennem Finderup havde ikke tidligere været rejst overfor ham. Dette ville bl.a. medføre en vejforlægning på 9 km i stedet for 2 km og i bedste fald såvel fordyre som forhale sagen.

Antsrådsmedlem Valbjørn udtalte, at vejforlægningen var stærkt påkrævet, og at antsrådet nødigt ville tage ansvaret for yderligere udsættelse heraf.

Repræsentanter for Ravensbjerg sogneråd sluttede sig hertil og fremhævede de nuværende meget dårlige vejforhold.

Professor Bøcher, Naturfredningsrådet, bemærkede, at vejforlægningen var yderst uheldig såvel udfra fredningstekniske og principielle grunde som udfra videnskabelige grunde. Haldområdet havde vundet international berømmelse såvel i skønheds- som naturvidenskabelig henseende. Han pegede endvidere på det uheldige i at sammenblende den gennemgående og den turistmæssige færdsel. Han henstillede, at man rettede henvendelse til ministeriet for offentlige arbejder om at finde en anden løsning på vejforlægningen.

Overinspektør Thorvildsen, Nationalmuseet, henviste til, at de jordfaste fortidsminder var fredede allerede efter loven af 1937, og til at man efter 1949 kendelsen havde fundet flere gravhøje i egeskoven, således at vejen efter det foreliggende projekt ville komme indenfor en afstand af 5-50 meter fra 6 gravhøje. Man havde endvidere påvist spor af dyrkningsvolde og dyrkningsterrasser fra jernalderen og gamle hulveje hovedsagelig indenfor "Vejområdet, hvorfor museet stærkt måtte modsætte sig enhver forandring i dette terræn under henvisning til

den nugældende naturfredningslov § 2.

Vejføringen langs jernbanen (den subsidiære løsning) ville også komme til at berøre nogle gravhøje stærkt.

Dr. phil. Iversen, Videnskabernes selskab, oplyste, at man fra videnskabelig side var stærkt chokerede over muligheden for denne vejforlægning. Man havde ikke været klar over, at kendelsen fra 1949 forelå.

Egeskoven havde meget stor betydning for den videnskabelige forskning, især jordbundsforskningen.

Direktør Sune Ebbesen udtalte, at Danmarks Naturfredningsforening stærkt støttede modstanden mod forlægningen.

Kendelsen fra 1949 måtte være bortfaldet, da den efter det nu oplyste måtte være afsagt efter forkerte forudsætninger.

Der var her tale om et fredningsområde af højeste karakter, og man måtte, inden der toges endelig stilling til sagen, undersøge enhver mulighed for en anden vejføring.

Statsskovrider Hviid udtalte, at der endnu ikke var givet tilladelse til vejføringen fra skovmyndighedernes side.

Dr. Syrach Larsen, Skovhistorisk selskab, udtalte, at der her var tale om det stolteste minde om den jyske egeskov. Skoven ville lide stor skade ved vejføringen, idet hullet gennem skoven ville give lettere adgang for storme.

Egeskoven var af særlig videnskabelig interesse, idet man her havde en vekslen mellem 2 forskellige egearter.

Efter sket votering skal nævnet udtale:

Ved bedømmelsen lægges til grund, at de nuværende vejforhold igennem Hald Ege er meget uheldige.

Det må antages - overensstemmende med det i skrivelse af 13. april 1966 fra Ministeriet for kulturelle anliggender anførte - at

lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 § 2 finder anvendelse, selv om amtsrådet før lovens ikrafttræden har opnået tilladelse fra Overfredningsnævnet til at gennemføre vejforlægningen. Det bemærkes herved, at Viborg amtsråd ej heller har påberåbt sig tilladelsen i så henseende.

Derimod anser fredningsnævnet sig ikke beføjet til at tilsidesætte Overfredningsnævnets kendelse ud fra andre synspunkter.

Sagen vil herefter være at afgøre efter § 2.

Nævnets flertal finder, at den eneste praktiske mulighed for vejforlægningen er den af Viborg amtsråd ønskede, og at en yderligere udsættelse ikke bør ske. Selv om vægtige videnskabelige hensyn taler herimod, vil flertallet af trafikale grunde herefter give tilladelse til den ønskede vejforlægning.

D i s s e n s .

En af de voterende anser det ikke for helt udelukket, at der kan skabes en anden vejforlægning, der i højere grad tager hensyn til de eksisterende fortidsminder. Dette medlem vil derfor under hensyn til disses store videnskabelige værdi nægte tilladelse til den ønskede vejforlægning.

Der vil være at give kendelse efter flertallet."

Konklusionen er sålydende:

"I medfør af naturfredningslovens § 2 meddeler fredningsnævnet tilladelse til den af Viborg amtsråd ønskede vejforlægning af Viborg-Herning landevej gennem Hald-Egeskov."

Denne kendelse er indanket for Overfredningsnævnet af Danmarks Naturfredningsforening og Nationalmuseet med påstand om, at tilladelse til den omhandlede vejforlægning nægtes.

Overfredningsnævnet har afholdt besigtigelse og møde i sagen den 3. maj 1968, hvori deltog repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, Nationalmuseet, landbrugsministeriet, Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, Skovhistorisk selskab, Direktoratet for statsskovvæsenet, Naturfredningsrådet, Vejdirektoratet, Viborg amtsråd, Ravensbjerg sogneråd og andre interesserede. Man besøgtigede herunder den af fredningsnævnet godkendte vejføring gennem skoven - projekt I -, det tidligere under sagen fremsatte forslag om en forlægning langs banen - projekt II - samt et af Danmarks Naturfredningsforening subsidiært fremsat nyt forslag om en lidt sydøstligere placering af projekt I - kaldet projekt III.

Under forhandlingerne blev de til den fredede egeskov knyttede videnskabelige interesser belyst fra forskellig side, og der var blandt de tilstedeværende repræsentanter for videnskaben enighed om, at projekt I ville være ødelæggende for de videnskabelige interesser i området, at en vejforlægning helt udenom området, vest om Hald by, måtte anses for at være den bedste løsning, samt at projekt II langs banen måtte foretrækkes fremfor projekt III, der i hvert fald kun kunne accepteres, hvis det blev udført med en lav beliggenhed. Nationalmuseets repræsentant fastholdt dog museets protest også imod projekt II. Landbrugsministeriets repræsentant bemærkede, at ministeriet ganske vist ikke havde givet tilladelse til en ophævelse af fredskovpligten, men at ministeriet gerne så et kompromis i sagen, helst gennemførelse af projekt II.

Amtsrådet, der lagde stor vægt på en snarlig løsning af

det påtrængende trafikproblem, nedlagde påstand om stadfæstelse af nævnets afgørelse, men ville være villig til at undersøge mulighederne for en sydøstligere placering af vejforlægningen langs skovbrynet - projekt III -, hvis gennemførlighed antagelig alene var afhængig af jordbundsforholdene på stedet. Projekt II langs banen måtte amtsrådet - og med dette sognerådet - derimod modsætte sig af tekniske og tidsmæssige årsager, ligesom denne vejføring ville være til gæne for byudviklingen ved Hald Ege.

Overfredningsnævnet er med fredningsnævnet enig i, at den i naturfredningsloven af 16. juni 1961 § 2 indeholdte regel om en 100 m-zone omkring jordfaste fortidsminder er anvendelig i det foreliggende tilfælde, således at gennemførelse af det tidligere godkendte projekt er betinget af tilladelse fra fredningsmyndighederne. Overfredningsnævnet finder endvidere, at der ikke kan ses bort fra de til den omgivende egeskov knyttede videnskabelige interesser, hvilket moment ikke har været inddraget under Overfredningsnævnets behandling af sagen i 1949.

Under hensyn til den usædvanlige betydning, der ifølge de i sagen nu foreliggende oplysninger fra videnskabelig side tillægges netop denne skov og de her værende fortidsminder, ikke mindst for den fortsatte forsknings gennemførelse, finder Overfredningsnævnet ikke at kunne godkende den af amtsrådet ønskede vejføring, som uundgåelig vil ødelægge en del af det værdifulde interesseområde.

Overfredningsnævnet er imidlertid med amtsrådet enig i, at en vejforlægning er yderst påtrængende, hvorfor en forlægning vest om Hald by må lades ude af betragtning. Man har derfor i skrivelse af 9. maj 1968 bedt amtsrådet om at fremkomme med oplysninger om mulighederne for gennemførelse af de 2 andre forslag, projekt II og III, sidstnævnte dog med den lavest mulige beliggen-

hed.

Efter foretagelse af fornødne jordbundsundersøgelser har amtsvejinspektoratet med skrivelse af 17. september 1968 fremsendt forslag til et projekt III, hvor vejforlægningen med en lav beliggenhed er placeret så sydligt, at udmundingen i hovedvej A 13 er beliggende 225 m sydligere end ved projekt I. Ved denne vejføring vil hverken den Statsskovvæsenet tilhørende skov - matr. nr. 1 r, Hald hovedgård, Dollerup sogn, - eller den tilstødende skovbræmme af botanisk og arkæologisk interesse på matr. nr. 1 fu og 1 gt, smst., tilhørende Hald hovedgård, blive berørt. Endvidere er nærmeste oldtidshøj beliggende i en afstand af ca. 70 m fra vejen.

Såvel amtsrådet som Ravnsbjerg sogneråd er gået ind for denne sydligere vejføring, hvorimod projekt II af flere årsager angives at være en væsentlig ringere løsning. Da det af amtsvejvæsenet nu forelagte projekt efter Overfredningsnævnets opfattelse i betydelig grad tager hensyn til de til området knyttede videnskabelige interesser, har Overfredningsnævnet besluttet at godkende denne vejføring. Det er dog herved en forudsætning, at der under arbejdets udførelse i mindst muligt omfang sker beslaglæggelse af de tilgrænsende, videnskabeligt interessante arealer, samt at der inden påbegyndelsen optages forhandling med Overfredningsnævnet med henblik på at undgå eller begrænse forstyrrende indgreb i de værdifulde områder.

Det bemærkes, at den af Overfredningsnævnet således truffene afgørelse dels indeholder en i medfør af naturfredningslovens § 2 meddelt tilladelse, dels en dispensation fra den af Overfredningsnævnet den 5. februar 1942 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer ved Hald so for så vidt angår vejens anlæg over de ved denne kendelse fredede arealer.

I konsekvens heraf bortfalder Overfredningsnævnets til-
lægskendelse af 10. januar 1949.

Et kort, nr. VI 126 , over den tilladte vejføring er
vedhæftet nærværende kendelse.

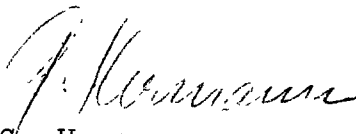
T h i b e s t e m m e s :

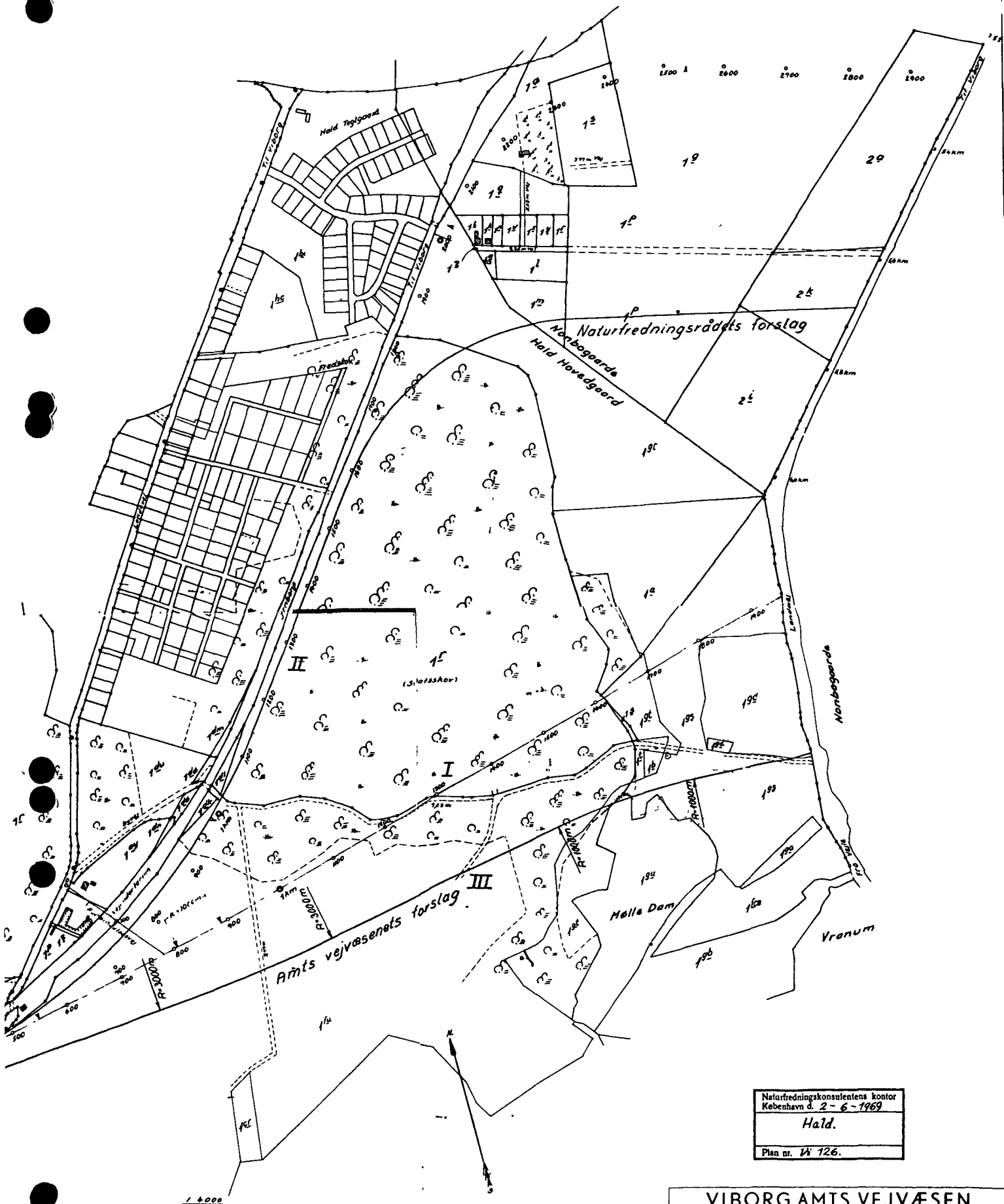
Den af fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds den
8. december 1967 afsagte kendelse angående forlægning af Viborg-
Herning landevej igennem Hald Egeskov, ændres i overensstemmelse
med ovenstående.

Den af Overfredningsnævnet den 5. februar 1942 afsagte
kendelse i sag nr. 390/1939 vedrørende fredning af arealer ved
Hald so skal ikke være til hinder for gennemførelse af den ved
nærværende kendelse godkendte vejforlægning syd om Hald Egeskov.

Den af Overfredningsnævnet i sidstnævnte sag afsagte til-
lægskendelse af 10. januar 1949 ophæves.

Udskriftens rigtighed
bekræftes

G. Hermann.

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 2 - 6 - 1969
Hald.
Plan nr. W 126.

VIBORG AMTS VEJVÆSEN			
Landevej nr. 25 Viborg-Ringkøbing Regulering og forlægnings ved Hald Ege			
Plan nr.	oversigts.	Mål. 1:4000	
Projekteret	Røn	Rettel:	

9/11-1971

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1971, den 9. november, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen 390/39 vedrørende fredning af matr. nr. 14 d, 15 m Lysgård by og sogn ved sydspidsen af Hald sø (tidligere dele af 14 c og 15 e ibd.).

I den af fredningsnævnet for Viborg amts sydlige fredningskreds den 12. august 1970 afsagte kendelse hedder det:

sm/

"Overfredningsnævnet har i skrivelse af 16. juli 1969 (390/39) til landsretssagfører Bjarne Johnsen, Viborg, udtalt:

"1. Den pågældende ejendom er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942, således at området skal bevares i sin nuværende tilstand. Det må således bl.a. ikke bebygges, hverken varigt eller midlertidigt, beplantes eller opdyrkes, og der må ikke anbringes lysmaster, reklamemaster, telefonpæle eller lignende eller i det hele anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for udsynet eller skæmmende.

I 1962 anmodede Danmarks Naturfredningsforening politimesteren i Viborg om at rejse politisag, idet foreningen i en skrivelse af 29. august 1962 bemærkede, at det forelå oplyst, at ejendommen i et vist omfang benyttedes som campingplads, jfr. vedlagte fotokopi af den fotokopi, der ligger i Overfredningsnævnets sag.

Allerede i maj 1962 havde foreningen rettet henvendelse til fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds med anmodning til nævnet om at foretage skridt til at bringe forholdet til ophør, om nødvendigt ved at indlede politisag. Fredningsnævnet fremsendte efter afholdt besigtigelse sagen til Overfredningsnævnet den 1. november 1962 med en fremkommet ansøgning fra gårdejer Olaf Pedersen om dispensation til indretning af campingplads på dele af matr. numrene 14 c og 15 e Lysgård by og sogn. Fredningsnævnets votering i sagen var sålydende:

"Da teltslagning og campering i det omfang, som er forudsat i ansøgningen, i længden må ventes at medføre forandringer i arelets naturtilstand, vil det formentlig være uheldigt at imødekomme ansøgeren i denne henseende. Imidlertid er der efter nævnets opfattelse utvivlsomt trang til at åbne arealet for almenheden til ophold og badning, hvortil det fra gammel tid har været

benyttet også af den stedlige befolkning. Med denne mulighed for øje vil der også være behov for en kiosk-og toiletbygning på arealet, og en sådan vil efter nævnets skøn kunne placeres på det foreslåede eller et andet sted og udformes på en sådan måde, at den ikke bliver iøjnefaldende eller skæmmende.

En sådan brug af arealet må også forudsætte, at i hvert fald en del af dette nærmest den offentlige vej kan benyttes til parkering, da den nærmeste parkeringsplads (på Ravnsbjerg) allerede er utilstrækkelig.

Såfremt Overfredningsnævnet måtte afslå at imødekomme det ansøgte, vil man derfor sætte pris på en tilkendegivelse om, hvorvidt de til opførelse af en kiosk-og toiletbygning og indretning af parkering på arealet fornødne dispensationer fra fredningsbestemmelserne kan forventes meddelt, idet nævnet i så fald vil være sindet at rejse sag om udvidelse af servitutbestemmelserne med henblik på at give almenheden adgang til arealet - mod en yderligere erstatning i den anledning.

Herunder vil også ordlyden af de gældende fredningsbestemmelser kunne ændres, så at teltslagning, campering o.l. udtrykkelig udelukkes."

Samtidig oplyste nævnet, at politimesteren havde stillet politisagen i bero på Overfredningsnævnets afgørelse.

Overfredningsnævnet besigtigede området den 5. juli 1963 og forhandlede med bl.a. Deres klient og overretssagfører Ejstrup.

Overfredningsnævnet meddelte herefter i skrivelse af 31. december 1963 ejeren, at etablering af campingplads på de fredede arealer ikke er foreneligt med fredningskendelsens bestemmelser, og at man ikke kunne imødekomme det ansøgte. Samtidig udtalte Overfredningsnævnet følgende over for fredningsnævnet:

"Fredningsnævnet har i ovennævnte skrivelse anført, at der utvivlsomt må antages at eksistere et behov for på det pågældende sted at åbne et areal for almenheden til ophold og badning, og fredningsnævnet har derfor, såfremt Overfredningsnævnet måtte afslå det fremsatte andragende om indretning af en campingplads, udbedt sig en tilkendegivelse fra Overfredningsnævnet om, hvorvidt der i forbindelse med en eventuel åbning af et areal for offentligheden vil kunne forventes meddelt de fornødne dispensationer fra fredningsbestemmelserne med henblik på opførelse af en kiosk-og toiletbygning samt indretning af parkeringsplads indenfor det fredede.

Det bemærkes, at Fredningsplanudvalget for Ålborg og Viborg amter i en over sagen indhentet udtalelse har kunnet tiltræde, at størstedelen af den del af matr. nr. numrene 14 c og 15 e, som ifølge andragendet agtedes anvendt til campingplads, gennem udvidede fredningsbestemmelser åbnes for almenheden til ophold og badning, samt at en mindre toiletbygning anbringes sløret på arealet.

I denne anledning skal man meddele, at Overfredningsnævnet, såfremt der måtte blive forelagt dette en kendelse, som i rimeligt omfang imødekommer behovet for på det pågældende sted at åbne et areal for almenheden til ophold og badning, vil være sindet at stadfæste en sådan kendelse.

Det tilføjes, at Overfredningsnævnet i forbindelse med åbningen kan tiltræde, at der på arealet anbringes en mindre toiletbygning, hvorimod man ikke finder at kunne godkende, at der indenfor det fredede anlægges en parkeringsplads. I forbindelse med spørgsmålet om opførelse af en toiletbygning henleder man opmærksomheden på den hoslagt tilbagefølgende erklæring af 25. oktober

1962 fra amtslægen i Viborg."

Gårdejer Pedersen fik tilsendt en genpart af skrivelsen til fredningsnævnet, men de to skrivelser af 23. december 1963 ses ikke at være tilsendt overretssagfører Ejstrup. Denne blev imidlertid gennem gårdejer Pedersen gjort bekendt med begge skrivelser, hvilket ses af skrivelse fra overretssagføreren af 30. januar 1964 (j.nr. 12020), hvori bl.a. protesteredes mod udvidelse af fredningen samt spørges, om udtrykket "campingplads" også dækker det forhold at en tilfældig besøgende, der har telt med, rejser et sådan telt for en kortere tid, f. eks. en eftermiddag el. lign.

Den 13. februar 1964 svarede Overfredningsnævnet således:

"I anledning af Deres skrivelse af 30. januar 1964 - j.nr. 12.020 - vedrørende fredningsbestemmelserne på den Deres klient gårdejer Olaf Johs. Pedersen tilhørende ejendom matr. nr. 14 c og 15 e Lysgård by og sogn, skal man meddele, at spørgsmålet om en udvidelse af fredningsbestemmelserne om Hald sø, således at det omhandlede areal åbnes for offentligheden til ophold og badning, er taget op af fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds og vil blive afgjort ved en kendelse afsagt af dette. En eventuel kendelse vil indeholde bestemmelser om erstatningsydelse m.v., og en sådan kendelse kan iøvrigt indannes for Overfredningsnævnet på sædvanlig måde.

Når spørgsmålet har været forelagt Overfredningsnævnet, forinden fredningsnævnet har taget sagen op til endelig behandling, skyldes det, at en udvidelse af fredningsbestemmelserne som ovenfor anført, vil medføre, at der skal dispenseres fra Overfredningsnævnets kendelser af 5. februar og 12. maj 1942, og en sådan dispensation kan alene Overfredningsnævnet give.

For så vidt angår spørgsmålet om fortolkningen af udtrykket "campingplads" i Overfredningsnævnets skrivelse af 23. december 1963 skal man meddele, at Overfredningsnævnet ikke finder at kunne give en almindelig udtalelse om, hvornår forbudet mod camping m.v. kan anses overtrådt eller ikke, men at dette spørgsmål må afgøres i de enkelte tilfælde og af de påtaleberettigede efter kendelsen, eventuelt med anke til Overfredningsnævnet, og vil endelig henhøre under domstolene.

Man skal dog bemærke, at Overfredningsnævnet, for sit vedkommende ikke mener, at det af Dem skitserede eksempel falder ind under forbudet."

I juni 1964 fremkom til Overfredningsnævnet en ny ansøgning fra gårdejer Pedersen, behandlet af fredningsnævnet den 3. juni 1964, jfr. vedlagte udskrift. Andragendet indeholdes i en skrivelse fra overretssagfører Ejstrup af 28. februar 1964 (j.nr. 12020).

Overfredningsnævnet afholdt i denne anledning en ny besigtigelse den 3. juli 1964 og forhandlede påny med gårdejer Pedersen og overretssagfører Ejstrup. Det fremgår af Overfredningsnævnets referat, at ejeren ikke alene ønskede at opføre kiosk og tør-toilet, men tillige at benytte græsmarken mellem vejen og søen til en-dagsturisters henstillen af motorkøretøjer med telte og læskærme. Sagen udsattes herefter på undersøgelser, som skulle foretages af fredningsplanudvalget for Viborg amt med henblik på, om der måtte være andre steder, hvor der var mulighed for indretning af en parkeringsplads.

I november 1965 henvendte gårdejer Pedersen sig til fredningsnævnets formand og beklagede, at Overfredningsnævnet endnu ikke havde taget stilling til andragendet fra 1964. Overfrednings-

nævnet meddelte herefter den 13. december 1965 gårdejer Pedersen, at man havde anmodet fredningsplanudvalget om at foretage det videre til sagens løsning, men at man endnu ikke havde modtaget underretning om, hvad der var passeret. Endvidere meddelte man gårdejeren at man samtidig havde underrettet fredningsplanudvalget om hans henvendelse.

Man gik herved ud fra, at gårdejer Pedersen efter de gentagne forhandlinger var klar over, at parkering ikke kunne tillades, eller i al fald kun kunne ventes tilladt, hvis enhver anden løsning af parkeringsforholdene måtte opgives.

I al fald i 1966 var der kontakt mellem fredningsplanudvalget og gårdejer Pedersen, idet planudvalget på Overfredningsnævnets foranledning rettede henvendelse til gårdejer Pedersen med henblik på køb af arealet for at få dette åbnet for ophold og badning. Overretssagfører Ejstrup meddelte den 26. juli 1966 (12020) udvalget, at hans klient ikke ønskede at afhænde nogen del af arealet, men at han ubetinget var villig til at forhandle med udvalget om beskaffenheden af de foranstaltninger, han ønskede at lade foretage.

Den 21. august 1967 meddelte planudvalget Overfredningsnævnet, at det ikke var lykkedes ved køb at få løst spørgsmålet om parkering, ophold og badning, idet man fastholdt, at det areal, der tilhører gårdejer Pedersen, ikke bør benyttes til campering eller parkering. Samtidig oplyste udvalget, at Ravnsbjerg sogneråd, såfremt fredningsmyndighederne skaffede areal til ophold og badning, ville vende tilbage til sagen med henblik på eventuel ekspropriation af areal til parkeringsplads.

Den 13. september 1967 udtalte Overfredningsnævnet endelig, at det fortsat var af den opfattelse, at der bør skaffes adgang til ophold og badning ved sydenden af søen, og at man var villig til at

ændre fredningskendelsen i overensstemmelse hermed. Herved ville tilvejebringes mulighed for sognerådet for at gå videre med sagen som anført. Sluttelig udtaltes, at man ville sætte pris på, om fredningsplanudvalget ville være villig til at gå videre med sagen på dette grundlag med henblik på over for fredningsnævnet for Viborg amtsrådskreds at rejse spørgsmålet om ændring af kendelsen som anført.

2. Som det fremgår af foranstående, har sagen, således som det også ses af Deres skrivelse, haft en lang og trang gang, og Overfredningsnævnet burde muligt i 1964 i anledning af den fornyede ansøgning påny have præciseret sin stilling som den fremgik af afslaget i 1963. Man må imidlertid heroverfor fastholde, at dette ikke berettiger gårdejer Pedersen til at anvende arealet i strid med fredningsbestemmelserne, ligesom man må fastholde, at han for år tilbage er gjort bekendt med, at kendelsen efter Overfredningsnævnets opfattelse hindrer benyttelse af arealet såvel til camping- som til parkeringsplads. Man må på denne baggrund have lov til at hævde, at en væsentlig del af vanskelighederne skyldes, at gårdejer Pedersen har ønsket på den ene side at beholde arealet, men på den anden side at benytte det på en måde, som forudsætter en ændring i kendelsen."

I skrivelse af 24. juli 1969 udbad fredningsnævnet sig en erklæring fra planudvalget og Danmarks Naturfredningsforening.

I skrivelse af 3. september 1969 svarede Danmarks Naturfredningsforening: "..... skal foreningen hermed anmode nævnet om at supplere den af Overfredningsnævnet den 5. februar 1942 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer omkring Hald sø med følgende bestemmelser:

Offentligheden skal have adgang for færdsel til fods og

ophold på de Olaf Pedersen tilhørende arealer ved sydenden af Hald sø omfattende dele af matr. nr. 14 c og 15 e Lysgård by og sogn.

Badning i søen skal være tilladt offentligheden.

....."

I skrivelse af 12. september 1969 udtalte landsretssagfører Johnsen:

"..... Jeg kan herefter meddele, at min klient ikke er interesseret i, at arealet alene åbnes for ophold og badning, og at han ikke under den forudsætning vil opføre nogen toiletbygning"

Det bemærkes, at et berammet møde i december 1969 måtte aflyses på grund af snestorm.

Nævnet har beset arealet og forhandlet med de interesserede parter på et møde den 27. maj 1970.

På dette møde udtalte landsretssagfører Johnsen: "-..... protesterede mod at arealet åbnes, navnlig under hensyn til at hans mandant ikke kan være tjent med at skulle holde arealet renholdt uden vederlag, hvorhos der ikke er fornødne sanitære muligheder eller parkeringspladser. Landsretssagfører Johnsen forbeholder sig at kræve erstatning og godtgørelse for advokatbistand. Han var enig i, at spørgsmålet om arealets anvendelse som campingplads henhører under Overfredningsnævnet, hvis afgørelse man respekterer. Han krævede, at der - under forudsætning af rejsningsskrivelsens påstand gives medhold - tillægges hans mandant et årligt vederlag for arealets renholdelse."

Planudvalget var repræsenteret ved sin tekniske sekretær, der oplyste: "at planudvalget har en konto, over hvilken der eventuelt kan hæves til udgifter til arealets renholdelse."

Sekretæren havde ikke forslag til vilkårenes ændring.

Danmarks Naturfredningsforening henholdt sig til den fremlagte begæring.

Nævnet skal udtale:

Det fremgår af det oplyste, at ejeren Olaf Pedersen intet har imod, at omegnens beboere, herunder børn, som tidligere fra parcellen kan bade i søen.

Ved sagens afgørelse lægger nævnet vægt på, at parkeringsproblemet ved offentlig adgang, er uløst, ligesom det er ganske usikkert, om de fornødne sanitære faciliteter kan etableres.

Nævnet må derfor nu - i modsætning til tidligere - nære afgørende betænkelighed ved at fremme det foreliggende forslag til offentlig adgang.

Under hensyn til gældende praksis findes der ikke at kunne tilkendes noget særligt advokatsalær.

k o n k l u s i o n e n e r s å l y d e n d e:

Den af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte begæring om offentlig adgang til matr. nr. 14 d og 15 m Lysgård by og sogn kan ikke tages til følge."

Sagen er indbragt for Overfredningsnævnet af såvel Danmarks Naturfredningsforening som fredningsplanudvalget for Viborg amt med påstand om, at den af foreningen overfor fredningsnævnet fremsatte begæring tages til følge. Naturfredningsforeningen henviser hermed til det i fredningsnævnets kendelse side 3 refererede om Overfredningsnævnets stillingtagen i skrivelse af 23.12.1963, medens fredningsplanudvalget anfører, at det vil gøre et nyt forsøg på at få parkeringsproblemet og de sanitære forhold løst.

Overfredningsnævnet har herefter den 1. juli 1971 afholdt besigtigelse og forhandlet med ejeren og dennes advokat samt med repræsentanter for de ankende og Viborg kommune og fredningsnævnet. Gårdejer Pedersen var fortsat ikke villig til at afstå sit areal til det offentlige. Udover de af nærværende sag omfattede arealer beså man et nærliggende højere beliggende areal på samme side af vejen tilhørende gårdejer Martin Nielsen, som ligeledes var tilstede. Fredningsplanudvalgets repræsentanter fandt dette areal egnet til opholdsareal og parkeringsplads, således at stiforbindelse kunne etableres ned til gårdejer Olaf Pedersens areal ved dettes åbning for almenhedens benyttelse efter påstanden. Det oplystes dog samtidig, at udvalgets forhåndsforhandlinger med gårdejer Nielsen ikke havde ført til enighed med denne om arealets afståelse, vejadgang m.v.

Overfredningsnævnet er som refereret foran enig i, at de af denne sag omfattede arealer egner sig til offentligt ophold, medens man ikke finder, at camping eller parkering bør ske, hvorfor en åbning ved fredning bør afvente en ordning af parkeringsforholdene. Omend der af fredningsplanudvalget er peget på en løsning gennem udvidelse af fredningssagen til at omfatte dele af gårdejer Martin Nielsens ejendom, har Overfredningsnævnet

imidlertid på det foreliggende grundlag, hvor der alene er ført visse forhandlinger mellem ejeren og fredningsplanudvalget, ikke ment at kunne binde sig til en løsning ved ekspropriation på denne ejendom. Under disse omstændigheder har man fundet det rigtigst at stadfæste fredningsnævnets kendelse.

T h i b e s t e m m e s:

Den af fredningsnævnet for Viborg amts sydlige fredningskreds den 12. august 1970 afsagte kendelse stadfæstes.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

E. Jensen
E. Jensen

FREDNINGSNÆTNET
Viborg Amtssydlige fredningsnæde
Ad: Landbogkassen
Bælledvej 1, 8800 Viborg

REG. NR. 696

Fredn.J.nr. J - 36/1974

T i l l æ g s k e n d e l s e

afsagt den 25. oktober 1974

vedrørende ejendommen matr.nr. 16 1 Lysgaard

by og sogn

i sagen ang. fredning af arealer omkring Hald sø.

Ved kendelse afsagt den 27. juli 1939 af fredningsnævnet for Viborg amtsrådsreds blev der - jfr. kendelsen side 27 - pålagt matr.nr.

16 1 Lysgaard by og sogn følgende servitut:

" Ejendommen maa kun bebygges med et eenetages Hus med fladt Tag og lav Kælder, saaledes som vist paa en forevist Skitse, og saaledes at Opførelsen sker, uden at Terrænet afgraves, at Huset placeres saaledes, at det ikke skæmmes Udsigten mod Terrænet fra Nord og Nordvest, navnlig fra Ravnsbjerg Bakker, og at der sker en passende Beplantning omkring Huset, saaledes at dette i saa høj Grad som muligt falder sammen med Omgivelserne. "

Denne bestemmelse stadfæstedes ved kendelse afsagt af overfredningsnævnet den 5. februar 1942.

Ejendommens nuværende ejer, overkonstabel Hans Jørgen Nielsen, Viborg, har anmodet om tilladelse til at foretage en tilbygning til det eksisterende hus som nærmere angivet på en til fredningsnævnet fremsendt plan, og efter bemyndigelse fra overfredningsnævnet giver fredningsnævnet herved tilladelse til den ønskede tilbygning, idet der herved er taget hensyn til, at udsigten til huset fra de centrale dele af det fredede område er afskåret af den eksisterende høje beplantning på og omkring ejendommen. Det er en betingelse for denne tilladelse, at den

eksisterende beplantning på ejendommen bevares og vedligeholdes i det omfang, det efter fredningsnævnets skøn er nødvendigt til fortsat sikring af husets afskærmede beliggenhed.

T h i b e s t e m m e s:

Den af overfredningsnævnet den 5. februar 1942 afsagte kendelse med hensyn til bebyggelsen på matr.nr. 16 1 Lysgaard by og sogn skal ikke være til hinder for foretagelse af en tilbygning til ejendommen i overensstemmelse med en hos fredningsnævnet beroende skitse.

Rørdam

Udskriftens rigtighed bekræftes:

File

5/11-76

U D S K R I F T

AF

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

- - - - -

År 1976, den 5. november afsagde overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 i sagen nr. 390/39 vedrørende fredning af Hald'søes omgivelser.

Ved ovennævnte kendelse blev bl.a. ejendommen, matr. nr. 1 b, Hald Hovedgaard fredet mod enhver form for bebyggelse, beplantning m.m., der kan virke forstyrrende for udsynet eller skæmmende. Ejendommen har nu matr. nr. 1 fu, smst.

Viborg byråd har i foråret 1975 ansøgt om dispensation fra fredningen til at indrette en sportsplads på ovennævnte ejendom mellem omfartsvejen (landevej nr. 25) ved Hald Ege og den nedlagte Viborg-Herning jernbane, der her danner fredningsgrænse. Den ønskede sportsplads var alternativt foreslået anlagt uden for de fredede arealer, men på arealer, der dels lå længere væk fra Hald Ege-skolen end den foretrukne placering mellem banen og omfartsvejen, og dels med en angivelig ringere udnyttelsesmulighed.

Overfredningsnævnet besluttede den 27. november 1975 at gå ind for anlæg af sportsplads på de fredede arealer, men anmodede byrådet om en udtalelse vedrørende muligheden for udarbejdelse af et projekt, hvortil der dels kun medgik ca. halvdelen af det ønskede arealforbrug, og dels afgrænset mod syd således, at et 30 m bredt beplantningsbælte langs sportspladsens sydlige afgrænsning blev trukket således tilbage, at også et areal nord for omfartsvejen bevaredes i uændret stand, således at man fastholder

en større del af udsigten fra omfartsvejen til skovbrynet nord for omfartsvejen.

Med skrivelse af 6. januar 1976 fremsendte byrådet en skitse 1:500 visende et reduceret projekt, som overfredningsnævnet ved skrivelse af 22. januar 1976 til Viborg byråd på sit møde den 15. januar 1976 besluttede at tillade, idet man henledte opmærksomheden på, at der ikke senere kan forventes tilladelse til bebyggelse eller belysning af sportspladsen, samt at anlægget kan forlanges fjernet efter fredningsmyndighedernes krav, såfremt skolens brug af anlægget ophører.

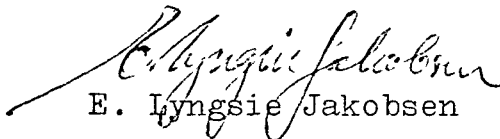
Efter senere aftale med Viborg byråd, Viborg statsskovdistrikt ved skovrider Grausholdt og fredningsplanudvalget for Viborg amt er beplantningsbæltets bredde ændret til 25 m og bredden af markarealet nord for Herningvejen, som skulle bevares i uændret stand, sat til en fast bredde af 35 m regnet fra vejarealets nordlige skel.

Et kort nr. 390/39 visende beliggenheden af det 25 m brede beplantningsbælte, grænsen for idrætsanlægget samt det 35 m brede markareal mellem idrætsanlægget og vejarealet er vedhæftet nærværende tillægskendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 skal ikke være til hinder for anlæg af et idrætsanlæg på matr. nr. 1 fu, Hald Hovedgaard således som anført ovenfor.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

E. Lyngsø Jakobsen

NATURFREDNINGSNÆVNET

for Viborg amts sydlige fredningskreds

ADR. »LANDROGÅRDEN«, FÆLLEDEVEJ 1

TLF. (06) »62 12 28

Kontortid 9-12, lørdag lukket

REG. NR. 696

8800 VIBORG, den 3. maj 1983

Fredn.J.nr. J - 14/1983

I skrivelse af 24. marts 1983 har De ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til opførelse af en carport på ca. 31,5 m² på ejendommen matr.nr. 16 1 Lysgaard by og sogn.

Ansøgningen har været forelagt for Viborg amtskommunes fredningskontor, som den 19. april 1983 har afgivet følgende udtalelse:

" Matr.nr. 16 1 Lysgaard by og sogn er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 vedrørende fredning af Hald Sø's omgivelser. Ejendommen er ifølge fredningsnævnets kendelse af 27. juli 1939 pålagt følgende servitut:

" Ejendommen må kun bebygges med et eenetages Hus med fladt Tag og lav Kælder, saaledes som vist paa en forevist Skitse, og saaledes at Opførelsen sker, uden at Terrænet afgraves, at Huset placeres saaledes, at det ikke skæmmes Udsigten mod Terrænet fra Nord og Nordvest, navnlig fra Ravnsbjerg Bakker, og at der sker en passende Beplantning omkring Huset, saaledes at dette i saa høj Grad som muligt falder sammen med Omgivelserne."

Ved tillægskendelse afsagt den 25. oktober 1974 (Fredn.J.nr.J-36/1974) blev der givet tilladelse til at foretage en tilbygning til ejendommen på ca. 80 m² på ejendommens nordside:

Ved besigtigelse på ejendommen den 2. december 1982 konstateredes, at denne tilladelse ikke var blevet udnyttet.

Da der nu søges om en carport på ca. 31,5 m² og beplantningsforholdene synes at være uændrede i forhold til den tidligere tilladelse, ses der ikke herfra at være betænkeligheder, når det tidligere vilkår for bibeholdelse af beplantningen fastholdes. "

I anledning af denne udtalelse har De den 5. maj 1983 meddelt fredningsnævnet, at De frafalder tilladelsen til tilbygningen på 80 m².

Herefter finder fredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 34 at kunne give tilladelse til den ønskede carport, idet nævnet præsicerer, at det tidligere stillede beplantningsvilkår stadig gælder.

Der er herved alene taget stilling til, om tilladelse kan gives efter bestemmelserne i naturfredningsloven, og der må tillige indhentes tilladelse fra bygningsmyndighederne og eventuelt andre myndigheder.

Opmærksomheden henledes på, at tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, medmindre den opretholdes

af klagemyndigheden.

Kopi af denne skrivelse er sendt til

Ingemann Jensen, V.H.Strandvej 23, Lihme pr. 7862 Brodal,

Carl Langvad, Herningvej 5, 8800 Viborg,

Viborg amtskommunes fredningskontor og plankontor, j.nr.8-70-52-4-791-2-8,

Viborg kommune og kommunens vurderingsråd, kommunekontoret, 8800 Viborg,

Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg Runddel 1, 2000 Kbhvn.F.,

Fredningsstyrelsen, Amaliegade 13, 1256 København K.

Modtaget i fredningsstyrelsen

MAJ
- 4 APR. 1983

Rørdam

Anette Andersen,

Bisballevej 50, Dollerup,

8800 Viborg

NATURFREDNINGSNÆVNET

for Viborg amts sydlige fredningskreds

ADR. BLANDBOGÅRDEN, FÆLLEDVEJ 1

TLF. (06) 462 12 28

Kontortid 9-12, lørdag lukket

REG. NR. 696

8800 VIBORG den 10. juni 1985

Til fredningsregisteret

til orientering

Fredn.J.nr.J - 21/1985

18/6-85
JMK

Den tilladelse, fredningsnævnet den 20. og 24. maj 1985 har givet i medfør af naturfredningslovens § 34 og § 47 a til opstilling af et iltningsanlæg ved Hald sø, har vist sig at hvile på ufuldstændige oplysninger i ansøgningsmaterialet, og sagens behandling har derfor måttet genoptages. Nævnet har herefter påny besigtiget stedet og på grundlag af forhandlingerne i forbindelse hermed giver nævnet følgende tilladelse til det ændrede projekt:

- 1) Anlægget får en højde på ca. 7 meter.
- 2) Det placeres som oprindeligt aftalt på arealet syd for parkeringspladsen. Det er ikke muligt at grave tanken ned under terræn, men terrænet afgraves, således at det kommer i niveau med parkeringspladsen.
- 3) Der foretages en vis nærmere aftalt beskæring af træer omkring anlægget.
- 4) Der kan om nødvendigt etableres en badebro i etableringsfasen (2-3 uger).
- 5) Der kan ligeledes i etableringsfasen foretages bilkørsel over badeopholdsarealet som nærmere beskrevet i amtskommunens skrivelse af 30. maj 1985.
- 6) Der kan placeres 20 bøjler (orange farvede plastickugler) for at markere ledningerne.
- 7) Tilkørsel til tankanlægget etableres fra adgangsvejen til parkeringspladsen syd for tankanlægget. Tilkørslen er ikke som aftalt indtegnet på den medfulgte skitse, som derfor tilbagesendes til berigtigelse og endelig godkendelse på dette punkt.

Tilladelsen kan af fredningsnævnet tilbagekaldes, når der ikke længere skønnes at være brug for anlægget. Der skal i så fald foretages en sådan retablering af den tidligere tilstand, som efter fredningsnævnets skøn med rimelighed kan foretages.

Opmærksomheden henledes på, at tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at fredningsnævnets afgørelse kan påklages til overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden. Nævnet har dog på mødet erklæret, at der med den deltagelse, der har været i

forhandlingerne, næppe vil være noget til hinder for straks at gå igang med anlægget, hvis etablering er meget hastende.

Kopi af denne skrivelse er sendt til

Ingemann Jensen, V.H.Strandvej 23, Lihme pr. 7862 Brodal,

Carl Langvad, Herningvej 5, 8800 Viborg,

Viborg kommune og kommunens vurderingsråd, Sct. Mogensgade, 8800
Viborg,

Viborg amtskommunes fredningskontor, j.nr.8-08-2-84,

Fredningsstyrelsen, Amaliegade 13, 1256 København K.,

Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg Runddel 1, 2000 Kø-
benhavn F.,

Viborg skovdistrikt, Stendalvej 10, 8620 Kjellerup.
Modtaget af fredningsstyrelsen

1 1 JUNI 1985

M.
Rørdam

Viborg amtskommune

Postboks 21,

8800 Viborg

NATURFREDNINGSNÆVNET

for Viborg amts sydlige fredningskreds

TLF. (06) 462 12 28
Kontortid 9-12, lørdag lukket
ADR. GRAVENE 2*

REG. NR. 696

8800 VIBORG, den 26. august 1985

Fredn.J.nr.J - 46/1985

I skrivelse af 23. august 1985 har amtskommunen ansøgt fredningsnævnet om dispensation fra overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 (Hald sø-fredningen) vedr. Hald sø damkultur (matr.nr. 4 e og 4 m Dollerup by, Dollerup).

Det fremgår af sagen, at det offentlige pr. 1. juli 1985 har erhvervet dambruget med det formål at nedlægge det som produktionsdambrug og at retablere området til dets oprindelige udseende.

Fredningsnævnet finder at kunne give den efter naturfredningslovens § 34, stk. 1, nødvendige tilladelse, således at bygninger, master og installationer fjernes, og at dæmningerne - fraset dæmningen nærmest søen - jævnes ud i ~~søen~~ dammen.

Fredningsnævnet meddeler samtidig dispensation til foretagelse af de plejeindgreb, som udviklingen af vegetationen på stedet giver behov for.

Opmærksomheden henledes på, at fredningsnævnets afgørelse i medfør af naturfredningslovens § 58 kan påklages til overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

Kopi af denne skrivelse er sendt til:

Ingemann Jensen, V.H.Strandvej 23, Lihme pr. 7862 Brodal,
Carl Langvad, Herningvej 5, 8800 Viborg,
Viborg kommune og kommunens vurderingsråd, kommunekontoret, 8800 Viborg,
Viborg amtskommunes fredningskontor og plankontor, j.nr.8-70-51-2-791-1-85,
Fredningsstyrelsen, Amaliegade 13, 1256 København K.,
Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg Runddel 1, 2000 København F.,
Naturfredningsrådet, Amaliegade 13, 1256 København K.,
Viborg skovdistrikt, Stendalvej 10, 8620 Kjellerup.

Ministeriet

nr. E. 1303/13-40.

Modtaget i fredningsstyrelsen

27 AUG. 1985

Poul Sørensen

Viborg amtskommune
Postboks 21, 8800 Viborg

Kopi sendt
Til Fredningsregisteret
til orientering 27/8-85

Udleveret

NATURFREDNINGSNÆVNET

for Viborg amts sydlige fredningskreds

TLF. (06) 462 12 28
Kontortid 9-12, lørdag lukket
ADR. GRAVENE 2

Til fredningsregisteret
til orientering 22/11-85

8800 VIBORG. den 18. november 1985

Fredn.J.nr. J - 13/1985

696

I skrivelse af 27. marts 1985 har Viborg amtskommune forelagt fredningsnævnet Deres anmodning om "tilladelse til at kunne omlægge et areal af Deres ejendom matr.nr. 14 c og 15 e Lysgård by, Lysgård, " med års mellemrum uden anvendelse af gødning. Årsagen hertil er, at arealet hurtigt vil blive domineret af ukrudtsplanter."

Fredningsnævnets tilladelse er nødvendig, jfr. naturfredningslovens § 34, fordi arealet ifølge overfredningsnævnets tillægskendelse af 11. februar 1964 vedr. fredning af arealer omkring Hald sø bl.a. ikke må "gøres til genstand for jordarbejder af nogen art. ... Arealet må ikke dyrkes eller beplantes, jorden må ikke opløjes, hormonbehandles eller gøres til genstand for anden behandling, hvorved det naturlige planteliv og dyreliv kan lide skade."

Sagen har været sendt til udtalelse hos naturfredningsrådet, der i skrivelse af 22. juli 1985 har udtalt bl.a., at "de eneste acceptable kulturindgreb i det i tillægskendelsen beskrevne areal er .. græsning og høslet uden omlægning og uden gødsning."

Den 14. november 1985 har De, der efter indkaldelse ikke deltog i nævnets besigtigelse dagen før, telefonisk over for nævnets formand erklæret Dem indforstået med at respektere fredningsbestemmelserne for det omhandlede areal, hvis udstrækning Viborg amtskommune nu har påvist over for Dem i marken.

Herefter og under hensyn til, at den ansøgte omlægning åbenbart vil stride mod fredningens formål, finder fredningsnævnet ikke at kunne give tilladelse til omlægningen.

Opmærksomheden henledes på, at De i medfør af naturfredningsloven kan påklage fredningsnævnets afgørelse til overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, De har fået meddelelse om afgørelsen.

Kopi af denne skrivelse er sendt til

Ingemann Jensen, V.H.Strandvej 23, Lihme pr. 7862 Brodal,
Carl Langvad, Herningvej 5, 8800 Viborg,
Viborg kommune og kommunens vurderingsråd, kommunkontoret, 8800 Viborg,
Viborg amtskommunes plankontor og fredningskontor, 8800 Viborg

19 NOV. 1985 1 - 85,

Fredningsstyrelsen, Amaliegade 13, 1256 København K.,

Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg Runddel 1, 2000 København F.,

J.nr. F. 1303/13-40 Bii

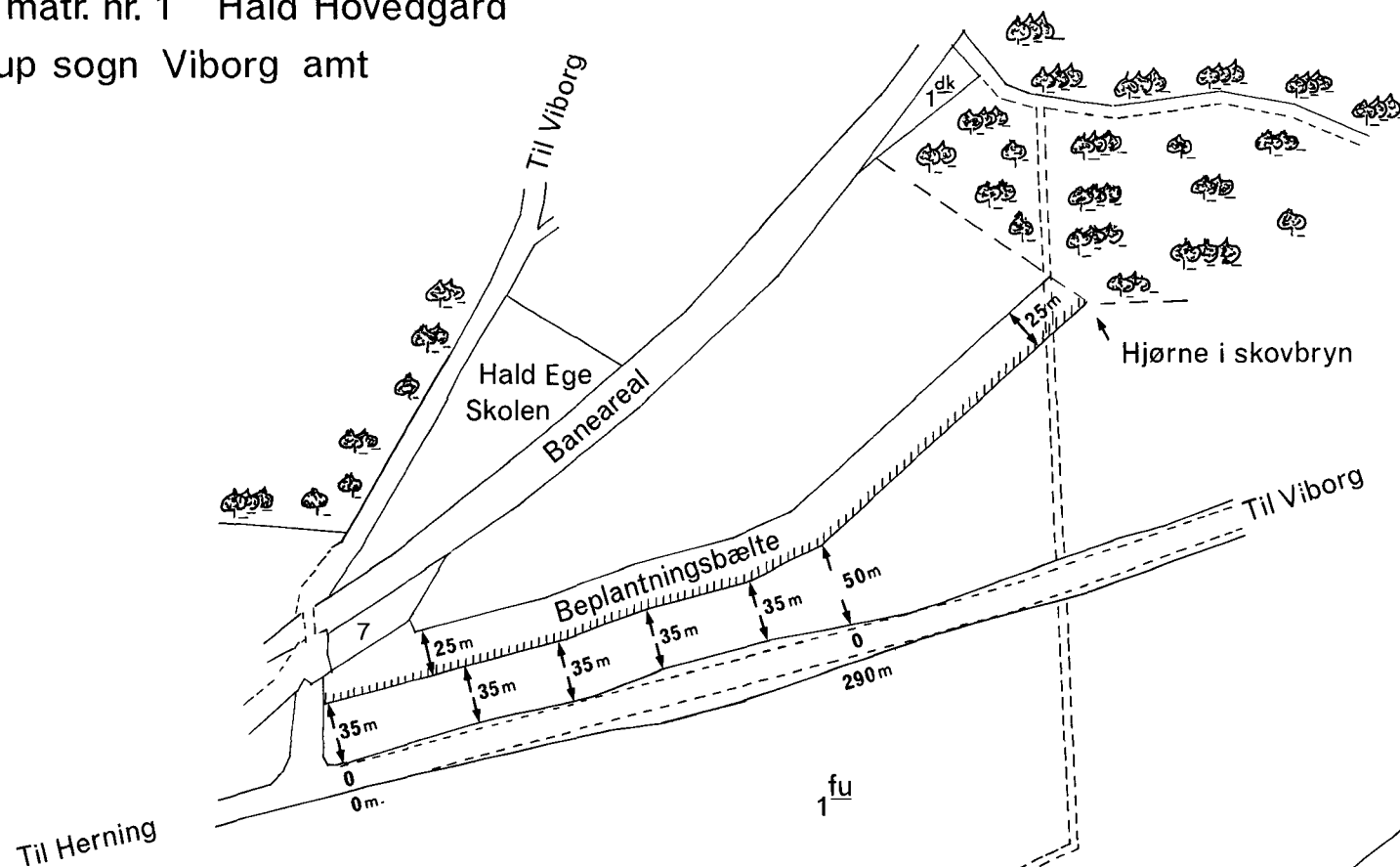
E. Lyngsie Jakobsen, Østervænget 27, 8800 Viborg,
Naturfredningsrådet, Amaliegade 13, 1256 København K. J.nr.73/85(124)

Poul Sørensen

Johs. Ørgaard Nielsen,
Blichersvej 2,
8800 Viborg

Del af matr. nr. 1^{fu} Hald Hovedgård
Dollerup sogn Viborg amt

Grænse for Idrætsanlæg

Kortbilag hørende til

OVERFREDNINGSNÆVNETS

kendelse i sag nr.: 390/39

Grundkort udarbejdet den: 7-9-76

Sted: Fredningsstyrelsens

Rettelser, tilføjelser m.v. 3.kontor

af/dato

Hald Sø

21 SEP. 1987

LUS

24/9/87
JW

Naturfredningsnævnet
for Viborg amts sydlige fredningskreds
Gravene 2, 8800 Viborg
Tlf. 06 62 12 28
Kontortid 9-12, lørdag lukket

Viborg, den 18. september 1987.
Fred.j.nr. J 62/1987.

Viborg Statsskovdistrikt,
Stendalgård,
8620 Kjellerup.

Gennem Viborg Amtskommunes fredningskontor har De anmodet fredningsnævnet om tilladelse til anlæggelse af et arboret i afdeling 518 sydvest for Hald Hovedgaard.

Fredningsnævnets tilladelse er nødvendig i medfør af naturfredningslovens § 34, fordi arealet er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 om fredning af Hald Sø-området.

Spørgsmålet om arboretet blev indgående drøftet under "Hald-udvalgets" besigtigelse den 13. maj 1987, og det er i referatet fra denne besigtigelse beskrevet således:

"I svinestalden søges etableret naturskolelokaler og på 1. sal evt en naturhistorisk udstilling i samarbejde med Viborg Stiftsmuseum. I tilknytning til naturskolen overvejes anlagt et arboret i afd. 518, hvori tænkes plantet danske træer og buske, ialt ca. 40 arter. Langs nordskellet af arealet ud mod markvejen plantes et bælte af Hald eg med henblik på ad åre at opnå et skovbryn som på de tilgrænsende arealer mod øst og vest. Arboretet tænkes iøvrigt anlagt med åbne arealer imellem plantningerne til brug ved udendørs undervisning, bål, primitiv lejrslagning m.v. for naturskolebrugere, herunder også fra udlandet. I anledning af Det europæiske Miljøår agtes naturskolen betegnet som international naturskole, og altså også indrettet med henblik på at kunne modtage udlændinge."

Under henvisning til det således oplyste finder fredningsnævnet at kunne give den efter bestemmelserne i naturfredningsloven nødvendige tilladelse.

Der er herved alene taget stilling til, om tilladelse kan gives efter bestemmelserne i naturfredningsloven.

Opmærksomheden henledes på, at tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at fredningsnævnets afgørelse i medfør af naturfredningslovens § 58 kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, bl.a. af Viborg Amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

11 OKT. 1988

Naturfredningsnævnet
for Viborg Amts sydlige fredningskreds
Gravene 2, 8800 Viborg
Tlf. 06 62 12 28
Kontortid 9-12, lørdag lukket

Viborg, den 10. oktober 1988.
Fred.j.nr. J 30/1988.

Viborg Statsskovdistrikt,
Stendalgård,
Stendalvej 10,
8620 Kjellerup.

Fredningsnævnet har modtaget meddelelse om, at Viborg Amtskommune den 4. oktober 1988 har givet Dem tilladelse efter loven om by- og landzoner til opførelse af en overdækning ved kiosken og etablering af en af- og påstigningsplads på ejendommen matr. nr. 1 æ Hald Hovedgård, Dollerup, beliggende sydøst for Ravnsbjergvej ved Dollerup.

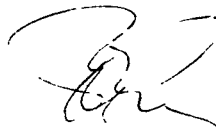
Da det ansøgte ønskes foretaget i kortere afstand end 300 meter fra skov, og da arealet er omfattet af fredningen af Hald Sø, kræves tillige fredningsnævnets tilladelse i medfør af naturfredningslovens § 34 og § 47.

Under hensyn til byggeriets og anlæggets karakter og formål finder fredningsnævnet at kunne give den efter naturfredningsloven nødvendige tilladelse til det ansøgte.

Der er herved alene taget stilling til, om tilladelse kan gives efter bestemmelserne i naturfredningsloven, og der må tillige indhentes tilladelse fra bygningsmyndighederne og eventuelt andre myndigheder.

Opmærksomheden henledes på, at tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at fredningsnævnets afgørelse i medfør af naturfredningslovens § 58 kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

Poul Sørensen

Kopi af denne skrivelse er sendt til:

Bent Jensen, Egevej 5, Lem, 7861 Balling,
Jens Tang Dalsgaard, Gl. Randersvej 128, 8800 Viborg,
Viborg Amtskommunes fredningskontor og plankontor, Postboks 21,
8800 Viborg, j.nr. 8-70-21-4-791-18-88,
Viborg Kommune og kommunens vurderingsråd, Sct. Mogens Gade 3,

Naturfredningsnævnet

for Viborg Amts sydlige fredningskreds

Skottenborg 24, 8800 Viborg

Tlf. 86 62 12 28

Kontortid 9-12, lørdag lukket

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 8 MAR. 1991

Viborg, den 7. marts 1991.

Fred.j.nr. J 3/1991.

Palle Christensen
rådgivende ingeniørvirksomhed ApS
Fabrikvej 4
8800 Viborg

I skrivelse af 14. januar 1991 har rådgivende ingeniørvirksomhed Palle Christensen ApS anmodet fredningsnævnet om godkendelse af udskiftning af de eksisterende rækværk på broerne over henholdsvis Gjelbæk og Dollerup Bæk. Det er i ansøgningen anført, at Viborg Kommune vil renovere broerne og i forbindelse hermed vil udskifte de på "broerne værende ikke tidssvarende broautoværn med nye og tidssvarende broautoværn."

I forbindelse med en ansøgning i november 1987 fra Viborg Kommune om tilladelse til opstilling af autoværn på Ravnsbjergvej i Dollerup traf fredningsnævnet afgørelse den 1. december 1987. Det fremgår af afgørelsen bl.a., at nævnet kun i meget begrænset omfang kunne tillade opsætning af autoværn, og at tilladelse blev meddelt til opsætning af autoværn

"ved vejsvingenes yderside ved den stejle bakke på strækningen fra de i rabatten værende, gamle sten indtil afslutningen af det første sving og på den modsatte side af vejen fra den i vejkanterne beliggende bunke med pæle indtil stien - alt som det blev påvist under nævnets besigtigelse på stedet - således at autoværn udføres af beton og opsættes i en højde, der ikke overstiger 75 cm over terræn..... Naturfredningsnævnet kan ikke tillade opsætning af autoværn på strækningen fra bækken til kroen."

Det er i nævnets afgørelse endvidere anført:

"For så vidt angår fornyelse af rækværk ved bækken bemærkes, at der først vil blive taget stilling hertil, når der er fremsendt særskilt ansøgning herom til fredningsnævnet indeholdende en beskrivelse af det påtænkte projekt.

Det bemærkes, at der under nævnets besigtigelse var enighed om, at naturfredningsnævnet gennem Viborg Kommune og Viborg Statsskovdistrikt fremsender ansøgning til politimesteren om indførelse af hastighedsbegrænsning på strækningen fra Hald Hovedgård til Dollerup By."

Det fremgår af sagen, at Viborg Kommune efter indhentet udtalelse fra Politimesteren i Viborg ikke fandt grundlag for at arbejde videre med sagen om indførelse af hastighedsbegrænsning.

Nævnet foretog i anledning af den nu indgivne ansøgning besigtigelse af forholdene ved Gjelbæk og Dollerup Bæk den 27. februar 1991. Det blev under besigtigelsen oplyst, at ansøgningen er en opfølgning af den i 1987 stedfundne drøftelse ved-

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 12-13-0001

Akt. nr.

27

BII.

105
34

rørende fornyelse af rækværket ved Gjelbæk, samt at kommunerne - ud fra trafiksikkerhedsmæssige hensyn - i forbindelse med renovering af broer skal drage omsorg for opsætning af broautoværn i en udformning som de ansøgte. Det blev endvidere oplyst, at betonen i broerne skal renoveres, og at betonen beskadiges af bl.a. vand, der strømmer ned fra vejbanen, hvorfor det også af denne grund anses nødvendigt, at rækværket udskiftes med nye broautoværn, der forsynes med en så høj kant, at vandet hindres i at strømme fra vejbanen ned på selve broanlægget. Det blev endelig oplyst, at der inden for det sidste år er sket 3-4 trafikuheld ved Gjelbæk, hvor trafikanter i forbindelse med uheldet er kørt ind i de vandret liggende stænger, der rager et stykke ud over de lodret opsatte, hvorfor udskiftning af rækværket også af denne grund er trafiksikkerhedsmæssigt påkrævet. Dette gælder også ved Dollerup Bæk, selv om der endnu ikke er forekommet uheld det pågældende sted. Ved Dollerup Bæk er generne fra vand, der strømmer ned fra kørebanen, af en sådan art, at der må opsættes en høj kant under broautoværnet, således at dettes øverste del vil blive beliggende i en højde af ca. 110 cm over kørebanen.

Der er tilsendt nævnet tegninger over de broautoværn, der ønskes opstillet, og nævnet har på opfordring fra Viborg Kommunes repræsentant og ingeniørfirmaets repræsentant besigtiget et tilsvarende broautoværn opsat ved Nørresø.

Arealerne, hvorpå broautoværn ønskes opsat, er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 om fredning af Hald Sø-området, og det fredede areal må efter kendelsen hverken varigt eller midlertidigt bebygges eller beplantes, og der må ikke - uden forudgående dispensation fra fredningsnævnet - anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for udsynet eller skæmmende. Udskiftning af de eksisterende rækværk med nye broautoværn kræver derfor fredningsnævnets tilladelse, jfr. naturfredningslovens § 34.

Efter besigtigelsen af forholdene ved Gjelbæk og Dollerup Bæk sammenholdt med det oplyste om de påtænkte broautoværn finder nævnet ikke at kunne tillade, at der ved nogen af broerne opsættes broautoværn som de påtænkte, der efter deres udformning og størrelse i det hele vil virke særdeles skæmmende på landskabet ved og omkring broerne. Nævnet vil dog - under hensyn til det oplyste om skader ved påkørsel af de vandret liggende stænger i rækværket ved Gjelbro - ikke stille sig afvisende over for en mindre udbygning/ændring af det eksisterende rækværk på dette sted, men en egentlig godkendelse i den henseende må afvente fremsendelse af et projekt. Det tilføjes, at det også er indgået i nævnets overvejelser om, hvorvidt det ansøgte kunne imødekommes, at de eksisterende rækværk på de to broer ikke blot i landskabelig henseende falder ind i naturen, men også må anses for at have kulturhistorisk værdi i Hald Sø-området. Det tilføjes endvidere, at det for nævnet ikke har været uden betydning, at udskiftning af de eksisterende rækværk med de påtænkte broautoværn ikke kan - det kan kun kørsel med lav hastighed - hindre indtræden af færdselsuheld ved broerne.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturfredningslovens § 34, stk. 2, sammenholdt med § 58, påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af bl.a. Danmarks Naturfrednings-

forening, Viborg Kommune, Viborg Amtskommune og Miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen.

Inger Nørgaard
Inger Nørgaard

Kopi af denne skrivelse er sendt til:

Aage Koch-Jensen, Højmarken 24, Tindbæk, 8900 Randers,
Kaja Christensen, Teglmærken 41, 8800 Viborg,
Viborg Amtskommunes naturforvaltningskontor og arealkontor,
Postboks 21, 8800 Viborg,
Viborg Kommune og kommunens vurderingsråd, Sct. Mogens Gade 3,
8800 Viborg,
Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm,
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K,
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/E. Lyngsie Jakobsen, Østervænget 27, 8800 Viborg,
Fussingø Statsskovdistrikt, Vasevej 7, 8900 Randers.

Viborg Kommune
Teknisk Forvaltning
Sct. Mogensgade 3
8800 Viborg

OKT
15 SEP. 1991

J.nr. 390/39-1/91

Fredningsnævnet for Viborg Amts Sydlige Fredningskreds har den 7. marts 1991 i medfør af naturfredningslovens § 34 meddelt afslag på ansøgning fra kommunen om tilladelse til opsætning af et nyt rækværk og broautoværn på vejbroerne over Gjeldbæk og Dollerup Bæk. Afgørelsen har kommunen påklaget til Overfredningsnævnet.

De to broer ligger i et område, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 om fredning af Hald Sø-området. Det fredede areal må efter kendelsen hverken varigt eller midlertidigt bebygges eller beplantes, og der må ikke - uden forudgående dispensation fra fredningsnævnet - anbringes eller indrettes noget, der kan virke forstyrrende for udsynet eller skæmmende.

Viborg Kommune har oplyst, at det er nødvendigt at renovere broerne bl.a. på grund af betonskader, og at man i forbindelse hermed vil udskifte de ikke tidssvarende broautoværn med nye og tidssvarende broautoværn efter Vejdirektoratets regelsæt for udførelse af gelændere og autoværn for vejbroer.

Det fremgår af sagen, at fredningsnævnet i forbindelse med en ansøgning i november 1987 fra Viborg Kommune om tilladelse til opstilling af autoværn på Ravnsbjergvej i Dollerup kun i meget begrænset omfang kunne tillade opsætning af autoværn og kun på de mest udsatte vejstrækninger.

Nævnet tog ved den lejlighed ikke stilling til ønsker om udskiftning af rækværk ved broerne, idet man dels ønskede at se en ansøgning herom med en

2d
Ministeriet, J. nr. SN

1211/13-0003
17 OKT. 1991

Akt. nr. 18

beskrivelse af det påtænkte projekt, dels ønskede at afvente en henvendelse til politimesteren om indførelse af hastighedsbegrænsning på strækningen fra Hald Hovedgård til Dollerup By. Politimesteren i Viborg har imidlertid ikke kunnet anbefale indførelse af hastighedsbegrænsning over for Justitsministeriet, som skal godkende hastighedsbegrænsninger, og kommunens tekniske forvaltning har derfor ikke ment, at der er grundlag for at arbejde videre med dette spørgsmål.

Det er oplyst, at vejstrækningen i forvejen er afmærket med færdselstavle A 42 (flere vejsving), og at vejens udformning med mange sving og bakker såvel efter politiets som efter kommunens vurdering i sig selv bør være tilstrækkelig advarsel om ikke at køre for hurtigt.

Det er endvidere oplyst, at der inden for det seneste år er sket 3-4 trafikuheld ved Gjeldbæk, hvor trafikanter i forbindelse med uheldet er kørt ind i de vandret liggende stænger, der rager et stykke ud over de lodret opsatte, hvorfor udskiftning af rækværket også af denne grund er trafikikkerhedsmæssigt påkrævet. Dette gælder også ved Dollerup Bæk, selv om der endnu ikke er forekommet uheld dette sted.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af forholdene ved Gjeldbæk og Dollerup Bæk ikke ment at kunne tillade, at der ved nogen af broerne opsættes broautoværn som de påtænkte, der efter deres udformning og størrelse i det hele vil virke særdeles skæmmende på landskabet ved og omkring broerne.

Nævnet har dog ikke villet stillet sig afvisende over for en mindre ændring af det eksisterende rækværk ved Gjeldbro under hensyn til det oplyste om skaderne ved påkørsel af de vandret liggende stænger i rækværket, men en egentlig godkendelse må afvente fremsendelse af et projekt.

Nævnet har ved sin afgørelse lagt vægt på, at de eksisterende rækværk på de to broer ikke blot i landskabelig henseende falder ind i naturen, men også må anses for at have kulturhistorisk værdi i Hald Sø-området. Det har for nævnet heller ikke været uden betydning, at udskiftning af de eksisterende rækværk med de påtænkte broautoværn ikke kan - det kan kun kørsel med lav hastighed - hindre indtræden af færdselsuheld ved broerne.

Viborg Kommune har i sin klage anmodet om, at fredningsnævnets afgørelse omgøres, således at broanlæggene kommer til at fremstå som tidssvarende og

trafiksikre dele af et vejanlæg, som skal sikre, at offentligheden på en betryggende måde kan færdes i dette naturskønne område.

En renovering af de to broer kan af trafikale grunde ikke udsættes længere, og en nødvendig ændring af broernes rækværk i den forbindelse må derfor udføres efter de normer, som Vejdirektoratet har udsendt. Disse normer fastlægger, hvor store påvirkninger disse bygværker skal kunne modstå, og hvilken udformning i såvel højde som længde autoværnene skal have. Kommunen har i den forbindelse henvist til en udtalelse fra politimesteren i Viborg, hvoraf det fremgår, at de eksisterende rækværker utvivlsomt ikke vil have nogen trafiksikkerhedsmæssig værdi i tilfælde af en eventuel påkørsel. De to rækværker kan frembyde en direkte fare for følgeskade ved en eventuel påkørsel grundet de jernrør, der er benyttet. Set ud fra et færdselssikkerhedsmæssigt synspunkt må politiet anbefale, at broerne bliver forsynet med nutidens broautoværn.

Danmarks Naturfredningsforening har i anledning af klagen bl.a. udtalt, at man kan tilslutte sig fredningsnævnets afgørelse. Vejene, som forløber over broerne er begge smalle, og om vejen, der passerer Gjeldbækken, gælder det også, at den er meget snoet. Det er derfor ifølge foreningens opfattelse ikke nødvendigt med opsætning af de standardiserede autoværn, når vejforholdene er sådanne, at hastigheder på mere end 30-35 km/t må betegnes som uforsvarlig. De påtænkte broautoværn, der allerede er opsat andetsteds i kommunen, anser foreningen for at være meget skæmmende og landskabeligt meget uheldige at anvende i Hald Sø-området, hvorimod de eksisterende rækværk passer fint til området og også har væsentlig kulturhistorisk interesse.

Overfredningsnævnet har den 24. september 1991 besigtiget de to broer og drøftet sagen på stedet med deltagelse af de berørte myndigheder og Danmarks Naturfredningsforening.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Der må ikke mindst, når det gælder offentlige anlæg, udvises særlig omhu og hensyntagen til fredningsinteresserne, når sådanne anlæg og indretninger ønskes placeret i et fredet område, i dette tilfælde Hald Sø-området, hvor landskabelige og kulturhistoriske hensyn er særligt fremtrædende.

Det tiltrædes derfor, at der ikke er meddelt tilladelse til udskiftning af de eksisterende brorækværk ved Gjeldbækken og ved Dollerup Bæk med de påtænkte broautoværn, der vil virke særdeles skæmmende i det fredede landskab. Fredningsnævnets afgørelse af 7. marts 1991 stadfæstes derfor.

Viborg Kommune opfordres til efter forhandling med de berørte myndigheder og Danmarks Naturfredningsforening at fremlægge andre forslag for fredningsnævnet til renovering af brorækværkerne, der i højere grad tager hensyn til områdets landskabelige og kulturhistoriske interesser.

Forslag om hastighedsbegrænsning eller andre hastighedsdæmpende foranstaltninger på vejen bør indgå i overvejelserne påny.

I sagens behandling har deltaget 10 af Overfredningsnævnets 11 medlemmer. Afgørelsen er enstemmig.

med venlig hilsen

Bent Jacobsen
viceformand

Naturfredningsnævnet
for Viborg Amts sydlige fredningskreds
Skottenborg 26, 8800 Viborg
Tlf. 86 62 12 28
Kontortid 9-12, lørdag lukket

✓ REG. NR. 0696.00
Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
29 NOV. 1991

Viborg, den 28. november 1991

Fussingø statsskovdistrikt,
Vasevej 7,
8900 Randers

Fr 7 29/11/91

Fredningsnævnet har modtaget meddelelse om, at Viborg Amtskommune den 18. november 1991 har meddelt Dem foreløbig tilladelse til etablering af bl.a. et borested på matr. nr. 1 fu Hald, Dollerup i beplantningen "Lille Traneskov", 5 m fra markdrift og markvej og ca. 200 m nord-nord-vest for traktorgaragen ved Hald Hdg. Af afgørelsen fremgår bl.a., at det er vurderet, at tilladelsen ikke vil medføre uacceptable følgevirkninger for omgivelserne.

De har i skrivelse af 22. november 1991 meddelt fredningsnævnet, at den over borestedet planlagte tørbrønd vil få en højde over terræn på min. 30 cm og max. 50 cm, og at tørbrønden vil blive afdækket med et dæksel, der kan leveres i grønt. De har endvidere telefonisk oplyst, at overbygningen vil blive af et grundareal på ca. 2x3 m og maksimalt 3x4 m, og at etableringen vil blive gennemført uden fældning af nogen del af den eksisterende egetræsbevoksning.

"Lille Traneskov" er omfattet af fredningsbestemmelsen benævnt som servitut V i kendelsen af 27. juli 1939 som stadfæstet af Overfredningsnævnet den 5. februar 1942, og efter fredningsbestemmelsen skal skoven "bevares som Egeskov i mindst samme omfang som hidtil..." Fredningsnævnet har overvejet, om det ansøgte overhovedet krævede dispensation fra fredningen, og fredningsnævnet er af den opfattelse, at etableringen navnlig ud fra oplysningerne om størrelsen af tørbrøndens "grundareal" kræver en dispensation. Der er til gengæld blandt fredningsnævnets medlemmer enighed om, at det under de foreliggende omstændigheder, herunder stedet hvor etableringen skal finde sted, er ubetænkeligt at meddele den fornødne dispensation. Fredningsnævnet meddeler herefter tilladelse til det ansøgte.

Der er herved alene taget stilling til, om tilladelse kan gives efter bestemmelserne i naturfredningsloven, og tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Fredningsnævnets afgørelse kan i medfør af naturfredningslovens § 34 jfr. § 58 påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

Inger Nørgaard
Inger Nørgaard

Kopi af denne skrivelse er sendt til:
Aage Koch-Jensen, Højmarken 24, Tindbæk, 8900 Randers
Knud Th. Pedersen, Jegstrupvej 118, 8800 Viborg
Viborg Amtskommune, naturforvaltningskontoret og arealkontoret
Viborg Kommune
Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité/ E. Lyngsie Jakobsen, Østervænget 27, 8800 Viborg.

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/93-0008
Akt. nr.

105
1211

- 8 APR. 1992

Naturfredningsnævnet

for Viborg Amts sydlige fredningskreds

Skottenborg 26, 8800 Viborg

Tlf. 86 62 12 28

Kontortid 9-12, lørdag lukket

Viborg, den 7. april 1992.

Fred.j.nr. J 12/1992.

KFUM-spejderne i Kjellerup
v/formand for grupperådet
Kjeld Møller Christensen
Fredensgade 37
8620 Kjellerup

I skrivelse af 14. januar 1992 har De ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til opførelse af en tilbygning til den eksisterende spejderhytte på matr. nr. 9 f m.fl. Almind By, Almind, beliggende Gl. Almindvej 12.

Fredningsnævnets tilladelse er nødvendig, fordi ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 5. februar 1942 om fredning af arealer omkring Hald Sø, og fordi det ansøgte ønskes foretaget i kortere afstand end 150 meter fra søen, jfr. bestemmelsen i naturfredningslovens § 47 a.

Af ansøgningen fremgår bl.a., at det eksisterende bjælkehus med stråtag er uden toilet og vaskefaciliteter, at det lejes ud til andre foreninger og organisationer, samt at det eksisterende skur ved siden af huset vil blive nedrevet og tilbygningen opført parallelt med det eksisterende hus. Det er endvidere oplyst, at tilbygningen vil blive udført med samme grundareal som det eksisterende hus og i samme stil, og at taget foreslås udført med lav rejsning og pålagt græstørv i stedet for strå.

Fredningsnævnet har den 2. april 1992 besigtiget forholdene på stedet. Det blev herunder oplyst, at tagbeklædningen er valgt som græstørv af økonomiske hensyn.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite har deltaget i besigtigelsen og har ikke haft indvendinger mod det ansøgte; dog har lokalkomiteen tilkendegivet at ville foretrække en løsning med pålægning af stråtag og samme rejsning som det eksisterende hus.

Under hensyn til, at der er tale om en tilbygning til det eksisterende hus og til karakteren af og formålet med tilbygningen, er der i fredningsnævnet enighed om at meddele den efter naturfredningsloven nødvendige tilladelse til det ansøgte på betingelse af, at tilbygningen placeres således på grunden, at afstanden mellem dens ydervæg og husets ydervæg ikke overstiger 6 meter, samt at tilbygningen - som også anført i ansøgningen - opføres i samme stil som det eksisterende hus. Fredningsnævnet vil foretrække, men finder ikke at burde stille som betingelse, at tilbygningen pålægges stråtag. Fredningsnævnet opfordrer Dem til, såfremt der kan skabes økonomisk grundlag herfor, at lade tilbygningen opføre med stråtag.

1211/13. 0018

JMS
JH

Der er herved alene taget stilling til, om tilladelsen kan gives efter bestemmelserne i naturfredningsloven.

Opmærksomheden henledes på, at tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at fredningsnævnets afgørelse i medfør af naturfredningslovens § 34, stk. 2, jfr. § 58, kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

Inger Nørgaard
Inger Nørgaard

Kopi af denne skrivelse er sendt til:

Bent Lyngsø, Æghøjvej 4, Vandet, 8620 Kjellerup,
Knud Th. Pedersen, Jegstrupvej 118, 8800 Viborg,
Viborg Amtskommunes Naturforvaltningskontor og Arealkontor,
Postboks 21, 8800 Viborg,
Viborg Kommune og kommunens vurderingsråd, Sct. Mogens Gade 3,
8800 Viborg,
Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm,
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K,
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/E. Lyngsie Jakobsen, Østervænget 27, 8800 Viborg.

Naturfredningsnævnet

for Viborg Amts sydlige fredningskreds

Skottenborg 26, 8800 Viborg

Tlf. 86 62 12 28

Kontortid 9-12, lørdag lukket

Viborg, den 13. april 1992.

Fred.j.nr. J 50/1991.

Viborg Kommune
Sct. Mogens Gade 3
8800 Viborg

Med skrivelse af 14. november 1991 fra Palle Christensen, Rådgivende Ingeniørvirksomhed ApS, har fredningsnævnet modtaget nyt projekt vedrørende renovering af broerne over Dollerup Bæk og Gjelbækken, jfr. herved Overfredningsnævnets afgørelse af 15. oktober 1991.

Da det ikke af ansøgningen fremgik, om projektet, forinden fremsendelsen til fredningsnævnet, havde været drøftet med de berørte myndigheder og Danmarks Naturfredningsforening, anmodede fredningsnævnet Viborg Kommune om oplysning herom.

Viborg Kommune har herefter forelagt projektet for Viborg Amtskommune, Fussingø Statsskovdistrikt, Politimesteren i Viborg og Danmarks Naturfredningsforening.

Såvel Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité som Fussingø Statsskovdistrikt har godkendt projektet. Viborg Amtskommune har ligeledes godkendt projektet under forudsætning af, at udskiftning af de eksisterende rækværker er påkrævet ud fra trafiksikkerhedsmæssige hensyn. Projektet er af Politimesteren i Viborg godkendt med bemærkning, at der ved det nye projekt ikke er sket nogen færdselssikkerhedsmæssig forbedring. Politimesteren har endvidere anført, at projektet er godkendt som et absolut minimum af sikkerhedskrav. Politimesteren har endelig anført, at hastighedsbegrænsning "ikke vil blive godkendt af politiet", ligesom politiet ikke kan "godkende" andre hastighedsdæmpende foranstaltninger.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har foreslået visse ændringer i projektet for at skabe odderpassage under broerne og har i skrivelse af 10. januar 1992 nærmere redegjort for baggrunden herfor.

Biolog Aksel Bo Madsen, Danmarks Miljøundersøgelse, afd. for Flora- og Faunaøkologi, Kalø, har støttet Danmarks Naturfredningsforenings forslag.

Viborg Kommune har på fredningsnævnets forespørgsel oplyst, at det eksisterende rækværk ved Dollerup Bæk ikke kan genopsættes efter nedtagning. Viborg Kommune har endvidere oplyst, at de eksisterende rækværker ved Gjelbækken vil kunne genanvendes, men at rækværket ikke vil kunne opfylde de krav, der højde- og styrkemæssigt stilles til brorækværker i dag.

Politimesteren i Viborg har bl.a. udtalt, at politiet ikke vil godkende genbrug af de nuværende rækværker, "idet de kan forårsage en følgeskade ved evt. påkørsel".

Fredningsnævnets afgørelse:

Det fremgår af de fremsendte projekter, at det med disse er tilstræbt, at udførelse af nye rækværker ligger nær op ad de eksisterende, og at farve på de nye rækværker vil blive som på de eksisterende, samt at de nye rækværker vil blive noget, men ikke væsentligt højere end de eksisterende, ligesom de nye vil blive forlænget med ca. 1,5 meter på hver side af åen i forhold til de eksisterende.

Under hensyn til det oplyste om udseendet af de påtænkte nye rækværker tilgodeser disse i langt videre omfang end de oprindeligt påtænkte de landskabelige og kulturhistoriske hensyn, der med særlig vægt gør sig gældende i Hald Sø-området. Fredningsnævnet finder derfor - og da selve udskiftningen af også det eksisterende rækværk ved Gjelbækken efter det foreliggende må anses for trafiksikkerhedsmæssigt påkrævet - at kunne godkende de fremsendte projekter på betingelse af, at udførelsen af rækværkerne sker som vist på de fremsendte tegninger, at rækværkerne males i samme farver som de eksisterende, og således at der ved renovering af selve broerne skabes de fornødne odderpassager i samråd med biolog Aksel Bo Madsen.

Der er herved alene taget stilling til, om tilladelsen kan gives efter bestemmelserne i naturfredningsloven.

Opmærksomheden henledes på, at tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at fredningsnævnets afgørelse i medfør af naturfredningslovens § 34, stk. 2, jfr. § 58, kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

Inger Nørgaard
Inger Nørgaard

Kopi af denne skrivelse er sendt til:

Aage Koch-Jensen, Højmarken 24, Tindbæk, 8900 Randers,
Knud Th. Pedersen, Jegstrupvej 118, 8800 Viborg,
Viborg Amtskommunes Naturforvaltningskontor og Arealkontor,
Postboks 21, 8800 Viborg, j.nr. 8-70-53-4-791-1-91,
Viborg Kommunes vurderingsråd, Sct. Mogens Gade 3, 8800 Viborg,
j.nr. 05.03.01-013 og 014/90,
Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm,
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K,

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
22. april 1994

Den 13. april 1994 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde på nedennævnte ejendom.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted, og medlemmerne, amtsrådsvalgt medlem Aage Koch-Jensen, Tindbæk, og det kommunalvalgte medlem Jørn Kristensen, Viborg.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 3/94

Ansøgning om tilladelse til opførelse af graver- og redskabsbygning på matr. nr. 2 u Dollerup by, Dollerup, omfattet af Exner fredning samt omfattet af fredningsforslag for Hald Sø området.

Der fremlagdes:

1. Skrivelse af 8. februar 1994 fra Viborg kommune, Teknisk forvaltning, med bilag.
2. Påtegningsskrivelse af 11. februar 1994 fra Viborg Stiftsøvrighed, med bilag.

For Viborg amt, Naturforvaltningskontoret, mødte Michael Dickenson.

For Viborg kommune, Teknisk forvaltning, mødte Bruno Jensen.

Arkitekt Thomas Meedom-Bach var mødt.

(1211/13-0018)
9

WS
JH

For menighedsrådet mødte Poul Kristensen.

Graver Ejler Jensen var mødt.

Der foretoges besigtigelse.

Sagen drøftedes.

Da det drejer sig om opførelse af bygning, der er nødvendig for kirkegårdens drift, meddelte fredningsnævnet enstemmigt tilladelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til det ansøgte. Det henstilles, at bygningen opføres så lavt og hensigtsmæssigt som muligt i terrænet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Nygade 6, 7900 Nykøbing Mors, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Knud S. Lund,
formand.

Udvalgte medlemskaber bekræftes.

Fredningsrådet for Viborg amt, den

21 APR. 1964

E. Jensen

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt.

Den 25. august 1994 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde på Hotel Gammel Skivehus, Skive.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted, og medlemmerne, amtsrådsvalgt medlem Aage Koch-Jensen, Tindbæk, og det kommunalvalgte medlem Jørn Kristensen, Viborg.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 8/94 jf. 7/93 - fortsat.

Ansøgning om tilladelse til indretning af kælder med nedkørselsrampe under pavillonbygning på matr. nr. 1 lx Hald Hovedgård., omfattet af verserende fredningssag for Hald sø-området.

Der fremlagdes:

2. Skrivelse af 9. maj 1994 fra Danmarks Naturfredningsforening.
3. Kopi af skrivelse af 3. juni 1994 fra Viborg amt, Miljø og Teknik.
4. Skrivelse af 20. juli 1994 fra arkitekt Preben Jensen, Viborg, med bilag.
5. Skrivelse af 23. august 1994 fra Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomiteen for Viborg.

Formanden bemærkede, at nævnets medlemmer hver for sig har foretaget yderligere besigtigelse i sagen. Det konstateredes, at der uden forudgående ansøgning var opført en plakatsøjle med sider

af jern og med kobbertag.

Sagen drøftedes.

Nævnet finder, at de udarbejdede tegninger er i overensstemmelse med nævnets tilkendegivelse på mødet den 13. april 1994. Der meddeles herefter enstemmigt tilladelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til indretning af kælderetage under pavillonbygningen samt etablering af nedkørselsrampe som skitseret på de fremsendte tegninger. For klarheds skyld præciseres, at de stenbelagte sider på nedgangen udfærdiges med hældning, således at bundfladen i rampen har en bredde på ikke over 140 cm.

Fredningsnævnet finder ikke, at der inden for det fredede område med en placering som den foretagne kan anses at være behov for en plakatsøjle på en sådan måde, at dette kan begrunde en dispensation fra fredningen.

Der gives derfor afslag på ansøgningen om placering af plakatsøjle.

Plakatsøjlen skal fjernes fra ejendommen snarest og inden den 1. oktober 1994.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Nygade 6, 7900 Nykøbing Mors, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den på-

gældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

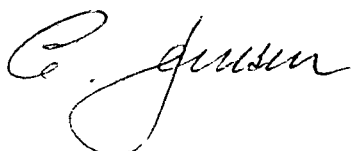
Mødet hævet.

Knud S. Lund,
formand.

sek.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Fredningsnævnet for Viborg amt, den

31 AUG. 1994

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt.

Den 1. marts 1995 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde på nedennævnte ejendom.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 5/95

Ansøgning om tilladelse til arealoverførsel mellem matr. nr. 1 g Dollerup by, Dollerup (omfattet af fredningsforslag for Hald søområdet) og matr. nr. 1 x Dollerup by, Dollerup, og at det overførte areal udgår af fredningen.

Der fremlagdes:

1. Skrivelse af 21. februar 1995 fra Viborg amt, Miljø og Teknik, Naturforvaltningskontoret.

Sagen har telefonisk været drøftet med medlemmerne, det amtsrådsvalgte medlem Aage Koch-Jensen, Tindbæk, og det kommunalvalgte medlem Knud Th. Pedersen, Viborg.

Der meddeltes herefter enstemmigt tilladelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til den ansøgte arealoverførsel og til at det overførte areal udgår af fredningsforslaget.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

12/11/13-0018

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Nygade 6, 7900 Nykøbing Mors, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

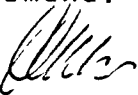
Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Knud S. Lund,
formand.

J. sek.

Utskriftets rigtighed bekræftes.
Fredningsnævnet for Viborg amt, den

01 MAR. 1935

Kirkeministeriet

Frederiksholms Kanal 21, DK 1220 København K
Telefon: 33 92 33 90 Telefax: 33 92 39 13

Dato: - 1 FEB. 1996

REG. NR. 0696.00

9202

J.nr. 1.kt. 525-75/96
ME/jb-01669

Sonja Hansen
Solkrogen 23
9670 Løgstør

I brev af 25. januar 1996 har De ansøgt om tilladelse til, at Deres aske til sin tid må blive spredt over de fredede Dollerup Bakker ved Viborg.

I anledning heraf skal man meddele, at ministeriet efter fast praksis ikke giver tilladelse til spredning af aske over landjorden.

Derimod er der mulighed for efter ansøgning, at få tilladelse til at sprede asken over åbent hav.

Med venlig hilsen

AD 1211/13-0018

Til

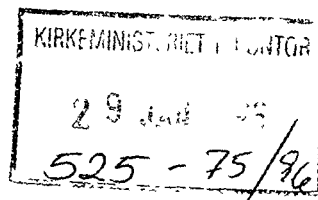
Løgstør d. 25. jan. 1936

Kirkeministeriet

Indvandrerkontoret Kanal 21

1220 Kbh. K.

Vedr. sidste rejse.

Min præst følger, at jeg
skal sige kirkeministeriet om
tilslutning til, at min aske slås.
Siger derfor nu jer om tilslutning til,
at min aske slås i de færdige
Dallmøje Bølster med Viborg.
Stedet er på nærliggende kort markeret
med et **X**. Gør jer mine påmindelser
de er venner, at de kan gøre mig
sikkerhed i et smukt område
som har betydet meget for mig.
Vil det være tilladt at bede en præst
deltage (hvis han er villig til det)?
Med venlig hilsen Søren Hansen
Balthazar 23 9670 Løgstør

(Ap. n. m. 200746-0824)

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt

REG. NR. 0696.00

Den 27. september 1996 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde på nedennævnte ejendom..

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted, og medlemmerne, amtsrådsvalgte medlem Aage Koch-Jensen, Tindbæk, og det kommunalvalgte medlem Jørn Kristensen, Viborg, og Knud Pederen, Viborg.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 36/96

Ansøgning om tilladelse til opstilling af tipi/skurvogn på Hald skovpart inden for Hald sø-fredningen.

Der fremlagdes:

1. Skrivelse af 26. juli 1996 fra Viborg amt, Naturforvaltningskontoret, med bilag.

For Viborg amt, Naturforvaltningskontoret, mødte Michael Dickenson.

For Hald Ege Børnehaven mødte børnehaveleder Else Morild.

Else Morild oplyste, at nogle af de foreslåede steder til placering af tipi/skurvogn i skoven er langt fra børnehaven. I øjeblikket er tipien placeret ca. 5 minutters gang fra børnehaven, og det er en passende afstand. Hun ønsker ikke de øvrige placeringer drøftet nu, men ser gerne andre placeringer fundet forholdsvis tæt på børnehaven.

Der foretoges besigtigelse af stedet, hvor tipien er opsat.

Else Morild oplyste endvidere, at tipien først skal flyttes fra stedet et stykke hen i 1997. Ildstedet ved tipien benyttes ikke når skovbunden er tør.

Sagen drøftedes.

Fredningsnævnet tilkendegav, at der idag kun vil blive taget stilling til tipiens nuværende placering.

Når de øvrige steder er endeligt fastlagte, skal der fremsendes en ny ansøgning til nævnet.

Fredningsnævnet meddelte herefter enstemmigt tilladelse i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til den skete placering af tipien på vilkår

at tipien højest må være anbragt på stedet i 1 år,

at etablering af bålplads sker efter nærmere aftale med skovfogeden.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

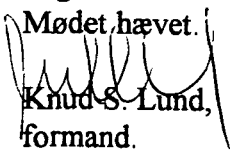
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Knud S. Lund,
formand.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

2/10 - 96

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt

Den 21. januar 1997 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde på Amtskontoret i Viborg.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted, og medlemmerne, amtsrådsvalgte medlem Aage Koch-Jensen, Tindbæk, og det kommunalvalgte medlem for Viborg kommune i Hald Sø sagen Knud Th. Pedersen.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 1/97

Ansøgning om tilladelse til oprensning og udvidelse af vandhul på matr. nr. 16 o Lysgård by, Lysgård.

Der fremlagdes:

1. Skrivelse af 16. januar 1997 fra Viborg amt, Miljø og Teknik med dertil hørende bilag.

For Viborg amt mødte Michael Dickenson.

Fredningsnævnet meddelte tilladelse til udvidelse af den omhandlede sø til maximalt 500 m² i overensstemmelse med notatet af 8. januar 1997. Oprensning/udvidelse skal ske efter forudgående aftale med Viborg amt, Miljø og Teknik om udformningen og gennemførelsen af arbejdet.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

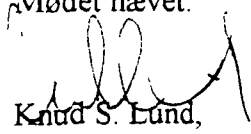
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Knud S. Lund,

formand.

for Viborg amt, den 21. januar 1997.

Medlem af Viborg amt, den 21. januar 1997.

1 JUNI 1997

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt

Den 9. juni 1997 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde på dommerkontoret i Thisted.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 11/97

Ansøgning om tilladelse til opstilling af tipi og skurvogn ved Hald Ege omfattet af Hald sø-fredningen.

Der fremlagdes.

1 Skrivelse af 16. maj 1997 fra Viborg amt, Teknik og miljø, med bilag.

Efter en telefonisk drøftelse med det amtsrådsvalgte medlem Aage Koch-Jensen, Tindbæk, og det kommunalvalgte medlem Jørn Kristensen, Viborg, meddelte fredningsnævnet tilladelse til opstilling af tipi og skurvogn 2 steder på Hald skovpart i overensstemmelse med ansøgningen. Det er tillige en betingelse, at der alene anvendes ét af de tre placeringssteder ad gangen.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.
Mødet hævet.

Knud S. Lund,
formand

Udskrift af protokollen for
Fredningsnævnet for Viborg amt, den

09.06.1997

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
12/13-0006

Bil.

X

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt

REG. Nr. 0696.00

Den 29. oktober 1997 holdt fredningsnævnet for Viborg amt møde i Boddum.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted, og det amtsrådsvalgte medlem Aage Koch-Jensen, Bjerringbro

Der foretoges:

Sag nr. VaF 32/97

Ansøgning om tilladelse til opstilling af mast på Hald Skovpart ved Hald Ege omfattet af Hald sø fredningen.

Der fremlagdes:

1 Skrivelse af 22. oktober 1997 fra Viborg amt, med bilag.

Sagen har efterfølgende været drøftet med det kommunalvalgte medlem Jørn Kristensen, Viborg, hvorefter fredningsnævnet meddelte tilladelse til opstilling af masten som ansøgt.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

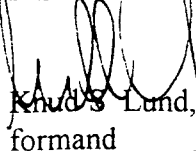
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet

Mødet hævet

Knud S. Lund,
formand

Udskrevet af: [Signature]
Foredraget af: [Signature] Viborg amt, den

1997

ad 1396-1211/13-0006

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt

Den 13. august 1999 holdt Fredningsnævnet for Viborg amt: møde ved Naturskolen i Hald.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted, det amtsrådsvalgte medlem Harry Hjaltelin, Thisted, og det kommunalvalgte medlem Jørn Kristensen, Viborg.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 31/99

Ansøgning om tilladelse til opstilling af en teepee på Naturskolens lejrplads vest for Hald Hgd., samt etablering af en musikalsk skulpturpark i området ved Naturskolen. Området er omfattet af fredningen af Hald sø området.

Der fremlagdes:

1. Ansøgning om en Musikskulpturpark, af 7. juli 1999.

For Viborg amt, Åbent Land Kontoret, mødte Lars-Bo Christensen.

For Fussingø Statsskovdistrikt mødte skovrider Jens Bjerrøgaard Christensen og skovfoged Steen Borre Rasmussen.

Fredningsnævnet besigtigede området. Teepee var opstillet.

Fredningsnævnet gav tilladelse til opstilling af teepee på de i ansøgningen nævnte vilkår.

Fredningsnævnet besluttede, at der ikke kan gives tilladelse til etablering af en musikskulpturpark på det foreliggende grundlag.

Nævnet vil dog ikke afvise, at en godkendelse kan finde sted på et konkretiseret grundlag. Herunder skal nærmere redegøres for, hvorfor musikskulpturparken netop ønskes etableret indenfor det fredede område.

Tilladelsen til opstilling af teepee bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

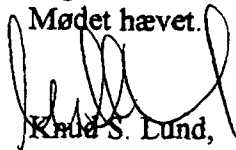
Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 inibringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Knud S. Lund,
formand.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Fredningsnævnet for Viborg amt, den

1 6 AUG. 1999

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

7 MAJ 2000

Udskrift
af
forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet
for Viborg amt

Den 12. maj 2000 holdt Fredningsnævnet for Viborg amt møde på nedennævnte ejendom.

Mødt var formanden, dommer Knud S. Lund, Thisted, det amtsrådsvalgte medlem Harry Hjaltelin, Thisted, og det kommunalvalgte medlem Jørn Kristensen, Viborg.

Der foretoges:

Sag nr. VaF 11/2000

Ansøgning om tilladelse til opførelse af nyt stuehus på ejendommen matr. nr. 1 g, m.fl., Dollerup by, Dollerup, omfattet af fredningen omkring Hald sø.

Der fremlagdes:

1. Skrivelse af 3. marts 2000 fra Viborg amt, Miljø og Teknik, med bilag.
2. Skrivelse af 14. marts 2000 fra Danmarks Naturfredningsforening.

For og med lodsejeren mødte arkitekt Peter Kjeldgaard.

For Viborg amt mødte Ebbe Vang-Pedersen.

For Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomiteen, mødte E. Lyngsie-Jakobsen.

I supplement til det i skrivelse af 14. marts 2000 anførte udtalte **E. Lyngsie-Jakobsen**, at Hald sø området, der er et af landets fineste landskaber er ved at ændre sig fra et rent landbrugsområde til et mondænt kvarter. Landbrug af den omhandlede størrelse er reelt ikke driftsmæssige enheder og de bør ikke have tilladelse til større bygninger end de nuværende. En tilladelse til et så stort boligbyggeri som her ansøgt vil kunne få konsekvenser for 8-10 andre landbrug af tilsvarende størrelse inden for fredningen.

Arkitekt Kjeldgaard anførte, at nybyggeriet skal opføres inden for de rammer den nuværende beboelse har, og bygningen bliver ikke højere end den nuværende, men får alene en mere hensigtsmæssig udnyttelse.

Lodsejeren oplyste yderligere, at en staklade og et markant beliggende hønsehus fjernes i forbindelse med byggeriet.

Fredningsnævnet bemærkede, at ethvert landbrug skal have et stuehus. De ydre rammer for det ansøgte stuehus er ikke større end rammerne for det bestående stuehus. Fredningsnævnet godkendte herefter byggeriet som ansøgt.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens kapitel 12 indbringes for Naturklagenævnet af blandt andet den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, og forskellige myndigheder.

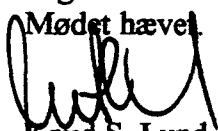
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Viborg amt, Skovgade 30, 7700 Thisted, der sørger for videresendelse af klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Naturklagenævnet.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Knud S. Lund,
fmd.

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Fredningsnævnet for Viborg amt, den

15 MAJ 2000

